

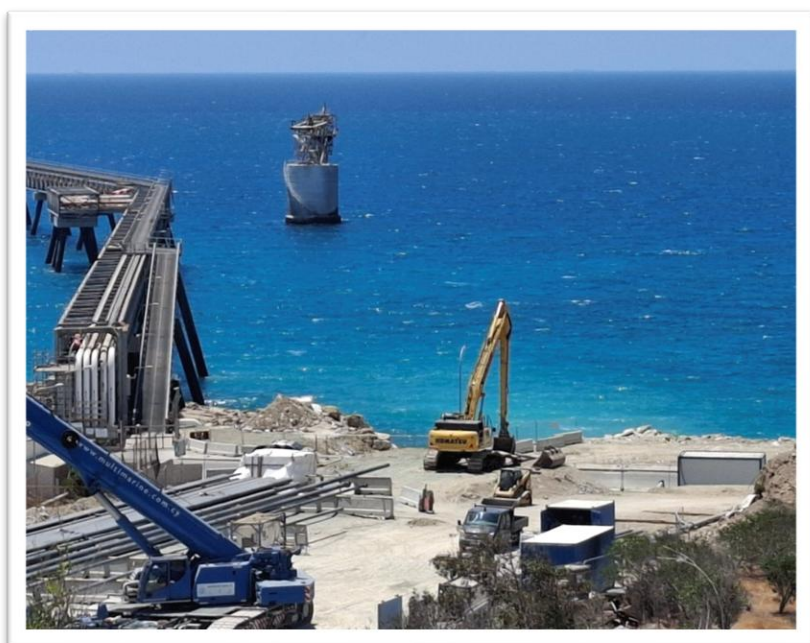

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Έλεγχος των διαδικασιών ανάθεσης σύμβασης για κατασκευή
αγκυροβολίου και εγκατάσταση δύο υποθαλάσσιων αγωγών για
τη μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή
Ζυγίου (Βασιλικού)**

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ: ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ: ΕΕ-ΕΥ 43/2025

25 Νοεμβρίου 2025

Περιεχόμενα

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή	iv
Πίνακας Συντομογραφιών	v
1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου	1
2. Σκοπός του ελέγχου	7
3. Περιγραφή του Έργου	8
3.1 Τι είναι το LPG	8
3.2 Τι περιλαμβάνει το Έργο.....	8
4. Διαγωνισμός αρ. 4/2023 - Κατασκευή αγκυροβολίου και εγκατάσταση δύο υποθαλάσσιων αγωγών για τη μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού) 10	
4.1 Προκήρυξη διαγωνισμού	10
4.2 Παρατηρήσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας (ΕΥ) επί των εγγράφων του διαγωνισμού	11
4.3 Απαντητική επιστολή από ΑΛΚ.....	14
4.4 Υποβολή προσφορών	17
4.5 Υποβολή καταγγελίας στην ΕΥ	17
5. Διερεύνηση καταγγελίας – Ευρήματα.....	18
5.1 Ευρύτητα Συμμετοχής	18
5.2 Έκθεση Αξιολόγησης ΣΜ και ΕΑ	19
5.3 Εγγυητική Επιστολή Συμμετοχής	21
5.4 Έλεγχος Προϋποθέσεων Συμμετοχής	23
5.5 Κατακύρωση διαγωνισμού στον ΟΦ Α.....	26
5.6 Προσφυγή ΟΦ Β στην ΑΑΠ – Χορήγηση προσωρινών μέτρων	28
5.7 Άρση Προσωρινών Μέτρων – Απόρριψη προσφοράς ΟΦ Α	29
5.8 Κατακύρωση διαγωνισμού στον ΟΦ Β.....	30
5.9 Εκτίμηση Δαπάνης.....	32
6. Καθυστερήσεις στο Έργο	34
6.1 Τροποποίηση οδευσης αγωγών	37
7. Διαγωνισμός αρ. 19/2024 - Παραχώρηση Άδειας για Χρήση Χερσαίων Χώρων στη Λιμενική Περιοχή Ζυγίου (Περιοχή Βασιλικού).....	42
7.1 Προκήρυξη διαγωνισμού	42
7.2 Παρατηρήσεις ΕΥ επί των εγγράφων του διαγωνισμού	43
7.3 Απαντητική επιστολή από ΑΛΚ.....	44
7.4 Υποβολή και αξιολόγηση προσφορών.....	44
7.5 Κατακύρωση διαγωνισμού	45
8. Γενικές συστάσεις	48
9. Παραρτήματα.....	50

Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή	50
Παράρτημα ΙΙ: Μεθοδολογία	51
Παράρτημα ΙΙΙ: Αυτούσια απαντητική επιστολή από Ελεγχόμενο Φορέα	53

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή

Το Έργο της Αρχής Λιμένων Κύπρου (ΑΛΚ) για την κατασκευή αγκυροβολίου και εγκατάσταση δύο υποθαλάσσιων αγωγών για τη μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού) αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό κομμάτι της ενεργειακής πολιτικής της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κατεπείγον, αλλά 92% του χρόνου για συζητήσεις και προετοιμασία

Οι πρώτες συζητήσεις ξεκίνησαν το 2015, ενώ η απόφαση για υλοποίηση του έργου λήφθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 27.10.2021, μάλιστα με τον χαρακτήρα του κατεπείγοντος. Τελικά η Σύμβαση υπογράφηκε τον 6.2024 και το Έργο θα ολοκληρωνόταν τον 8.2025. Αυτό σημαίνει ότι μόνο το 8% του χρόνου (10 μήνες από τους 120) αφορούσε πραγματική υλοποίηση, ενώ το υπόλοιπο 92% αφορούσε συζητήσεις και προετοιμασία.

200% αύξηση του χρόνου Σύμβασης και 12,2% αύξηση του εκτιμώμενου κόστους

Παρόλο που μεσολάβησε περίοδος 18 μηνών μεταξύ της ημερομηνίας ανάθεσης ετοιμασίας των εγγράφων διαγωνισμού στους Σύμβουλους Μελετητές (ΣΜ) και της ημερομηνίας προκήρυξης του διαγωνισμού εντούτοις, μετά την προκήρυξη του διαγωνισμού, υπήρξαν τροποποιήσεις επί των αρχικών εγγράφων με ουσιαστικότερες (α) τον διπλασιασμό της χρονικής διάρκειας της Σύμβασης από πέντε σε δέκα μήνες και (β) την αναθεώρηση του εκτιμώμενου κόστους προς τα πάνω κατά 12,2%, 11 μόλις ημέρες πριν την λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Αυτό εγείρει ερωτήματα για την όλη προετοιμασία.

Οι δύο ουσιαστικές τροποποιήσεις ενδεχομένως να απέτρεψαν άλλους σοβαρούς οικονομικούς φορείς να υποβάλουν προσφορά.

2 μόνο προσφορές και με προβλήματα

Οι εν λόγω προσφορές που λήφθηκαν παρουσίαζαν σοβαρούς λόγους απόρριψης συνεπώς ο διαγωνισμός θα έπρεπε να ακυρωθεί και να επαναπροκηρυχθεί, ενέργεια που δεν πραγματοποιήθηκε.

100% του Χρόνου, 50% η Υλοποίηση

10 μήνες μετά την έναρξη των εργασιών, και ενώ το Έργο θα έπρεπε να είναι ολοκληρωμένο, οι πληρωμές για τις εκτελεσθείσες εργασίες ανέρχονταν περίπου στο 50% του καθαρού ποσού της Σύμβασης.

Αφότου παρήλθε η συμβατική ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών (2.8.2025), η ΑΛΚ, χωρίς να εξασφαλίσει την εκ των προτέρων έγκριση της ΚΕΑΑ, έδωσε οδηγία στον Εργολάβο για αλλαγή στην όδευση των αγωγών, με διαφαινόμενες σημαντικές χρονικές επιπτώσεις. Ως εκ τούτου, η κατασκευή του Έργου, το οποίο είχε χαρακτηριστεί κρίσιμο ως προς τον χρόνο ολοκλήρωσής του, εξελίσσεται με απροσδιόριστο χρονικό και οικονομικό ορίζοντα.

>28,7% υψηλότερο κόστος από την αρχική εκτιμώμενη αξία

Το κόστος του Έργου με βάση τη Σύμβαση είναι 28,7% υψηλότερο από την Αρχική Εκτιμώμενη Αξία και 14,7% υψηλότερο από την Τελική Εκτιμώμενη Αξία. Η μη ολοκλήρωση του Έργου στον προβλεπόμενο χρόνο και η αλλαγή όδευσης των αγωγών, αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω αύξηση του κόστους.

Δεν είναι το πρώτο

Χωρίς να παραγνωρίζονται οι ιδιαιτερότητες του Έργου, η πορεία υλοποίησης του αποτελεί χαρακτηριστική περίπτωση αδυναμίας του κράτους να υλοποιήσει ένα ουσιώδες αναπτυξιακό έργο, σύντομα, αποτελεσματικά, εντός των προβλεπόμενων χρονοδιαγραμμάτων και εντός του εκτιμώμενου κόστους.

Ανδρέας Παπάκωνσταντίνου
Γενικός Ελεγκτής

25 Νοεμβρίου 2025

Πίνακας Συντομογραφιών

ΑΑΔΣ	Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων
ΑΑΠ	Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών
ΑΛΚ	Αρχή Λιμένων Κύπρου
ΓΔ	Γενικός Διευθυντής
ΓΛ	Γενικό Λογιστήριο
ΔΣ	Διοικητικό Συμβούλιο
ΕΑ	Επιτροπή Αξιολόγησης
ΕΥ	Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας
ΚΕΑΑ	Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων
ΜΕ	Μηχανικός Έργου
ΝΣ	Νομικός Σύμβουλος
ΟΦ	Οικονομικός Φορέας
ΣΜ	Σύμβουλοι Μελετητές
ΣΣ	Συντονιστής Σύμβασης
ΤΕΑΑ	Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων
ΥΕΕΒ	Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
ΥΣ	Υπουργικό Συμβούλιο
LNG	Liquefied Natural Gas
LPG	Liquefied Petroleum Gas

1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου

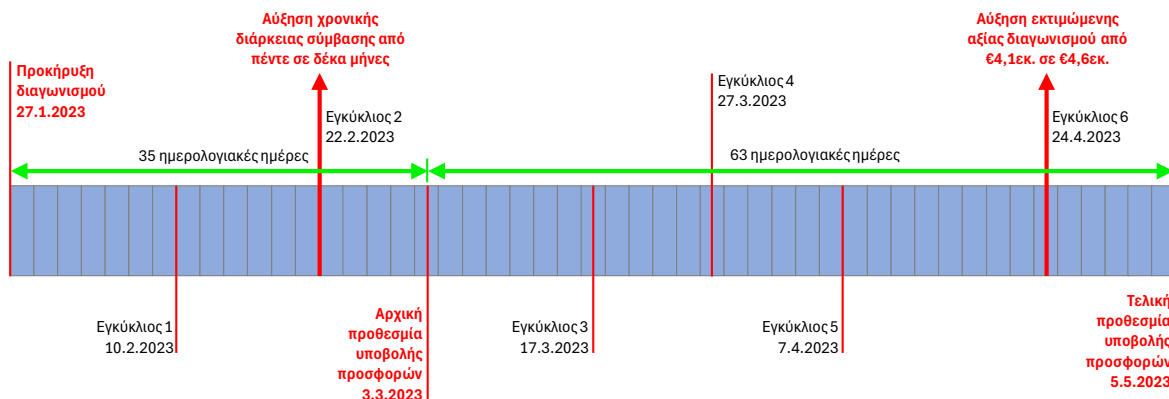
- 1.1** Σε συνέχεια της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου (ΥΣ) με αρ. 92.050 και ημερ. 27.10.2021, προκηρύχθηκε από την Αρχή Λιμένων Κύπρου (ΑΛΚ) στις 27.1.2023 διαγωνισμός για την κατασκευή αγκυροβολίου και εγκατάσταση δύο υποθαλάσσιων αγωγών για τη μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού), με εκτιμώμενη αξία €4,1εκ. πλέον ΦΠΑ.

- 1.2** Η χρονική διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης καθορίστηκε σε πέντε μήνες από την ημερομηνία έναρξης του Έργου, με την περίοδο ευθύνης ελαττωμάτων¹ να ανέρχεται σε 12 μήνες. Ως προθεσμία υποβολής των προσφορών είχε καθοριστεί η 3.3.2023. Την προκήρυξη του διαγωνισμού στις 27.1.2023 ακολούθησε η δημοσίευση έξι Εγκυκλίων / τροποποιητικών εγγράφων (addenda) και η προθεσμία υποβολής των προσφορών μετατέθηκε τελικά στις 5.5.2023.
- 1.3** Έντεκα ημέρες πριν την τελική προθεσμία υποβολής των προσφορών (5.5.2023), αυξήθηκε η εκτιμώμενη αξία του διαγωνισμού από €4,1εκ. πλέον ΦΠΑ σε €4,6εκ. πλέον ΦΠΑ, με αύξηση του ποσού της εγγύησης συμμετοχής από €50.000 σε €90.000. Σημειώνεται ότι είχαμε επισημάνει γραπτώς στην ΑΛΚ ότι το αρχικό ποσό της εγγύησης συμμετοχής ύψους €50.000 ήταν μικρότερο από το ελάχιστο όριο που καθορίζεται στα Πρότυπα Έγγραφα Διαγωνισμών της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΑΔΣ) και το οποίο ανέρχεται στο 2% επί της εκτιμώμενης αξίας του Έργου.

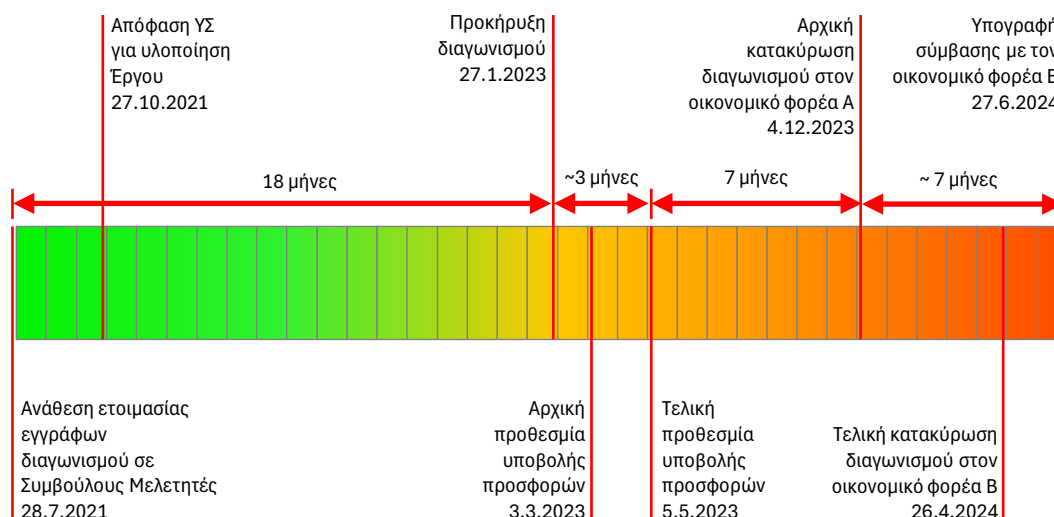
¹ Η περίοδος ευθύνης ελαττωμάτων το χρονικό διάστημα μετά την παραλαβή του Έργου κατά το οποίο ο Ανάδοχος υποχρεούται να διορθώσει/αποκαταστήσει, χωρίς επιπλέον κόστος, τυχόν ελαττώματα, φθορές ή βλάβες που οφείλονται σε λάθη ή παραλείψεις που υπήρχαν κατά την παραλαβή του Έργου.

- 1.4** Επίσης, σχεδόν ένα μήνα μετά την προκήρυξη του διαγωνισμού, διπλασιάστηκε και η χρονική διάρκεια της Σύμβασης από πέντε σε δέκα μήνες, με παραδοχή της ίδιας της ΑΛΚ και των Συμβούλων Μελετητών (ΣΜ) ότι η υλοποίηση του αντικειμένου της Σύμβασης σε πέντε μήνες ήταν εξ αρχής μη εφικτή. Συγκεκριμένα, η εισήγηση των ΣΜ αφορούσε σε διάρκεια Σύμβασης οκτώ μηνών, κάτι που ήταν γνωστό στην ΑΛΚ πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού. Στο πιο κάτω διάγραμμα παρουσιάζονται τα χρονικά ορόσημα του διαγωνισμού, από την προκήρυξη μέχρι την υποβολή των προσφορών.

- 1.5** Στις 5.5.2023 υποβλήθηκαν δύο προσφορές, η μία από τον Οικονομικό Φορέα (ΟΦ) Α για ποσό ύψους €4.311.761,55 πλέον ΦΠΑ και η άλλη από τον ΟΦ Β για ποσό ύψους €5.278.000 πλέον ΦΠΑ. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στις 4.12.2023 στον ΟΦ Α. Ακολούθησε η υποβολή προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) από τον ΟΦ Β και η χορήγηση προσωρινών μέτρων, με διαδοχικές ανανεώσεις της ισχύος των προσφορών και των εγγυήσεων συμμετοχής από τους δύο προσφοροδότες. Τελικά, λόγω του ότι ο ΟΦ Α έθεσε όρους στην ανανέωση της προσφοράς του, η ΑΛΚ ζήτησε από την ΑΑΠ άρση των προσωρινών μέτρων για να προχωρήσει σε απόρριψη της προσφοράς του, αποφασίζοντας τελικά την κατακύρωση του διαγωνισμού στον ΟΦ Β, ο οποίος είχε υποβάλει την υψηλότερη προσφορά. Η Σύμβαση υπογράφηκε στις 27.6.2024, δηλαδή 17 μήνες μετά την προκήρυξη του διαγωνισμού (27.1.2023), για το ποσό των €5.278.000 πλέον ΦΠΑ, το οποίο είναι υψηλότερο κατά 14,74% της τελικής εκτιμώμενης αξίας και κατά 28,73% της αρχικής εκτιμώμενης αξίας του διαγωνισμού. Ως ημερομηνία έναρξης της εκτέλεσης του Έργου καθορίστηκε η 2.10.2024, με ημερομηνία ολοκλήρωσης την 2.8.2025. Στο πιο κάτω διάγραμμα παρουσιάζονται τα χρονικά ορόσημα, από την ανάθεση σε ΣΜ της ετοιμασίας των εγγράφων του διαγωνισμού μέχρι την υπογραφή της κατασκευαστικής σύμβασης με τον ΟΦ Β.

€4.100.000αρχική εκτιμώμενη
αξία διαγωνισμού**€4.600.000**τελική εκτιμώμενη
αξία διαγωνισμού**+14,74%****€5.278.000**αξία
υπογραφείσας σύμβασης**+28,73%**

1.6 Η ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού είχε ανατεθεί στους ιδιώτες ΣΜ Α στις 28.7.2021

και ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 27.1.2023, δηλαδή 1,5 χρόνο μετά. Το γεγονός ότι την προκήρυξη του διαγωνισμού ακολούθησε σημαντικός αριθμός ουσιαδών τροποποιήσεων, προκαλεί εύλογα ερωτήματα για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και την επιμέλεια που επιδείχθηκε κατά την ετοιμασία των εγγράφων. Ερωτήματα προκύπτουν επίσης και για το γεγονός ότι η Σύμβαση για τη μελέτη του Έργου ανατέθηκε σε ΣΜ, τρεις μήνες πριν τη λήψη της σχετικής Απόφασης του ΥΣ για υλοποίηση του Έργου.

1.7 Εκ του αποτελέσματος, με την υποβολή μόνο δύο προσφορών, είναι προφανές ότι σε ένα διαγωνισμό τέτοιας σημαντικότητας για την Κυπριακή Δημοκρατία, δεν διασφαλίστηκε ικανοποιητική ευρύτητα συμμετοχής και δεν κατέστη δυνατή η ανάπτυξη του ανάλογου ανταγωνισμού που εύλογα αναμενόταν. Ενδεχομένως, σοβαρό λόγο για το μειωμένο ενδιαφέρον να αποτελέσει και το γεγονός ότι, αφότου προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός στις 27.1.2023, εκδίδονταν συνεχώς τροποποιητικές Εγκύκλιοι (έξι στο σύνολο) και χορηγούνταν διαδοχικές παρατάσεις (τρεις στο σύνολο) στην προθεσμία υποβολής των προσφορών, ενέργειες που καταδεικνύουν ελλείψεις στην προετοιμασία του διαγωνισμού. Συγκεκριμένα, παραχωρήθηκε συνολική παράταση χρόνου δύο μηνών (63 ημέρες) για την υποβολή των προσφορών, από τις 3.3.2023 στις 5.5.2023, σε διαγωνισμό στον οποίο η αρχική περίοδος υποβολής προσφορών είχε διάρκεια 35 ημέρες.

- 1.8** Η παράταση που δόθηκε ήταν σχεδόν διπλάσια της αρχικής περιόδου υποβολής των προσφορών, γεγονός που κατέστη αναγκαίο λόγω αναθεώρησης του αρχικού ανέφικτου χρονοδιαγράμματος για την εκτέλεση της Σύμβασης, ζήτημα που αναδείχθηκε κατόπιν υποβολής σχετικών σχολίων/εισηγήσεων από ενδιαφερόμενους ΟΦ, καθώς και λόγω των αλλαγών/τροποποιήσεων που έγιναν σε τεχνικές προδιαγραφές, σχέδια και δελτία ποσοτήτων. Ακόμα και η εκτιμώμενη αξία του διαγωνισμού, την οποία με την τελευταία Εγκύκλιο αποφάσισε να αυξήσει σημαντικά η ΑΛΚ, δεν ανταποκρινόταν στις πραγματικές τιμές της αγοράς, όπως διαφάνηκε από τις υποβληθείσες οικονομικές προσφορές.
- 1.9** Οι ΣΜ Β, στους οποίους η ΑΛΚ αποφάσισε όπως αναθέσει την αξιολόγηση των προσφορών λόγω ιδιόζουσας σχέσης των ΣΜ Α με έναν εκ των προσφοροδοτών, κατέγραψαν στην Έκθεσή τους ότι ο ΟΦ Α δεν παρουσίαζε την απαιτούμενη εμπειρία στο συγκεκριμένο αντικείμενο του Έργου του διαγωνισμού και εξέφρασαν τις επιφυλάξεις τους κατά πόσο θα μπορούσε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του, πτυχή η οποία θα έπρεπε να κριθεί αποκλειστικά στη βάση των προϋποθέσεων συμμετοχής που είχαν καθοριστεί στα έγγραφα του διαγωνισμού σε σχέση με τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες των προσφοροδοτών. Ωστόσο, οι ΣΜ Β κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι με βάση τη δηλωθείσα εμπειρία του ΟΦ Α, δεν μπορούσαν να τον αποκλείσουν, θέση που ήταν αντιφατική σε σχέση με την πιο πάνω θέση τους ότι ο ΟΦ Α δεν κατείχε την απαιτούμενη εμπειρία στο αντικείμενο του Έργου του διαγωνισμού.
- 1.10** Κατά τον έλεγχο από την Επιτροπή Αξιολόγησης (ΕΑ), διαπιστώθηκε ότι η εγγυητική επιστολή συμμετοχής που υποβλήθηκε από τον ΟΦ Β είχε προγενέστερη ημερομηνία λήξης από αυτήν που καθοριζόταν στον σχετικό όρο του διαγωνισμού, αφού έληγε στις 30.11.2023, αντί στις 5.12.2023. Ωστόσο, η ΕΑ δεν απέρριψε την προσφορά σε αυτό το στάδιο της αξιολόγησης, ως όφειλε να πράξει, κατά παράβαση των παγίως εφαρμοζόμενων αρχών της νομολογίας, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί από σχετικές δικαστικές αποφάσεις. Εκ του αποτελέσματος, διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω εγγυητική (και κατ' επέκταση και η προσφορά του ΟΦ Β), κρίθηκε ως αποδεκτή και από το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της ΑΛΚ, που λειτουργεί ως οιοονεί Συμβούλιο Προσφορών, αποφασίζοντας ως αρμόδιο όργανο την κατακύρωση του υπό αναφορά διαγωνισμού.
- 1.11** Τόσο οι ΣΜ Β, όσο και η ΕΑ, λανθασμένα θεώρησαν ότι ο ΟΦ Β είχε ήδη συμπληρώσει το Έργο της προβλήτας (jetty) για την έλευση του φυσικού αερίου στο Βασιλικό σε ποσοστό υλοποίησης τουλάχιστον 80%, και ότι αυτό θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη ως ένα από τα τέσσερα Έργα που θα του έδιναν το δικαίωμα συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία. Μάλιστα, όχι μόνο θεωρήθηκε ως ένα από τα τέσσερα αυτά Έργα, αλλά αποτέλεσε και σημείο αναφοράς στην Έκθεση των ΣΜ Β για το ότι ο ΟΦ Β είχε εκτελέσει μεγάλα έργα με πολύ μεγαλύτερο προϋπολογισμό από το Έργο του υπό εξέταση διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι η Σύμβαση, της οποίας αποτελούσε μέρος το συγκεκριμένο Έργο, είχε τερματιστεί με την προβλήτα να παραμένει ανολοκλήρωτη σε ποσοστό περίπου 50%.
- 1.12** Τόσο οι ΣΜ Β, όσο και η ΕΑ δεν είχαν καταγράψει στις Εκθέσεις τους τα τέσσερα Έργα τα οποία έλαβαν τελικά υπόψη τους στην αξιολόγηση κάθε προσφοράς για να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι οι δύο ΟΦ πληρούσαν τις προϋποθέσεις συμμετοχής. Στη βάση των Έργων που

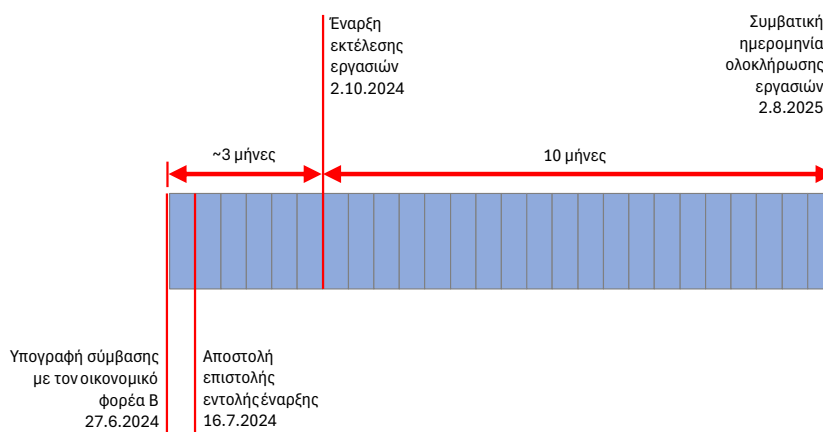
διαφαίνεται να έτυχαν αξιολόγησης από τους ΣΜ Β και την ΕΑ, κανένας από τους δύο προσφοροδότες δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις συμμετοχής. Ως εκ τούτου, και οι δύο προσφορές θα έπρεπε να απορριφθούν και ο διαγωνισμός να ακυρωθεί και να επαναπροκηρυχθεί, ενέργεια που δεν έγινε.

1.13 Η αρχική κατακύρωση του διαγωνισμού στον ΟΦ Α έγινε στις 4.12.2023, δηλαδή επτά μήνες μετά την προθεσμία υποβολής των προσφορών (5.5.2023), χρόνος ο οποίος κρίνεται αδικαιολόγητα μεγάλος, ιδιαιτέρως λαμβάνοντας υπόψη ότι η αρχική χρονική διάρκεια της Σύμβασης ήταν μόλις πέντε μήνες. Δηλαδή, εκ του αποτελέσματος, προκύπτει ότι για να τύχουν αξιολόγησης οι δύο προσφορές οι οποίες υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του διαγωνισμού, χρειάστηκε 40% περισσότερος χρόνος από τον χρόνο που κρίθηκε αρχικά από την ΑΛΚ ότι θα χρειαζόταν για την υλοποίηση και παράδοση του αντικειμένου του διαγωνισμού αυτού.

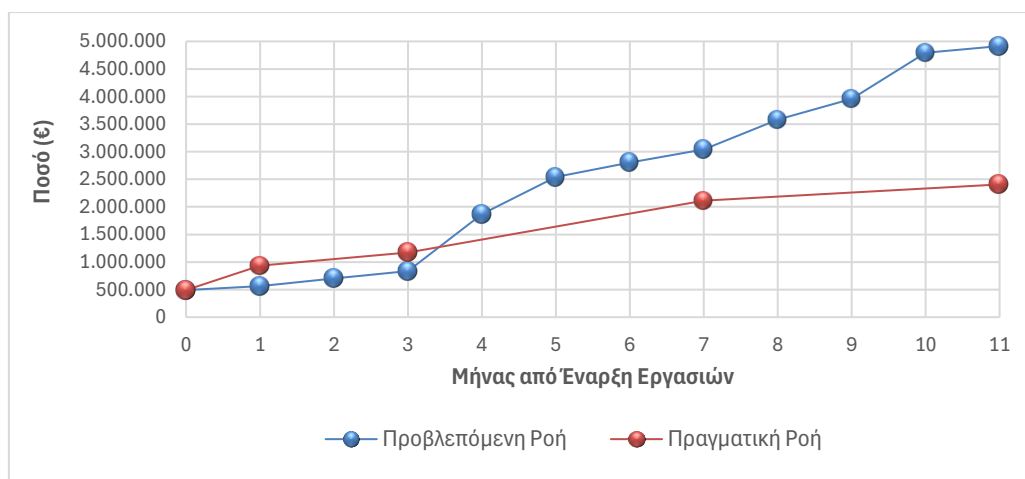
1.14 Με οδηγίες της ΑΛΚ, η ημερομηνία έναρξης της εκτέλεσης των εργασιών καθορίστηκε περίπου τρεις μήνες μετά την υπογραφή της Σύμβασης, γεγονός που προκαλεί εύλογο προβληματισμό στην Υπηρεσία μας. Η καθυστέρηση αυτή έρχεται σε αντίφαση με τον σχεδιασμό της ΑΛΚ για την ταχύτερη δυνατή υλοποίηση του Έργου, όπως αυτός αποτυπώθηκε στις αποφάσεις της, τόσο σε σχέση με τον αρχικό καθορισμό της διάρκειας της Σύμβασης σε πέντε μήνες αντί σε δέκα, όσο και στη συμπερίληψη πρόνοιας για την παροχή πρόσθετης αμοιβής (bonus) στον Εργολάβο, με στόχο την επίσπευση της εκτέλεσης και την όσο το δυνατόν ενωρίτερη συμπλήρωση του Έργου.

1.15 Οι κατασκευαστικές εργασίες, επτά μήνες μετά την έναρξη του Έργου, βρίσκονταν σε μη ουσιαστικό στάδιο υλοποίησης, κάτι που επιβεβαιώθηκε και οπτικά κατά τον επιτόπιο έλεγχο της Υπηρεσίας μας σε άλλα Έργα που εκτελούνται στην περιοχή Βασιλικού στις 30.5.2025, ενώ το γεγονός αυτό αποτυπώνεται και στη χρηματική ροή του Έργου που παρουσιάζεται πιο κάτω,

αφού διαπιστώνεται σημαντική απόκλιση μεταξύ της πραγματικής και της προβλεπόμενης ροής. Συγκεκριμένα, σε περίοδο εργασιών επτά μηνών από τους συνολικά δέκα μήνες της Σύμβασης, είχαν εκτελεστεί εργασίες που αντιστοιχούσαν σε ποσοστό μόλις 43% επί

του καθαρού ποσού της Σύμβασης (€4.915.620), τη στιγμή που, σύμφωνα με την προβλεπόμενη χρηματική ροή, το ποσοστό αυτό θα έπρεπε να ανέρχεται στο 62%. Δέκα μήνες μετά την έναρξη των εργασιών, και ενώ το Έργο θα έπρεπε να είναι ολοκληρωμένο, οι πληρωμές για τις εκτελεσθείσες εργασίες ανέρχονταν περίπου στο 50% του καθαρού ποσού της Σύμβασης.

1.16 Μέχρι την έκδοση της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, καμία απαίτηση του Εργολάβου για παράταση χρόνου ή/και οικονομική αποζημίωση, δεν είχε υποβληθεί από την ΑΛΚ για εξέταση στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ). Τουναντίον, αφότου παρήλθε η συμβατική ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών (2.8.2025), η ΑΛΚ υπέβαλε αίτημα στην ΚΕΑΑ για αλλαγή στην όδευση των αγωγών, με σημαντικές οικονομικές και χρονικές επιπτώσεις στο Έργο. Η σχετική οδηγία προς τον Εργολάβο δόθηκε χωρίς να εξασφαλιστεί η εκ των προτέρων έγκριση της ΚΕΑΑ.

2. Σκοπός του ελέγχου

Σκοπός του παρόντος ελέγχου, ο οποίος διενεργήθηκε εξ αφορμής καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας από τον Οικονομικό Φορέα (ΟΦ) Α, αποτελεί η διερεύνηση/εξακρίβωση της συμμόρφωσης με το νομοθετικό/κανονιστικό πλαίσιο των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν από το στάδιο της προκήρυξης μέχρι και την τελική κατακύρωση του διαγωνισμού αρ. 4/2023, ο οποίος προκηρύχθηκε από την ΑΛΚ, με αντικείμενο την κατασκευή αγκυροβολίου και την εγκατάσταση δύο υποθαλάσσιων αγωγών για τη μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού). Στο πλαίσιο του πιο πάνω ελέγχου, λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατασκευή του Έργου βρίσκεται σε εξέλιξη, διερευνήθηκε επίσης το ενδεχόμενο ύπαρξης καθυστερήσεων στην πρόοδο των κατασκευαστικών εργασιών.

Το προσχέδιο της παρούσας Ειδικής Έκθεσης με τα ευρήματα του ελέγχου διαβιβάστηκε στις 25.8.2025 με ηλεκτρονικό μήνυμα στην ΑΛΚ, ως ο Αναθέτων Φορέας, με την παράκληση όπως έχουμε τα δικά της σχόλια το αργότερο μέχρι τις 12.9.2025. Η ΑΛΚ, με ηλεκτρονικό της μήνυμα ημερ. 10.9.2025, ζήτησε όπως παραταθεί η προθεσμία απάντησής της μέχρι τις 30.9.2025, αίτημα το οποίο έγινε αποδεκτό από την Υπηρεσία μας. Στις 29.9.2025 η ΑΛΚ απέστειλε με ηλεκτρονικό μήνυμα προσχέδιο της απάντησής της, ζητώντας παράλληλα όπως πραγματοποιηθεί συνάντηση με την Υπηρεσία μας. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 3.10.2025 στα γραφεία της ΑΛΚ, και σε αυτή συμμετείχαν ο ΓΔ της ΑΛΚ, ο Οικονομικός Διευθυντής της ΑΛΚ, Ανώτερος Διοικητικός Λειτουργός της ΑΛΚ, ο Προϊστάμενος των Τεχνικών Υπηρεσιών της ΑΛΚ και Μηχανικός της ΑΛΚ ο οποίος είναι ο Συντονιστής της υπό εξέταση Σύμβασης. Εκ μέρους της Υπηρεσίας μας παρευρέθηκαν στη συνάντηση η Διευθύντρια Τεχνικού Ελέγχου και Ελεγκτής Τεχνικού Ελέγχου.

Η τελική γραπτή θέση της ΑΛΚ, όπως επαναυποβλήθηκε με ηλεκτρονικό μήνυμα στις 13.10.2025, έχει συμπεριληφθεί αυτούσια στο Παράρτημα ΙΙΙ. Σημειώνεται ότι από τη γραπτή θέση της ΑΛΚ έχουν απαλειφθεί ονομαστικές αναφορές σε πρόσωπα και οικονομικούς φορείς.

3. Περιγραφή του Έργου

3.1 Τι είναι το LPG

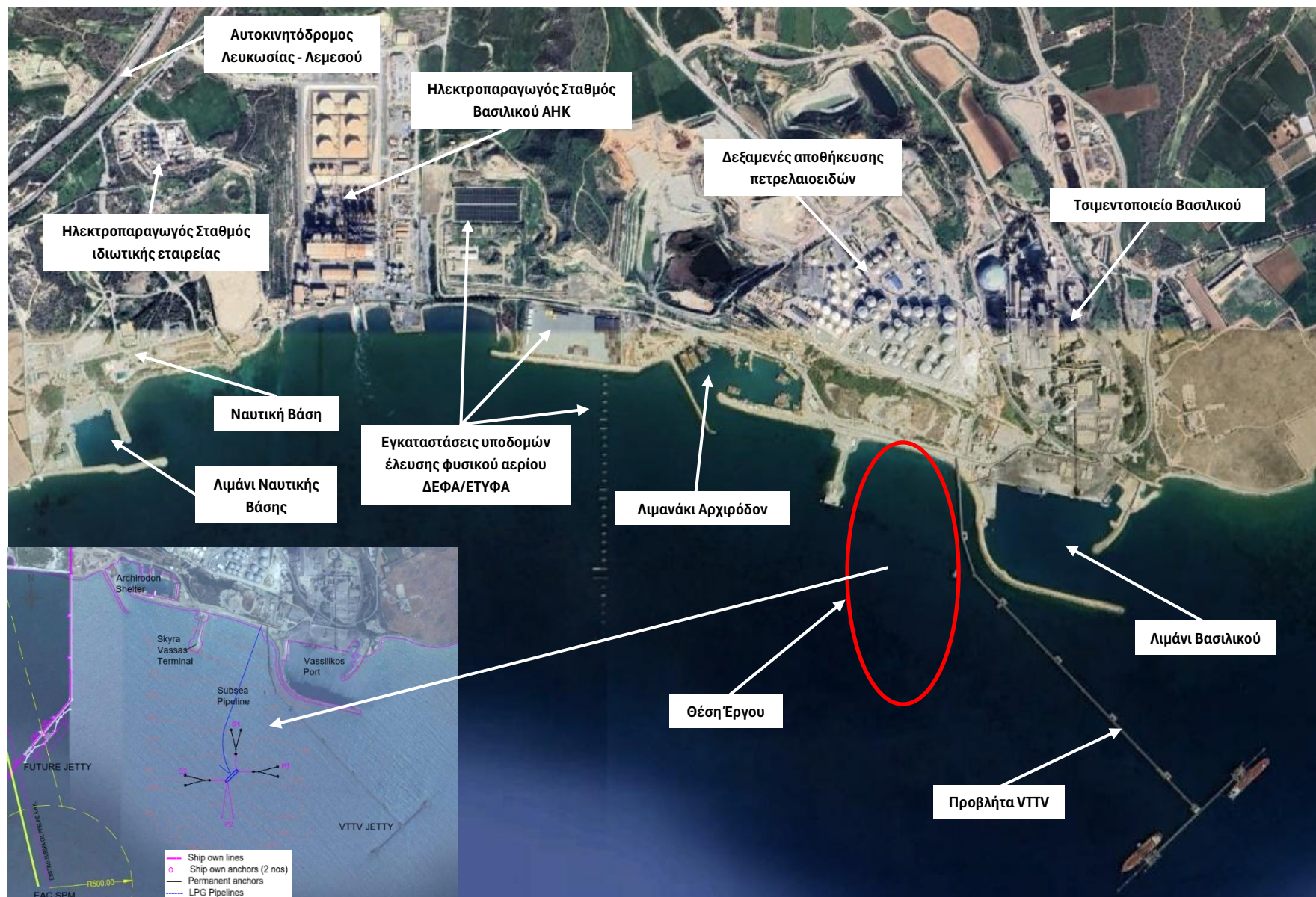
Το υγροποιημένο αέριο πετρελαίων ή υγραέριο, γνωστό ως LPG (Liquefied Petroleum Gas), είναι ένα μείγμα υδρογονανθράκων, με κύρια συστατικά το προπάνιο και το βουτάνιο. Παράγεται κυρίως κατά την εξόρυξη του φυσικού αερίου και του πετρελαίου, αλλά και από τη διύλιση του πετρελαίου. Το υγραέριο βρίσκεται σε αέρια μορφή σε ατμοσφαιρικές συνθήκες, ενώ για την ευκολία διαχείρισης/μεταφοράς του, υγροποιείται τεχνητά με μικρή αύξηση της πίεσής του σε συνθήκες περιβάλλοντος.

Στη φυσική του μορφή είναι άοσμο γι' αυτό και του προσδίδεται τεχνητά η χαρακτηριστική οσμή του με τη χρήση ειδικών ουσιών, προκειμένου να γίνεται άμεσα αντιληπτή η παρουσία του, σε πιθανή περίπτωση διαρροής. Η πιο διαδεδομένη χρήση του υγραερίου είναι η υγραεριοκίνηση οχημάτων (autogas), καθώς και οι φιάλες υγραερίου για βιομηχανική, εμπορική και οικιακή χρήση. Το υγραέριο (LPG) δεν πρέπει να συγχέεται με το φυσικό αέριο που είναι κυρίως μεθάνιο, ούτε με το υγροποιημένο φυσικό αέριο (Liquefied Natural Gas, LNG).

3.2 Τι περιλαμβάνει το Έργο

Το Έργο χωροθετείται στον θαλάσσιο χώρο της βιομηχανικής περιοχής Βασιλικού της Επαρχίας Λάρνακας, όπως φαίνεται στο **Σχέδιο 1**. Σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού, το Έργο περιλαμβάνει:

- ◆ Αγκυροβόλιο (berth) αποτελούμενο από τρεις γραμμές αγκύρωσης. Κάθε γραμμή αποτελείται από:
 - Δύο άγκυρες 8 τόνων, συνδεδεμένες με μεταλλικές αλυσίδες (marine grade) 90χιλ.
 - Μία αλυσίδα 90χιλ., που στο ένα άκρο συνδέει τα δύο άκρα των πιο πάνω αλυσίδων και το άλλο καταλήγει σε σημαδούρα που επιπλέει στην επιφάνεια της θάλασσας.
 - Μία σημαδούρα 10 τόνων, όπου καταλήγει η πιο πάνω αλυσίδα. Στη σημαδούρα αυτή προσδένονται τα συστήματα του πλοίου (κάβοι).
- ◆ Ένα μεταλλικό αγωγό 10" OD (Outer Diameter - εξωτερική διάμετρος) για μετάγγιση υγραερίου σε υγρή φάση (LPG, liquid phase).
- ◆ Ένα μεταλλικό αγωγό 8" OD (Outer Diameter - εξωτερική διάμετρος) για μετάγγιση υγραερίου σε αέρια φάση (LPG, vapour return).
- ◆ Ένα σώμα σκυροδέματος όπου καταλήγουν και στερεώνονται οι μεταλλικοί αγωγοί στην ανοικτή θάλασσα (PLEM).
- ◆ Δύο εύκαμπτους αγωγούς 8" και 6" (flexible risers), οι οποίοι εδράζονται συνήθως στον πυθμένα της θάλασσας, είναι συνδεδεμένοι με το άκρο των μεταλλικών αγωγών (PLEM) και κατά την μεταφορά ρευστών προϊόντων συνδέονται στο ελεύθερο άκρο τους με τις σωληνώσεις των πλοίων.

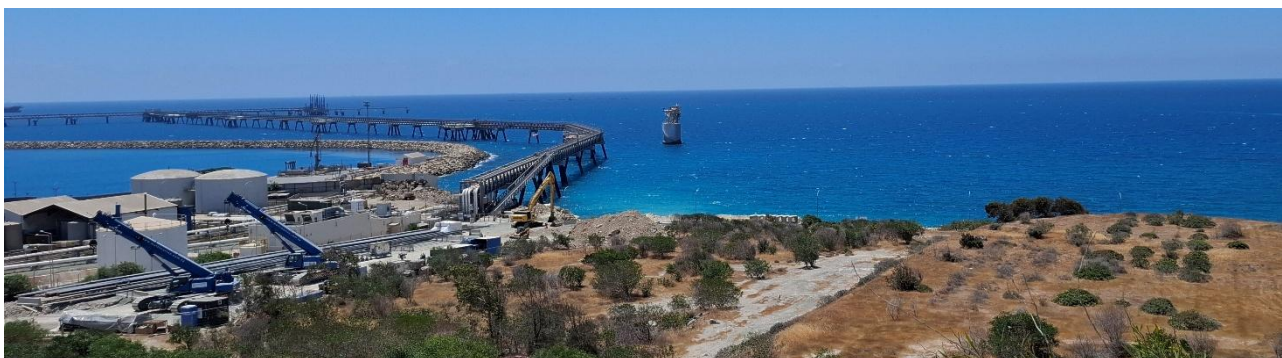
Σχέδιο 1. Χωροταξική θέση κατασκευής αγκυροβολίου και εγκατάστασης δύο υποθαλάσσιων αγωγών (subsea pipeline) στην περιοχή Βασιλικού.

4. Διαγωνισμός αρ. 4/2023 - Κατασκευή αγκυροβολίου και εγκατάσταση δύο υποθαλάσσιων αγωγών για τη μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού)

4.1 Προκήρυξη διαγωνισμού

Το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ), με την Απόφασή του Αρ. 92.050 και ημερ. 27.10.2021, ενέκρινε τη χρήση του αγκυροβολίου (mooring point), που επρόκειτο να εγκαταστήσει η Αρχή Λιμένων Κύπρου (ΑΛΚ), ως το βασικό σημείο εκφόρτωσης υγραερίου (LPG) στη λιμενική περιοχή Ζυγίου, καθώς και την υλοποίηση επιλογών/εισηγήσεων της πρότασης σχετικά με το θέμα της μετακίνησης και εκφόρτωσης υγραερίου (LPG) από τη Λάρνακα στη λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού).

Σε συνέχεια της εν λόγω Απόφασης του ΥΣ, αποφασίστηκε η προκήρυξη διαγωνισμού για κατασκευή αγκυροβολίου και εγκατάσταση δύο υποθαλάσσιων αγωγών για τη μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού) από την ΑΛΚ (βλ. **Σχέδιο 2**).

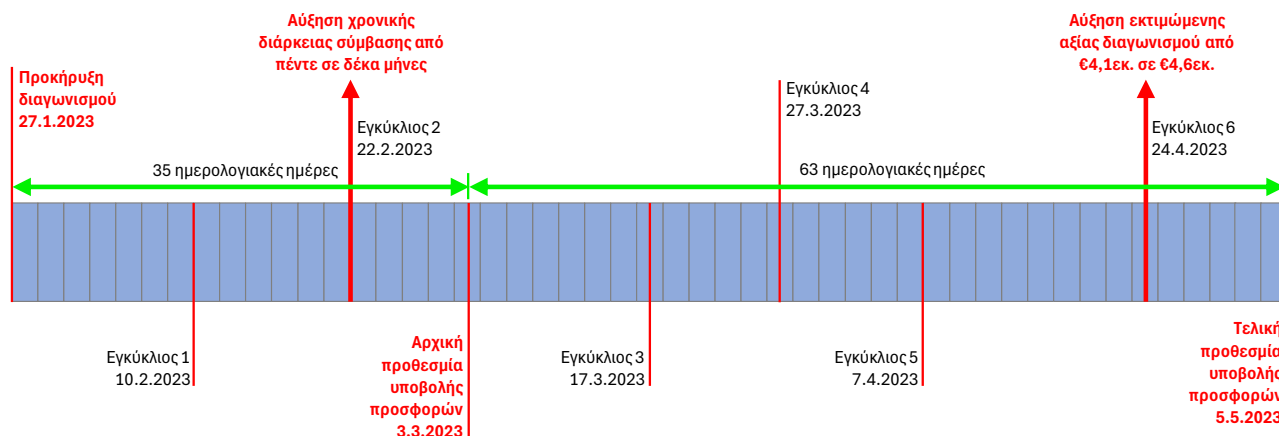

Σχέδιο 2. Φωτογραφική λήψη του εργοταξίου κατασκευής αγκυροβολίου και εγκατάστασης δύο υποθαλάσσιων αγωγών στην περιοχή Βασιλικού, τον Μάιο του 2025.

Στα πρακτικά της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) της ΑΛΚ, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 17.1.2023, αναφέρεται ότι το ΔΣ ενημερώθηκε για το θέμα του διαγωνισμού αρ. 4/2023, όπως αυτό παρουσιάζεται σε σημείωμα της ΑΛΚ με αρ. 12/2023 και ημερ. 13.1.2023, και έδωσε τις σχετικές εγκρίσεις και οδηγίες του στη Διεύθυνση να προβεί στις δέουσες ενέργειες για άμεση προκήρυξη του διαγωνισμού.

Στο εν λόγω σημείωμα, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι «λόγω της εξειδικευμένης φύσης του Έργου (θαλάσσιο, τεχνικό έργο), αλλά και της κατεπείγουσας φύσης του, αφού η μετακίνηση των εγκαταστάσεων υγραερίου από τη Λάρνακα στο λιμάνι Ζυγίου (Βασιλικού) θα έπρεπε να υλοποιηθεί άμεσα, η Αρχή προχώρησε με συνοπτικές διαδικασίες (ΤΥ 17/2021) και ανέθεσε στις 28.7.2021 στους Σύμβουλους Μελετητές Α τη μελέτη και ετοιμασία εγγράφων διαγωνισμού για την υλοποίηση του Έργου καθώς επίσης την αξιολόγηση των προσφορών και επίβλεψη των εργασιών (προαιρετικές υπηρεσίες) εγκατάστασης του συστήματος αγκυροβολίου και υποθαλάσσιων αγωγών.».

Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 27.1.2023 με εκτιμώμενη αξία €4.100.000 πλέον ΦΠΑ. Η χρονική διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης καθορίστηκε σε πέντε μήνες από την ημερομηνία έναρξης του Έργου, με την περίοδο ευθύνης ελαττωμάτων να ανέρχεται σε 12 μήνες. Ως προθεσμία υποβολής των προσφορών καθορίστηκε η 3.3.2023. Την προκήρυξη του διαγωνισμού ακολούθησε η δημοσίευση έξι Εγκυκλίων / τροποποιητικών εγγράφων (addenda), όπως φαίνεται και στο **Διάγραμμα 1**.

Διάγραμμα 1. Ημερομηνίες Έκδοσης Τροποποιητικών Εγκυκλίων.

Στις 10.2.2023 δημοσιεύθηκε η Εγκύκλιος αρ. 1 με την οποία, μετά από ερώτημα που υποβλήθηκε από ενδιαφερόμενο ΟΦ, επιβεβαιώθηκε η πραγματοποίηση ανοικτής συνάντησης στον χώρο του Έργου στις 15.2.2023.

Στις 22.2.2023 δημοσιεύθηκε η Εγκύκλιος αρ. 2 με την οποία η χρονική διάρκεια της Σύμβασης αυξήθηκε από πέντε μήνες σε δέκα και η προθεσμία υποβολής των προσφορών μετατέθηκε από τις 3.3.2023 στις 31.3.2023.

Στις 17.3.2023 δημοσιεύθηκε η Εγκύκλιος αρ. 3, με την οποία η προθεσμία υποβολής των προσφορών μετατέθηκε εκ νέου από τις 31.3.2023 στις 25.4.2023.

Στις 27.3.2023 δημοσιεύθηκε η Εγκύκλιος αρ. 4, με την οποία έγιναν κάποιες τροποποιήσεις σε τεχνικά χαρακτηριστικά και προδιαγραφές, δόθηκαν διευκρινίσεις και απαντήθηκαν ερωτήματα που υποβλήθηκαν από ενδιαφερόμενους ΟΦ.

Στις 7.4.2023 δημοσιεύθηκε η Εγκύκλιος αρ. 5, με την οποία η προθεσμία υποβολής των προσφορών μετατέθηκε εκ νέου από τις 25.4.2023 στις 5.5.2023.

Στις 24.4.2023 δημοσιεύθηκε η Εγκύκλιος αρ. 6 με την οποία η εκτιμώμενη αξία αυξήθηκε από €4.100.000 πλέον ΦΠΑ σε €4.600.000 πλέον ΦΠΑ, το ποσό της εγγύησης συμμετοχής αυξήθηκε από €50.000 σε €90.000, το ποσό της ημερήσιας αποζημίωσης λόγω αδικαιολόγητων καθυστερήσεων αυξήθηκε από €2.000 σε €3.000, το συνολικό ποσό / όριο αποζημιώσεων μειώθηκε από 20% σε 10% επί του ποσού του Συμβολαίου, ενώ καθορίστηκε το μέγιστο συνολικό ποσό για την πρόσθετη αμοιβή (bonus) του Αναδόχου σε περίπτωση ενωρίτερης αποπεράτωσης του Έργου (€1.000 ανά ημέρα ενωρίτερης αποπεράτωσης) σε €60.000 (δηλαδή μέχρι 60 ημέρες). Επίσης, η ΑΛΚ, σε συνέχεια των αλλαγών/τροποποιήσεων που έγιναν στις προηγούμενες Εγκυκλίους, δημοσίευσε νέα/αναθεωρημένα έγγραφα διαγωνισμού, προς αντικατάσταση των αντίστοιχων αρχικών εγγράφων, με αναθεωρημένες τεχνικές προδιαγραφές, σχέδια και δελτία ποσοτήτων.

4.2 Παρατηρήσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας (ΕΥ) επί των εγγράφων του διαγωνισμού

Ενεργώντας στη βάση των αρμοδιοτήτων που παρέχονται στην Υπηρεσία μας από τον Κανονισμό 14(1) της ΚΔΠ 487/2004, προχωρήσαμε σε δειγματοληπτικό έλεγχο των εγγράφων του διαγωνισμού, μετά την έκδοση των δύο πρώτων προαναφερθεισών Εγκυκλίων, και στις 7.3.2023 αποστείλαμε στην ΑΛΚ επιστολή στην οποία καταγράψαμε τις πιο κάτω παρατηρήσεις:

(α) Αποζημιώσεις για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις και πρόσθετη αμοιβή για ενωρίτερη συμπλήρωση του Έργου

Στο Παράρτημα 2 (Παράρτημα Συμβολαίου) είχε καθορισθεί ότι οι αποζημιώσεις για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις θα ανέρχονταν σε €2.000 ανά ημέρα καθυστέρησης. Επίσης, είχε καθορισθεί ότι η πρόσθετη αμοιβή (bonus) θα ανερχόταν σε €1.000 ανά ημέρα ενωρίτερης αποπεράτωσης του Έργου.

Για τις εν λόγω πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, αναφέραμε τα ακόλουθα:

(i) Αποτελεί πάγια τακτική στις δημόσιες συμβάσεις, η πρόνοια για καταβολή πρόσθετης αμοιβής στον Ανάδοχο (το ποσό της οποίας πρέπει πάντοτε να είναι μικρότερο από το ποσό της αποζημίωσης για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις), στην περίπτωση συμπλήρωσης του Έργου νωρίτερα από τον συμβατικό χρόνο αποπεράτωσης, να χρησιμοποιείται σε εξαιρετικές (δηλαδή που αποτελούν εξαίρεση) και μόνο περιπτώσεις και εφόσον δικαιολογείται με βάση χρονικά/οικονομικά κριτήρια που διασφαλίζουν το δημόσιο συμφέρον.

Στην Εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας (ΓΛ), που ενεργεί ως η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΑΔΣ), με αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 106 ημερ. 29.1.2019, καταγράφεται η δυνατότητα εισαγωγής πρόνοιας για επιβράβευση του Αναδόχου στις περιπτώσεις στρατηγικά σημαντικών έργων, με την επισημάνση ότι για να δύναται να συμπεριληφθεί η εν λόγω πρόνοια στα έγγραφα του διαγωνισμού, θα πρέπει το Έργο να τυγχάνει χειρισμού από όλες τις Αρχές του δημοσίου, ως προτεραιότητα.

Στη βάση των πιο πάνω, ζητήσαμε όπως μας υποβληθεί πλήρης και δέουσα τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της απόφασης της ΑΛΚ για χρήση της υπό αναφορά πρόνοιας. Στην απάντηση ζητήσαμε όπως ληφθεί υπόψη και μας επεξηγηθεί το σκεπτικό με βάση το οποίο η χρονική διάρκεια της Σύμβασης αυξήθηκε από τους πέντε μήνες στους δέκα, γεγονός που δεν απέδιδε τον χαρακτήρα του κατεπείγοντος στην υλοποίηση του Έργου.

Επισημάναμε επίσης ότι, παρόλο που είχε συμπεριληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού η υπό αναφορά πρόνοια για πρόσθετη αμοιβή του Αναδόχου με καθορισμό του σχετικού ποσού σε €1.000 ανά ημέρα, η ΑΛΚ είχε παραλείψει να καθορίσει το μέγιστο όριο που το σύνολο αυτής δύνατο να ανέλθει, και το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 11(1) του Ν.140(Ι)/2016, όφειλε η ΑΛΚ να το λάβει υπόψη της κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας του διαγωνισμού.

(ii) Σύμφωνα με τα Πρότυπα Έγγραφα Διαγωνισμών της ΑΑΔΣ, το ποσό της αποζημίωσης για καθυστερήσεις δύναται να καθορισθεί σε αναλογία 10% επί του ποσού του Συμβολαίου διά του χρόνου αποπεράτωσης σε ημερολογιακές ημέρες, δηλαδή επί της μέσης ημερήσιας αξίας της Σύμβασης. Στην Εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου (ΓΛ) αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 106, ορίζεται αύξηση της ρήτρας καθυστέρησης στο 20% επί της ημερήσιας αξίας της Σύμβασης, που μπορεί να αυξάνεται περαιτέρω ανάλογα με τη σοβαρότητα και την κρισιμότητα της εκάστοτε σύμβασης. Βάσει των πιο πάνω υπολογισμών, το ποσό της αποζημίωσης για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις για το συγκεκριμένο Έργο, δύνατο να ανέλθει σε ποσό ύψους €2.690 ανά ημέρα $[(€4.100.000 / 10 \text{ μήνες} / 30,5 \text{ ημέρες}) \times 20\%]$, το οποίο ήταν υψηλότερο από το ποσό των €2.000 ανά ημέρα που η ΑΛΚ είχε καθορίσει στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Σύμφωνα με το άρθρο 47.1 των Γενικών Όρων Συμβολαίου στο Μέρος Β των εγγράφων του διαγωνισμού, το συνολικό ποσό των αποζημιώσεων αυτών δεν πρέπει να υπερβεί το ποσό που ισούται με το 20% του ποσού Συμβολαίου. Δηλαδή, η ΑΛΚ, ως ο Αναθέτων Φορέας, θα είχε τη δυνατότητα να τερματίσει τη Σύμβαση με τον Ανάδοχο, όταν οι αποζημιώσεις για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις θα ανέρχονταν στο συνολικό ποσό των €820.000 $[€4.100.000 \times 20\%]$. Το μέγιστο αυτό όριο αποζημιώσεων αντιστοιχεί σε 410 ημερολογιακές ημέρες $[€820.000 / (€2.000/\text{ημέρα})]$, δηλαδή περίπου σε 13,5 μήνες $[410 \text{ ημέρες} / (30,5 \text{ ημέρες/μήνα})]$, ξεπερνώντας τη χρονική διάρκεια της Σύμβασης η οποία ανερχόταν σε 10 μήνες.

Ως εκ τούτου, θα έπρεπε η ΑΛΚ να εξετάσει το ενδεχόμενο αύξησης του ποσού αποζημίωσης για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, στη βάση των όσων είχαμε αναφέρει πιο πάνω και σε σχέση με τις

πρόνοιες της Εγκυκλίου αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 106, ενδεχομένως με ταυτόχρονη μείωση του μέγιστου ορίου αποζημιώσεων. Επισημάναμε στην ΑΛΚ ότι οι εν λόγω πρόνοιες θα έπρεπε να τύχουν αναθεώρησης στα έγγραφα του διαγωνισμού, στο βαθμό εκείνο που η ίδια η ΑΛΚ, ως ο Αναθέτων Φορέας, θα έκρινε ότι οι όποιες ενδεχόμενες αδικαιολόγητες καθυστερήσεις προκαλούσε ο Ανάδοχος θα λειτουργούσαν πλέον ενάντια στο δημόσιο συμφέρον, και ως εκ τούτου η Σύμβαση μαζί του θα έπρεπε να τερματιστεί.

(β) Εγγύηση συμμετοχής

Στην παράγραφο 2.15 του Τόμου Α των εγγράφων διαγωνισμού είχε καθοριστεί ποσό εγγύησης συμμετοχής ύψους €50.000, το οποίο αντιστοιχούσε σε ποσοστό 1,22% επί της εκτιμώμενης αξίας του διαγωνισμού, και το οποίο ήταν μικρότερο από το ελάχιστο όριο του 2% που καθορίζεται στα Πρότυπα Έγγραφα Διαγωνισμών της ΑΑΔΣ. Συνεπώς, αναφέραμε ότι θα έπρεπε το ποσό να αναπροσαρμοστεί, ούτως ώστε να συνάδει τουλάχιστον με το ελάχιστο όριο του 2%.

(γ) Εγγύηση πιστής εκτέλεσης

Στο Παράρτημα 2 (Παράρτημα Συμβολαίου) είχε καθοριστεί ότι η εγγύηση πιστής εκτέλεσης θα ανερχόταν σε ποσοστό 3% επί του ποσού Συμβολαίου. Σύμφωνα με τα Πρότυπα Έγγραφα Διαγωνισμών της ΑΑΔΣ, το ποσό της εγγύησης πιστής εκτέλεσης δύναται να καθορίζεται σε ποσοστό 10% επί του ποσού της Σύμβασης. Στην Εγκύκλιο αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 101 ημερ. 30.6.2017, το ποσό της εγγύησης πιστής εκτέλεσης για συμβάσεις έργων με αξία μεγαλύτερη του €1εκ., συστήνεται όπως μην υπερβαίνει το 5%. Ταυτόχρονα, όπως αναφέρεται στην εν λόγω Εγκύκλιο, οι Αναθέτοντες Φορείς δύναται να παρεκκλίνουν από την εφαρμογή του 5%, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

Λαμβάνοντας υπόψη, αφενός, τη σημαντικότητα του Έργου για την ΑΛΚ, κάτι που συμπεριαινόταν από τη συμπερίληψη στα έγγραφα του διαγωνισμού πρόνοιας για πρόσθετη αμοιβή του Αναδόχου, και αφετέρου, την κατά πολύ υψηλότερη εκτιμώμενη αξία του διαγωνισμού (€4,1εκ. κατά την προκήρυξη του διαγωνισμού) σε σχέση με το ποσό του €1εκ. το οποίο αποτελεί τη βάση αναφοράς στην Εγκύκλιο αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 101, αναφέραμε ότι η εγγύηση πιστής εκτέλεσης θα μπορούσε να καθοριστεί σε υψηλότερο ποσοστό από το 3% επί του ποσού του Συμβολαίου.

(δ) Διαβούλευση με την αγορά

Ζητήσαμε από την ΑΛΚ όπως μας ενημερώσει κατά πόσο οι αποφάσεις της σε σχέση με τον καθορισμό των πιο πάνω προνοιών, που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τις εγγυήσεις συμμετοχής και πιστής εκτέλεσης καθώς και σε σχέση με τον μη καθορισμό προϋποθέσεων συμμετοχής για την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια των ΟΦ που είχαν τη δυνατότητα συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία, είχαν προκύψει ως αποτέλεσμα της διεξαγωγής διαβουλεύσεων με την αγορά, δύναμι του άρθρου 52(1) του Ν.140(Ι)/2016, προκειμένου να ενημερώνονταν οι ΟΦ για τις απαιτήσεις της σε σχέση με την εν λόγω Σύμβαση. Συναφώς, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει σχετικά με τα ονόματα τριών τουλάχιστον ΟΦ που πληρούσαν όλες τις απαιτήσεις που καθορίζονταν στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Στη βάση των πιο πάνω, ζητήσαμε από την ΑΛΚ όπως μας υπέβαλλε το συντομότερο δυνατό τα σχόλια/απόψεις/ενέργειές της σχετικά με τις πιο πάνω παρατηρήσεις μας. Επισημάναμε επίσης στην ΑΛΚ πως στην περίπτωση που θεωρούσε ότι θα έπρεπε, στη βάση των παρατηρήσεών μας, να προβεί στην αναθεώρηση των σχετικών προνοιών των εγγράφων του διαγωνισμού με τη δημοσίευση σχετικού τροποποιητικού εγγράφου (addendum) στο ηλεκτρονικό σύστημα προκήρυξης δημοσίων συμβάσεων (e-procurement), θα έπρεπε να εξέταζε επίσης το ενδεχόμενο για παραχώρηση και της ανάλογης παράτασης χρόνου, τόσο στην υποβολή των προσφορών, όσο και για την τυχόν υποβολή ερωτήσεων από ενδιαφερόμενους ΟΦ.

4.3 Απαντητική επιστολή από ΑΛΚ

Η ΑΛΚ στην απαντητική της επιστολή ημερ. 25.4.2023 μας ανέφερε ότι, σε σχέση με την πρόνοια για καταβολή πρόσθετης αμοιβής (bonus) για ποσό €1.000 ανά ημέρα ενωρίτερης αποπεράτωσης, το συγκεκριμένο Έργο είχε καθοριστεί ως στρατηγικά σημαντικό Έργο και πως επρόκειτο για υλοποίηση της σχετικής Απόφασης του ΥΣ Αρ. 92.050 και ημερ. 27.10.2021, η οποία αφορούσε στην ανάγκη για μετακίνηση των εγκαταστάσεων εκφόρτωσης υγραερίου (LPG) από τη Λάρνακα στη λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού), με τον χαρακτήρα του κατεπείγοντος. Η ανάγκη αυτή, όπως μας ανέφερε, επαναλαμβανόταν στα πλαίσια Υπουργικών Επιτροπών και έτσι αποφασίστηκε όπως η ΑΛΚ προχωρήσει η ίδια στη μελέτη και κατασκευή αγκυροβολίου (Έργο) για εξυπηρέτηση των αναγκών των εμπλεκόμενων εταιρειών στη λιμενική περιοχή Ζυγίου.

Σύμφωνα με την ΑΛΚ, το εξειδικευμένο αυτό θαλάσσιο Έργο εκτελείται σε δύο στάδια:

(α) ετοιμασία εμπειριστατωμένης μελέτης/σχεδιασμού καθώς και τεχνικών προδιαγραφών του αγκυροβολίου, από ειδικούς Σύμβουλους Μελετητές (ΣΜ) θαλασσίων έργων, για να εξυπηρετεί τις ανάγκες των εταιρειών, και

(β) εκτέλεση του Έργου, δηλαδή προμήθεια του εξοπλισμού και εγκατάστασή του σε χώρο που θα υποδειχθεί, με όλες τις συναφείς εργασίες που θα πρέπει να εκτελεστούν, από εταιρεία/Κοινοπραξία (που θα επιλεγεί μέσω ανοικτού διαγωνισμού) που ασχολείται με θαλάσσια τεχνικά έργα και που κατέχει την απαιτούμενη εμπειρία αλλά και τον απαραίτητο τεχνικό/θαλάσσιο εξοπλισμό και κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό.

Όπως υποστήριξε η ΑΛΚ, λόγω της εξειδικευμένης φύσης του Έργου (θαλάσσιο τεχνικό), αλλά και της κατεπείγουσας φύσης του, αφού η μετακίνηση των εγκαταστάσεων υγραερίου από τη Λάρνακα στο λιμάνι Ζυγίου (Βασιλικού) θα έπρεπε να υλοποιηθεί άμεσα, προχώρησε και ανέθεσε με συνοπτικές διαδικασίες (αρ. ΤΥ 17/2021) στους ΣΜ Α, τη μελέτη και ετοιμασία εγγράφων διαγωνισμού για την υλοποίηση του Έργου, καθώς επίσης την αξιολόγηση των προσφορών και την επίβλεψη των εργασιών (προαιρετικές υπηρεσίες) εγκατάστασης του συστήματος αγκυροβολίου και υποθαλάσσιων αγωγών.

Επιπρόσθετα, η ΑΛΚ επισήμανε ότι η διεξαγωγή ελέγχου, από Ανεξάρτητο Ελεγκτή, της μελέτης για την κατασκευή του Έργου, ανατέθηκε μετά από συνοπτικές διαδικασίες (αρ. ΤΥ 29/2021) σε ιδιωτική εταιρεία η οποία, μεταξύ άλλων, όφειλε να παραδώσει το Πιστοποιητικό Ελέγχου και τα εγκεκριμένα/σφραγισμένα σχέδια, προδιαγραφές και Δελτία Ποσοτήτων, όπως και έπραξε.

Στην Περιβαλλοντική Έγκριση του Τμήματος Περιβάλλοντος ημερ. 26.2.2021 για το Έργο «Κατασκευή και λειτουργία αγκυροβολίου και πέντε υποθαλάσσιων αγωγών μετάγγισης πετρελαιοειδών και υγραερίου» ιδιωτικής εταιρείας στην περιοχή του Χωροταξικού Σχεδίου Ανάπτυξης της περιοχής Βασιλικού, υπήρχε ουσιώδης όρος ο οποίος αφορούσε στην εξασφάλιση πιστοποιητικού καταλληλότητας για το Έργο (αγκυροβόλιο και αγωγοί) από αναγνωρισμένο νηογνώμονα. Όπως μας πληροφόρησε η ΑΛΚ, για την εξασφάλιση του πιστοποιητικού καταλληλότητας, η ίδια προχώρησε και ανέθεσε με συνοπτικές διαδικασίες (αρ. ΤΥ 28/2022) σε νηογνώμονα τη διεξαγωγή ελέγχου για την ορθότητα της μελέτης και την πληρότητα των τεχνικών προδιαγραφών, καθώς και τη διενέργεια των απαραίτητων ελέγχων στο στάδιο της κατασκευής του αγκυροβολίου.

Με βάση και την σχετική Απόφαση του ΥΣ, το βασικό σημείο εκφόρτωσης υγραερίου (LPG) στη λιμενική περιοχή Ζυγίου θα είναι το αγκυροβόλιο (mooring point) που θα κατασκευαστεί/εγκατασταθεί και θα λειτουργήσει. Η εκφόρτωση υγραερίου (LPG) εντός του λιμανιού Βασιλικού θα γίνεται μόνο στις περιπτώσεις όπου η εκφόρτωση στο αγκυροβόλιο δεν δύναται να διεκπεραιωθεί για λόγους που επηρεάζουν την ασφάλεια της εκφόρτωσης, απόφαση η οποία θα λαμβάνεται αποκλειστικά από την ΑΛΚ, στη βάση σχετικού πρωτοκόλλου που έχει καθοριστεί και δύναται να τροποποιείται ανάλογα με τις

βέλτιστες πρακτικές για τέτοιου είδους υπηρεσίες. Η εκφόρτωση υγραερίου εντός του λιμανιού Βασιλικού, όπως ανέφερε η ΑΛΚ, ξεκίνησε στις 30.11.2022, με βάση σχετικές άδειες που η Αρχή παραχώρησε σε δύο ιδιωτικές εταιρείες.

Στην επιστολή της η ΑΛΚ ανέφερε ότι, αφότου προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός αρ. 4/2023, ένα από τα βασικά θέματα όπως διαφάνηκε από τις ερωτήσεις που υποβλήθηκαν από υποψήφιους προσφοροδότες αλλά και το οποίο συζητήθηκε στην επιτόπια συνάντηση που είχε μαζί τους, ήταν η παράταση της προθεσμίας υποβολής προσφορών. Με βάση τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν, τις απόψεις των ΣΜ Α αλλά και του Τεχνικού Τμήματος της ΑΛΚ, αποφασίστηκε όπως δοθεί παράταση στην προθεσμία υποβολής των προσφορών τρεις φορές, ούτως ώστε να δοθεί ο χρόνος που απαιτείτο για να απαντηθεί, κυρίως από τους ΣΜ Α, ο μεγάλος αριθμός ερωτημάτων που υποβλήθηκαν από τους ενδιαφερόμενους ΟΦ, να γίνουν οι απαραίτητες τροποποιήσεις αλλά και να δοθεί ικανοποιητικός χρόνος στους ενδιαφερόμενους ΟΦ να εξετάσουν τα έγγραφα, τις απαιτήσεις και τις απαντήσεις/τροποποιήσεις της ΑΛΚ, να ετοιμάσουν τις προσφορές τους (αρκετοί σε συνεννόηση και με εταιρείες/προμηθευτές από το εξωτερικό) και να υποβάλουν ανταγωνιστικές προσφορές.

Η αύξηση της διάρκειας εκτέλεσης της Σύμβασης, σύμφωνα με την ΑΛΚ, ήταν ένα άλλο θέμα ουσίας που συζητήθηκε/ζητήθηκε από τους ενδιαφερόμενους ΟΦ. Η διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης είχε καθοριστεί αρχικά σε πέντε μήνες από την ημερομηνία έναρξης του Έργου. Η ΑΛΚ σημείωσε ότι η αρχική πρόταση των ΣΜ Α για τη διάρκεια εκτέλεσης ήταν οκτώ μήνες, λόγω και της κατάστασης / των καθυστερήσεων που επικρατούσαν παγκόσμια εκείνη την περίοδο, λόγω κορονοϊού, αλλά και του πολέμου στην Ουκρανία. Κατόπιν, όμως, συζήτησης του θέματος και λαμβάνοντας υπόψη την κατεπείγουσα ανάγκη για την άμεση εκτέλεση του Έργου, συμφωνήθηκαν μεταξύ των ΣΜ Α και της ΑΛΚ οι πέντε μήνες, οι οποίοι όμως, σύμφωνα με την ΑΛΚ, θα μπορούσαν να τύχουν επανεξέτασης εάν απαιτείτο/αποφασιζόταν σχετικά κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού (ερωτήσεις - απαντήσεις - Εγκύκλιοι). Όπως μας ανέφερε η ΑΛΚ, και γι' αυτό το θέμα, τόσο οι ενδιαφερόμενοι ΟΦ, όσο και οι ΣΜ Α, συνέκλιναν προς τη διάρκεια περιόδου εκτέλεσης των δέκα μηνών, ο οποίος χρόνος, όπως αναφερόταν και στα ερωτήματα των ενδιαφερόμενων ΟΦ, κρινόταν αναγκαίως για την επιτυχή ολοκλήρωση του Έργου.

Σύμφωνα πάντοτε με την ΑΛΚ, ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα του κατεπείγοντος του Έργου, το γεγονός του γενικού αιτήματος για αύξηση της χρονικής διάρκειας εκτέλεσης της Σύμβασης και η σύμφωνη θέση των ΣΜ Α, κατέστησαν επιτακτική την ανάγκη για έγκρισή του, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα προαναφέρθηκαν, την τρέχουσα κατάσταση στην αγορά και τις λοιπές πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού (αποζημιώσεις για καθυστερήσεις, πρόσθετη αμοιβή κ.λπ.). Η ΑΛΚ τόνισε ότι το Έργο είναι πολύπλοκο και με ιδιαίτερα τεχνικά χαρακτηριστικά, τα οποία δημιουργούσαν την ανάγκη για την παράταση η οποία είχε παραχωρηθεί. Αυτό δεν αντίκρουε, όπως υποστήριξε η ΑΛΚ, την κατεπείγουσα φύση του Έργου ως έργο στρατηγικής σημασίας για την Κυπριακή Δημοκρατία, κατ' εφαρμογή της σχετικής Απόφασης του ΥΣ αλλά και της αδήριτης ανάγκης για διασφάλιση της ασφάλειας και υγείας στη λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού), στην οποία δημιουργείται το μοναδικό Ενεργειακό Κέντρο της Δημοκρατίας όπου έχουν συγκεντρωθεί οι πιο κρίσιμες υποδομές του τόπου.

Αναφορικά με την απουσία καθορισμού μέγιστου ποσού της πρόνοιας για πρόσθετη αμοιβή του Αναδόχου (bonus) σε περίπτωση ενωρίτερης αποπεράτωσης του Έργου, η ΑΛΚ ανέφερε ότι δεν υπάρχει ανάλογη πρόνοια στο Παράρτημα Συμβολαίου των Πρότυπων Όρων Συμβολαίου της ΑΑΔΣ που να αναφέρεται σε καθορισμένο μέγιστο ποσό, όπως καθορίζεται για παράδειγμα στο όριο ποσού κράτησης. Σε σχέση με την αναφορά μας στο άρθρο 11(1) του Ν.140(Ι)/2016 για τη συμπερίληψη της πρόσθετης αμοιβής του Αναδόχου στον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας του διαγωνισμού, η ΑΛΚ σημείωσε ότι με βάση την εκτίμηση, η Σύμβαση δεν εμπίπτει στα πλαίσια/όρια του Ν.140(Ι)/2016 και των σχετικών Κανονισμών της ΑΛΚ, ΚΔΠ 487/2004 (κατώτατο όριο για Έργα: €5.382.000), και συνεπώς

εφαρμόζονται οι πρόνοιες των Εσωτερικών Κανόνων Σύναψης Συμβάσεων της ΑΛΚ. Ανέφερε δε, πως εκτιμούσε ότι το ποσό της πρόσθετης αμοιβής ύψους €1.000 ανά ημέρα ενωρίτερης αποπεράτωσης, δεν επηρέαζε ουσιωδώς το ποσό της συνολικής εκτιμώμενης αξίας του διαγωνισμού, όμως αυτό λήφθηκε υπόψη κατά τον καθορισμό της αναθεωρημένης εκτιμώμενης αξίας. Η ΑΛΚ μας πληροφόρησε ότι λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω και τη σχετική σύσταση της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε όπως καθορίσει το ποσό των €60.000 ως το μέγιστο ποσό της πρόνοιας για πρόσθετη αμοιβή του Αναδόχου σε περίπτωση ενωρίτερης αποπεράτωσης του Έργου (60 ημέρες).

Σε σχέση με τον καθορισμό του ποσού των αποζημιώσεων για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, η ΑΛΚ μας ενημέρωσε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναφέραμε και ειδικά τις πρόνοιες της Εγκυκλίου αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 106 για έργα εκτιμώμενης αξίας μεγαλύτερης του ποσού του €1εκ., σε συνέχεια και της αύξησης του χρόνου αποπεράτωσης του Έργου αλλά και της νέας εκτιμώμενης αξίας του διαγωνισμού, αποφάσισε όπως τροποποιήσει και αυξήσει το ποσό αυτό από €2.000 ανά ημέρα καθυστέρησης σε €3.000 ανά ημέρα καθυστέρησης. Επιπρόσθετα, αποφάσισε όπως το μέγιστο ποσό αποζημιώσεων μειωθεί από 20% επί του ποσού Συμβολαίου σε 10% επί του ποσού Συμβολαίου.

Σχετικά με το ποσό της εγγύησης συμμετοχής, η ΑΛΚ μας ανέφερε ότι, όπως το αντιλαμβάνεται, στα Πρότυπα Έγγραφα Διαγωνισμών της ΑΑΔΣ καθορίζεται ως ελάχιστο ποσοστό το όριο του 2% της εκτιμώμενης αξίας του διαγωνισμού, ωστόσο υπάρχει η σύσταση/προτροπή εφαρμογής των συγκεκριμένων προνοιών των εγγράφων από τους Αναθέτοντες Φορείς και η τελική επιλογή επαφίεται στον κάθε Αναθέτοντα Φορέα. Η ΑΛΚ μας ανέφερε ότι, λαμβάνοντας υπόψη και το περιεχόμενο των Εγκυκλίων αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 101 και αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 109, θεώρησε πως το αρχικό ποσό των €50.000 ως εγγύηση συμμετοχής ήταν ικανοποιητικό, για να υπάρχει επαρκές ενδιαφέρον συμμετοχής στον διαγωνισμό, λαμβάνοντας υπόψη τη δυσμενή κατάσταση της αγοράς λόγω του κορονοϊού και του πολέμου στην Ουκρανία, με τις αρνητικές επιπτώσεις και τον αντίκτυπο σε παγκόσμιο επίπεδο. Σημείωσε δε και το γεγονός ότι η εκτιμώμενη αξία του διαγωνισμού ήταν χαμηλότερη από τα όρια του Νόμου και ότι για τον καθορισμό της εγγύησης συμμετοχής η ΑΛΚ ακολούθησε τους εσωτερικούς της κανόνες. Όπως ανέφερε καταληκτικά για το εν λόγω θέμα η ΑΛΚ, με βάση τις συστάσεις μας, τα πιο πάνω καθώς και τη νέα εκτιμώμενη αξία του διαγωνισμού, προχώρησε σε αύξηση του ποσού της εγγύησης συμμετοχής στις €90.000.

Σε σχέση με τον καθορισμό της εγγύησης πιστής εκτέλεσης σε ποσοστό 3% επί του ποσού Συμβολαίου, η ΑΛΚ επανέλαβε τα πιο πάνω, αναφέροντας μας επιπρόσθετα ότι η ίδια, λαμβάνοντας υπόψη και τις πρόσθετες διασφαλίσεις των εγγράφων του διαγωνισμού κατά την περίοδο εκτέλεσης του Έργου (π.χ. αποζημιώσεις για καθυστερήσεις, ποσό κράτησης κ.λπ.), είχε κρίνει το ποσοστό της εγγύησης πιστής εκτέλεσης, σε εκείνη τη φάση και υπό τις περιστάσεις, ως ικανοποιητικό.

Σε απάντηση των όσων αναφέραμε για διαβουλεύσεις με την αγορά δυνάμει του άρθρου 52(1) του Ν.140(Ι)/2016, η ΑΛΚ μας ανέφερε ότι επειδή ο διαγωνισμός αφορούσε Σύμβαση έργου αξίας πέραν των €3εκ., περίπτωση, δηλαδή, για την οποία στο παρελθόν απαιτείτο η υποβολή των εγγράφων του διαγωνισμού για έλεγχο στην ΑΑΔΣ, το προσχέδιο των εγγράφων του διαγωνισμού υποβλήθηκε πριν την προκήρυξη στο ΓΛ και στην ΑΑΔΣ για έλεγχο συμβατότητας με τη νομοθεσία που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις. Όπως μας ενημέρωσε η ΑΛΚ, λήφθηκαν τότε σχετικά σχόλια/απόψεις από το ΓΛ, τα οποία ενσωματώθηκαν στα έγγραφα.

Συνεχίζοντας στην επιστολή της η ΑΛΚ, μας ανέφερε ότι επειδή με την Εγκύκλιο αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 112 ημερ. 18.7.2022 το όριο αυτό αυξήθηκε σε €5εκ., το ΓΛ της είχε αναφέρει ότι δεν απαιτείτο πλέον ο έλεγχος των τελικών εγγράφων, νοουμένου ότι η εκτιμώμενη αξία θα παρέμενε κάτω από €5εκ. Η Σύμβαση, όπως υποστήριξε και πάλι η ΑΛΚ, δεν ενέπιπτε στα πλαίσια/όρια του Ν.140(Ι)/2016 και των σχετικών Κανονισμών της Αρχής, ΚΔΠ 487/2004 (κατώτατο όριο για Έργα: €5.382.000), συνεπώς εφαρμόζονταν οι πρόνοιες των Εσωτερικών Κανόνων Σύναψης Συμβάσεων της ΑΛΚ. Σημείωσε ότι, σε κάθε

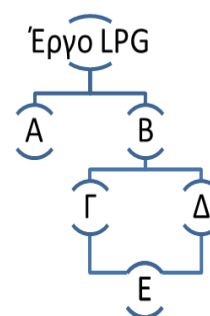
περίπτωση, και όπως αναφέρεται στο άρθρο 52 του Ν.140(Ι)/2016, οι προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με την αγορά είναι δυνητικές. Όσον αφορούσε στη χρήση εμπειρογνομόνων [που αναφέρονται στο άρθρο 52(2) του Νόμου]/συμβούλων/νηογνώμονα κ.λπ., μας παρέπεμψε στις σχετικές αναφορές της για τη συμμετοχή των φορέων αυτών σε όλα τα στάδια του διαγωνισμού και του Έργου. Επιπρόσθετα, για θέματα επάρκειας των ΟΦ, η ΑΛΚ σημείωσε τις απαιτήσεις που ζητήθηκαν για την Κατηγορία και Τάξη του Έργου (Τεχνικό Α' Τάξης), καθώς και άλλες παραγράφους του Τόμου Α των εγγράφων του διαγωνισμού (3.1, 6.1.6.1, 6.1.6.2 και 8.3.1.2.γ) με πρόνοιες σχετικές με το θέμα αυτό.

Εν κατακλείδι, η ΑΛΚ μας πληροφόρησε ότι είχε προβεί στις σχετικές τροποποιήσεις στα έγγραφα του διαγωνισμού με την Εγκύκλιο αρ. 6 ημερ. 24.4.2023. Όσον αφορούσε στην παράταση χρόνου, σημείωσε ότι η προθεσμία υποβολής των προσφορών είχε ήδη παραταθεί τρεις φορές και δεν θεωρούσε ότι απαιτείτο η παραχώρηση πρόσθετης παράτασης, αφού για τις σημαντικότερες/τεχνικές αλλαγές οι ενδιαφερόμενοι ΟΦ είχαν ήδη ενημερωθεί σχετικά με την Εγκύκλιο αρ. 4 ημερ. 27.3.2023.

4.4 Υποβολή προσφορών

Στις 5.5.2023 υποβλήθηκαν δύο προσφορές, η μία από τον ΟΦ Α για ποσό ύψους €4.311.761,55 πλέον ΦΠΑ και η άλλη από τον ΟΦ Β για ποσό ύψους €5.278.000 πλέον ΦΠΑ.

Σημειώνεται ότι ο ΟΦ Β είναι Κοινοπραξία αποτελούμενη από τον ΟΦ Γ και τον ΟΦ Δ, οι οποίοι στις 20.3.2023 είχαν υπογράψει προκαταρκτική συμφωνία για τη δημιουργία της Κοινοπραξίας με πρόθεση την από κοινού υποβολή προσφοράς για τον υπό αναφορά διαγωνισμό. Ο ΟΦ Γ καθορίστηκε ως ο συντονιστής (Leader) της Κοινοπραξίας. Εξ ου και αρκετή αλληλογραφία της ΑΛΚ με τον ΟΦ Β, στο πλαίσιο αξιολόγησης των προσφορών και κατακύρωσης του διαγωνισμού, απευθυνόταν στον ΟΦ Γ. Όπως καταγράφεται στην Έκθεση Αξιολόγησης των ΣΜ Β, η Κοινοπραξία θα εκτελούσε το Έργο με Υπεργολάβο τον ΟΦ Ε.

4.5 Υποβολή καταγγελίας στην ΕΥ

Ο ΟΦ Α στις 10.5.2024 υπέβαλε καταγγελία στην Υπηρεσία μας, με κοινοποίηση στην ΑΛΚ, καταγράφοντας μία σειρά από ισχυρισμούς οι οποίοι έθεταν υπό αμφισβήτηση την ορθότητα/νομιμότητα των ενεργειών και αποφάσεων της ΑΛΚ που αφορούσαν στην αξιολόγηση και τον χειρισμό των προσφορών που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του διαγωνισμού αρ. 4/2023.

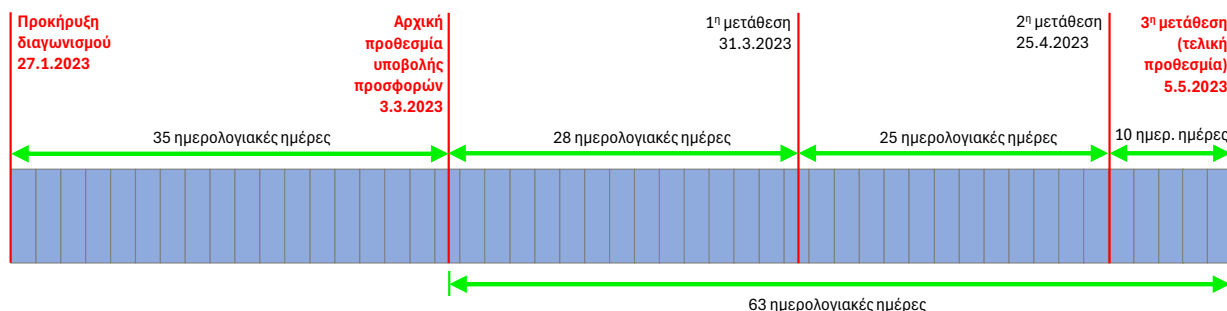
Για τη διερεύνηση του περιεχομένου της υπό αναφορά καταγγελίας, στις 29.5.2024 αποστείλαμε επιστολή στην ΑΛΚ, ζητώντας αντίγραφο σημαντικού αριθμού εγγράφων/στοιχείων, όπως των επικυρωμένων πρακτικών συνεδριάσεων της Επιτροπής Αξιολόγησης (ΕΑ), της Έκθεσης Αξιολόγησης του διαγωνισμού, των επικυρωμένων πρακτικών συνεδριάσεων του ΔΣ της ΑΛΚ με όλες τις σχετικές αποφάσεις του, των προσφορών και της σχετικής αλληλογραφίας της ΑΛΚ με τους δύο προσφοροδότες και με την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ).

Η ΑΛΚ ανταποκρίθηκε στις 29.8.2024, αποστέλλοντάς μας με ηλεκτρονικό της μήνυμα τα πιο πάνω στοιχεία/έγγραφα που ζητήσαμε για σκοπούς διερεύνησης της καταγγελίας.

5. Διερεύνηση καταγγελίας – Ευρήματα

5.1 Ευρύτητα Συμμετοχής

Όπως έχουμε προαναφέρει, στο πλαίσιο του υπό εξέταση διαγωνισμού, υποβλήθηκαν μόνο δύο προσφορές. Εκ του αποτελέσματος, είναι πρόδηλο το γεγονός ότι σε ένα διαγωνισμό τέτοιας σημαντικότητας για την Κυπριακή Δημοκρατία, δεν διασφαλίστηκε ικανοποιητική ευρύτητα συμμετοχής και δεν κατέστη δυνατή η ανάπτυξη του ανάλογου ανταγωνισμού που εύλογα αναμενόταν. Ενδεχομένως αυτό να οφείλεται εν μέρει σε όρους που περιλήφθηκαν στα έγγραφα του διαγωνισμού, αλλά, σοβαρό λόγο για το μειωμένο ενδιαφέρον φαίνεται να αποτέλεσε και το γεγονός ότι, αφότου προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός (27.1.2023), εκδίδονταν συνεχώς τροποποιητικές Εγκύκλιοι (έξι στο σύνολο) και χορηγούνταν διαδοχικές παρατάσεις (τρεις στο σύνολο) στην προθεσμία υποβολής των προσφορών, όπως φαίνεται στο **Διάγραμμα 2**. Συγκεκριμένα, παραχωρήθηκε συνολική παράταση χρόνου δύο μηνών (63 ημέρες) για την υποβολή των προσφορών, από τις 3.3.2023 στις 5.5.2023, σε διαγωνισμό στον οποίο η αρχική περίοδος υποβολής προσφορών είχε διάρκεια 35 ημέρες. Δηλαδή η παράταση που δόθηκε ήταν σχεδόν διπλάσια της αρχικής περιόδου υποβολής των προσφορών.

Διάγραμμα 2. Μεταθέσεις στην προθεσμία υποβολής των προσφορών.

Περαιτέρω, αυξήθηκε η εκτιμώμενη αξία του διαγωνισμού, με αποτέλεσμα την αύξηση του ποσού της εγγύησης συμμετοχής σε σχεδόν διπλάσιο ποσό από το αρχικό, δέκα ημέρες πριν την προθεσμία υποβολής των προσφορών, και ταυτόχρονα διπλασιάστηκε η χρονική διάρκεια της Σύμβασης, από πέντε μήνες σε δέκα, με παραδοχή της ΑΛΚ και των ΣΜ Α ότι η υλοποίηση του αντικειμένου της Σύμβασης σε πέντε μήνες ήταν εξαρχής μη εφικτή (η εισήγηση των ΣΜ αφορούσε σε οκτώ μήνες). Το ζήτημα του ανέφικτου χρονοδιαγράμματος των πέντε μηνών αναδείχθηκε και από ενδιαφερόμενους ΟΦ κατά την περίοδο υποβολής σχολίων/εισηγήσεων επί των εγγράφων του διαγωνισμού. Στην προκειμένη περίπτωση, οι εν λόγω χειρισμοί που έγιναν από την ΑΛΚ, δυνητικά θα μπορούσαν να οδηγήσουν άλλους έμπειρους Εργολάβους στο να αποφύγουν να επιδείξουν ενδιαφέρον για την υποβολή προσφοράς και την ανάληψη της υλοποίησης ενός τόσο σημαντικού Έργου.

Σημειώνεται ότι η ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού ανατέθηκε σε ιδιώτες ΣΜ στις 28.7.2021 και ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τελικά στις 27.1.2023, δηλαδή 1,5 χρόνο μετά. Το γεγονός ότι την προκήρυξη του διαγωνισμού ακολούθησε σημαντικός αριθμός ουσιαδών τροποποιήσεων, προκαλεί εύλογα ερωτήματα για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και την επιμέλεια που επιδείχθηκε κατά την ετοιμασία των εγγράφων.

Σχετικό με το θέμα των διαδοχικών παρατάσεων, είναι ηλεκτρονικό μήνυμα του Προέδρου του ΔΣ της ΑΛΚ ημερ. 7.4.2023, με το οποίο έδωσε την έγκρισή του στην παράταση χρόνου που ζητήθηκε στις 6.4.2023 από τον ΓΔ της ΑΛΚ, για την προθεσμία υποβολής των προσφορών, όπου του επισήμανε ότι στο συγκεκριμένο θέμα παρατηρούσε συνεχώς ζητήματα που προέκυπταν και πως ήταν η τελευταία φορά που αποδεχόταν τέτοια παράταση. Σημείωσε δε ότι τα όσα αναφέρονταν και στην επιστολή της Υπηρεσίας μας και αλλού, θα έπρεπε να είχαν προβλεφθεί.

Τέλος, ερωτήματα προκύπτουν για το γεγονός ότι η Σύμβαση για τη μελέτη του Έργου ανατέθηκε σε ΣΜ, τρεις μήνες πριν τη λήψη της σχετικής Απόφασης του ΥΣ (27.10.2021) για υλοποίηση του Έργου, ενώ, όπως γίνεται αντιληπτό, ο διαγωνισμός για τους ΣΜ είχε προκηρυχθεί ακόμη ενωρίτερα.

5.2 Έκθεση Αξιολόγησης ΣΜ και ΕΑ

Οι ΣΜ Α, με τους οποίους είχε συμβληθεί η ΑΛΚ, θα διενεργούσαν αξιολόγηση των προσφορών και θα ετοιμάζαν σχετική Έκθεση. Η Έκθεση τους θα έπρεπε στη συνέχεια να τύχει μελέτης και σχολιασμού από τα Μέλη της ΕΑ και να επισυναφθεί στην Έκθεση Αξιολόγησης που επρόκειτο να ετοιμάσει η ΕΑ. Όπως προαναφέρθηκε, η ΑΛΚ είχε αναθέσει με συνοπτικές διαδικασίες (ΤΥ 17/2021) στους ΣΜ Α τη μελέτη και ετοιμασία των εγγράφων του εν λόγω διαγωνισμού, καθώς επίσης την αξιολόγηση των προσφορών και την επίβλεψη των εργασιών (προαιρετικές υπηρεσίες).

Ωστόσο, παρατηρήσαμε ότι η Έκθεση Αξιολόγησης των προσφορών ετοιμάστηκε από τους ΣΜ Β (ΤΥ 17Α/2021) και όχι από τους ΣΜ Α. Σημειώνεται ότι για σκοπούς ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης δεν προχωρήσαμε στο να ζητήσουμε οποιαδήποτε στοιχεία για τον τρόπο με τον οποίο έγινε η ανάθεση αυτής της Σύμβασης στους ΣΜ Β, ωστόσο γνωρίζουμε τον λόγο για τον οποίο η Έκθεση δεν ετοιμάστηκε από τους ΣΜ Α. Συγκεκριμένα, σε ενημερωτικό σημείωμα ημερ. 19.2.2024 που υπέβαλε ο ΓΔ στο ΔΣ της ΑΛΚ σχετικά με τις εξελίξεις του διαγωνισμού, αναφέρεται ότι μετά την υποβολή των προσφορών, προέκυψε θέμα για την αξιολόγησή τους από τους ΣΜ του Έργου, λόγω ιδιάζουσας σχέσης με έναν εκ των προσφερόντων (γίνεται αναφορά ότι σε Παράρτημα του σημειώματος, υπάρχουν συνημμένα σχετικό σημείωμα του ΓΔ προς το ΔΣ της ΑΛΚ ημερ. 6.7.2023 και η σχετική απόφαση του ΔΣ της ΑΛΚ ημερ. 11.7.2023, τα οποία ωστόσο δεν μας αποστάληκαν). Η Υπηρεσία μας κατέχει επιστολή της ΑΛΚ προς τους ΣΜ Α ημερ. 13.7.2023, στην οποία αναφέρεται ότι ένας εκ των Διευθυντών τους δήλωσε ότι «γνωρίζει προσωπικά για πολλά χρόνια ιδιοκτήτες και εργοδοτούμενους και των δύο προσφοροδοτών» και ότι «έχει μακροχρόνια φιλία (πέραν των 30 ετών) και συνεργασία με έναν από τους μετόχους ενός από τους προσφοροδότες».

Όπως ανέφερε η ΑΛΚ, λαμβάνοντας υπόψη και σχετική γνωμάτευση που ζητήθηκε από τον Νομικό της Σύμβουλο, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι συνέτρεχε στο πρόσωπο του εν λόγω Διευθυντή «ιδιάζουσα σχέση» με τον ένα εκ των δύο προσφοροδοτών, εν τη εννοία του άρθρου 42 του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου [Ν.158(Ι)/1999] και εν τη εννοία του Κανονισμού 10(2) της ΚΔΠ 487/2004. Ως εκ τούτου, η ΑΛΚ έκρινε ότι οι εν λόγω ΣΜ έπρεπε να αποσυρθούν και να απέχουν από κάθε εμπλοκή στη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών. Για τον λόγο αυτό προχώρησε στον τερματισμό της Συμφωνίας με τους ΣΜ Α, ενημερώνοντάς τους ότι δεν θα προχωρούσε ούτε στην εξασφάλιση των υπηρεσιών επίβλεψης των κατασκευαστικών εργασιών του Έργου που ήταν προαιρετικές.

Η Έκθεση των ΣΜ Β ετοιμάστηκε σε δύο στάδια. Η πρώτη έκδοση της Έκθεσης συντάχθηκε στις 17.11.2023, ενώ ακολούθησε αναθεώρηση και τελική έκδοση της Έκθεσης στις 30.11.2023, σχεδόν επτά μήνες μετά την υποβολή των προσφορών.

Σε σχέση με τον ΟΦ Α, στην Έκθεσή τους οι ΣΜ Β κατέγραψαν, μεταξύ άλλων, ότι:

«Παρουσιάζει εμπειρία σε μικρής κλίμακας έργα στη συντήρηση υποθαλάσσιων μεταλλικών αγωγών, την επισκευή/συντήρηση υποθαλάσσιων εγκαταστάσεων (π.χ. αγκυροβόλια) και στην τοποθέτηση αγωγών από HDPE.

Διαθέτει πολύ λίγα μηχανήματα με τα οποία όμως διεκπεραίωσε τις εργασίες που είχε αναλάβει στο παρελθόν.

Δεν παρουσιάζεται εμπειρία στο συγκεκριμένο αντικείμενο του Έργου μας.

Η μεθοδολογία είναι πολύ περιληπτική και δεν περιλαμβάνει επαρκείς εξηγήσεις και φωτογραφίες εργασιών. Δεν προσφέρονται λεπτομέρειες για τις εργασίες πέραν της περιληπτικής αναφοράς τους.».

Οι ΣΜ Β στα συμπεράσματα/σχόλιά τους κατέληξαν ότι:

«Από τη μεθοδολογία λείπουν πολλές πληροφορίες και υπάρχει αοριστία. Υπάρχουν επιφυλάξεις ως προς τον βαθμό που ο Εργολάβος θα ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της κατασκευής μας κυρίως γιατί αντιμετωπίζει το Έργο με βάση την εμπειρία του σε αγωγούς HDPE. Η συγκεκριμένη μέθοδος δεν αποκλείεται αλλά χρειάζονται διευκρινίσεις για τη διαδικασία και την αποφυγή ατυχημάτων και ζημιών. Η ελλιπής παρουσίαση του εξοπλισμού του Εργολάβου από τη μεθοδολογία αφήνει μεγάλα κενά μιας και στο σύνολο της η μεθοδολογία είναι τρεις σελίδες. Δεν μπορούμε να αποκλείσουμε την πιθανότητα ότι ο Εργολάβος μπορεί να ανταπεξέλθει σε αυτό το Έργο αλλά κάτι τέτοιο δεν μπορεί να υποστηριχθεί με βάση την παρουσίαση της συγκεκριμένης μεθοδολογίας και της περιορισμένης εμπειρίας που παρουσιάζει. Με βάση τα παραπάνω, η μεθοδολογία που προτείνεται ενέχει πολλούς κινδύνους για την κατασκευή και θα πρέπει ο προσφοροδότης να αποδείξει ότι θα την εκτελέσει με τέτοιο τρόπο που δεν θα ζημιώσει το Έργο. Πρέπει να σημειωθεί ότι στη σελίδα 97 της παρουσίασης εμπειρίας υπάρχει ένα σχόλιο πάνω στα αποδεικτικά ολοκλήρωσης που παρουσιάζει ο Εργολάβος, ότι ένα τμήμα του Έργου απέτυχε πράγμα το οποίο προιδεάζει για κατασκευή με προβλήματα.».

Σε σχέση με τον ΟΦ Β, στην Έκθεσή τους οι ΣΜ Β κατέγραψαν, μεταξύ άλλων, ότι:

«Παρουσιάζει εμπειρία σε μια μεγάλη ποικιλία έργων των οποίων η αξία δεν παρουσιάζεται. Παρουσιάζονται αξίες για δύο έργα της τάξεως των €6.000.000 και €42.000.000 αντίστοιχα, το δεύτερο σε Κοινοπραξία με τον ίδιο υπεργολάβο (σ.σ. οικονομικός φορέας Ε) που θα συνεργαστούν και σε αυτό το Έργο.

Ο οικονομικός φορέας Ε διαθέτει μεγάλο και ικανό στόλο μηχανημάτων για όλων των ειδών τις κατασκευές.

Ο οικονομικός φορέας Ε παρουσιάζει μεγάλη εμπειρία σε παρόμοια έργα με το δικό μας με μεταλλικό αγωγό και με εφαρμογή της μεθοδολογίας που προτείνουν.

Η μεθοδολογία είναι καλογραμμένη και επεξηγηματική. Καλύπτει όλες τις πτυχές της κατασκευής του Έργου μας με λεπτομέρειες, επεξηγήσεις και φωτογραφικό υλικό από προηγούμενα έργα της εταιρείας.».

Οι ΣΜ Β στα συμπεράσματα/σχόλιά τους κατέληξαν ότι:

«Η δεύτερη μεθοδολογία είναι εξαιρετικά γραμμένη από εταιρεία με εμπειρία σε μεγάλα και διεθνή projects. Έχουν γίνει αντιληπτές από τον προσφοροδότη όλες οι πτυχές του Έργου και παρουσιάζονται με λεπτομέρεια όλες οι φάσεις της κατασκευής. Κάποιες πολύ μικρές λειτουργικές διευκρινίσεις θα χρειαστούν, άλλα σε γενικές γραμμές ο προσφοροδότης παρουσιάζεται με μεγάλη σχετική εμπειρία και δυνατότητα να ολοκληρώσει έγκαιρα το Έργο. Να σημειωθεί επίσης ότι η μεγάλη λεπτομέρεια θα βοηθήσει στον σωστό έλεγχο των εργασιών κατά

την επίβλεψη. Η μεθοδολογία αυτή είναι η πλέον συνήθης και κατάλληλη για την κατασκευή του Έργου μας.».

Στο τελικό τους συμπέρασμα οι ΣΜ Β ανέφεραν ότι:

«Οι δύο προσφορές παρουσιάζουν ικανοποιητική εμπειρία αλλά με κάποιες διαφορές:

Η προσφορά του οικονομικού φορέα Α έχει εμπειρία στην συντήρηση και επισκευή όπως ζητείται στην παράγραφο 6.4 του τόμου Α «Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς» του διαγωνισμού. Η εμπειρία αυτή δεν ξεπερνάει έργα της τάξεως των €500.000 και δεν είναι έργα παρόμοια με το δικό μας.

Η προσφορά του οικονομικού φορέα Β παρουσιάζει έργα παρόμοια με το δικό μας μέσω του υπερβολάβου και γενικά μεγάλα έργα σε πολύ μεγαλύτερους προϋπολογισμούς από τον δικό μας.

Με βάση την εμπειρία δεν μπορούμε να αποκλείσουμε κάποιον από τους προσφοροδότες.».

Η ΕΑ μελέτησε την υπό αναφορά τεχνική αξιολόγηση των ΣΜ Β και αποφάσισε όπως την υιοθετήσει. Όπως κατέγραψε η ΕΑ στη δική της Έκθεση, οι ΣΜ Β στην Έκθεσή τους εξέφρασαν κάποιες σοβαρές επιφυλάξεις ως προς την καταλληλότητα της προτεινόμενης μεθοδολογίας του ΟΦ Α, χωρίς όμως να την αποκλείουν. Όπως αναφέρεται στην Έκθεση, παρά τις πιο πάνω επιφυλάξεις, δεν διαπιστώθηκαν οποιεσδήποτε αποκλίσεις από τις απαιτήσεις που καθορίστηκαν στα έγγραφα του διαγωνισμού και οι δύο ΟΦ προχώρησαν στο στάδιο της οικονομικής αξιολόγησης, η οποία πραγματοποιήθηκε στη συνεδρία της ΕΑ στις 30.11.2023. Η ΕΑ, αφού μελέτησε την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών που έγινε από τους ΣΜ Β, υιοθέτησε την εισήγησή τους όπως η Σύμβαση ανατεθεί στον ΟΦ Α για το ποσό των €4.311.761,55 πλέον ΦΠΑ, καθότι αυτή είχε αναδειχθεί ως η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής.

Στη βάση των πιο πάνω προκύπτει εύλογα το ερώτημα πώς γίνεται οι ΣΜ Β να καταγράφουν στην Έκθεσή τους ότι ο ΟΦ Α δεν παρουσιάζει την απαιτούμενη εμπειρία στο συγκεκριμένο αντικείμενο του Έργου του διαγωνισμού και να εκφράζουν τις επιφυλάξεις τους κατά πόσο θα μπορέσει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του, πτυχή η οποία θα έπρεπε να κριθεί αποκλειστικά στη βάση των προϋποθέσεων συμμετοχής που είχαν καθοριστεί στα έγγραφα του διαγωνισμού σε σχέση με τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες των προσφοροδοτών, αλλά να καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι με βάση την εμπειρία δεν μπορούσαν να τον αποκλείσουν. Το συμπέρασμά τους αυτό ήταν αντιφατικό σε σχέση με την πιο πάνω θέση τους, ότι δηλαδή ο ΟΦ Α δεν κατείχε την απαιτούμενη εμπειρία στο αντικείμενο του Έργου του διαγωνισμού.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι οι ΣΜ Β στην Έκθεση Αξιολόγησης είχαν καταγράψει συγκεκριμένα ερωτήματα, προτείνοντας όπως ζητηθούν επιπρόσθετες επεξηγήσεις από τους δύο προσφοροδότες. Φαίνεται όμως ότι η ΑΛΚ ουδέποτε ζήτησε τις συγκεκριμένες επεξηγήσεις από τους δύο προσφοροδότες.

5.3 Εγγυητική Επιστολή Συμμετοχής

Στα έγγραφα του διαγωνισμού είχε καθοριστεί ότι η εγγύηση συμμετοχής έπρεπε να έχει περίοδο ισχύος μέχρι ένα μήνα μετά τη λήξη της περιόδου ισχύος των προσφορών, η οποία καθορίστηκε σε έξι μήνες από την επόμενη ημέρα της προθεσμίας υποβολής προσφορών. Επίσης, καθορίστηκε ότι σε περίπτωση παράτασης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, οι εν λόγω ημερομηνίες θα έπρεπε να παρατείνονται/μετατίθενται ανάλογα. Οι ημερομηνίες λήξης της ισχύος των προσφορών και των εγγυήσεων συμμετοχής, όπως αναθεωρούνταν με τις διαδοχικές μεταθέσεις της προθεσμίας υποβολής των προσφορών (βλ. **Διάγραμμα 2**), επισημαίνονταν σε κάθε σχετική τροποποιητική Εγκύκλιο που εξέδιδε η ΑΛΚ.

Στη βάση των πιο πάνω, σύμφωνα με την αναθεωρημένη τελική προθεσμία υποβολής των προσφορών (Εγκύκλιος αρ. 5), δηλαδή τις 5.5.2023, οι προσφορές θα έπρεπε να παραμείνουν σε ισχύ μέχρι τις 5.11.2023 και οι εγγυήσεις συμμετοχής μέχρι τις 5.12.2023.

Ο ΟΦ Γ στις 16.2.2023 είχε προχωρήσει σε έκδοση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής με ημερομηνία λήξης τις 3.10.2023 (ορθή ημερομηνία σύμφωνα με τους τότε όρους των εγγράφων) για το ποσό των €50.000. Στις 2.5.2023 προχώρησε σε τροποποίηση της εγγυητικής επιστολής του, η οποία έληγε στις 30.11.2023 (διαφαίνεται ότι η ημερομηνία λήξης αναθεωρήθηκε στο ενδιάμεσο διάστημα αλλά δεν έχουμε αντίγραφο αυτής της εγγυητικής), προκειμένου το ποσό της να αυξηθεί από €50.000 σε €90.000. Στις 5.5.2023 (ημερομηνία υποβολής των προσφορών) προχώρησε σε νέα τροποποίηση της εγγυητικής επιστολής, τροποποιώντας το όνομα του προσφοροδότη από το όνομα του ΟΦ Γ στο όνομα του ΟΦ Β, δηλαδή της Κοινοπραξίας στην οποία συμμετείχε, και προσθέτοντας στο κείμενο της εγγυητικής τον όρο ότι αυτή καλύπτει αλληλεγγύως όλα τα μέλη της Κοινοπραξίας. Σημειώνεται ότι στην εν λόγω εγγυητική επιστολή αναγράφεται ως αιτητής ο ΟΦ ΣΤ.

Κατά τον έλεγχο από την ΕΑ, διαπιστώθηκε ότι η εγγυητική επιστολή συμμετοχής που υποβλήθηκε από την Κοινοπραξία / ΟΦ Β είχε προγενέστερη ημερομηνία λήξης από αυτήν που καθοριζόταν στον σχετικό όρο του διαγωνισμού, και συγκεκριμένα έληγε στις 30.11.2023, αντί στις 5.12.2023. Ωστόσο, η ΕΑ δεν απέρριψε την προσφορά σε αυτό το στάδιο της αξιολόγησης, ως όφειλε να πράξει. Εκ του αποτελέσματος, διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω εγγυητική (και κατ' επέκταση και η προσφορά του ΟΦ Β), κρίθηκε ως αποδεκτή και από το ΔΣ της ΑΛΚ, που λειτουργεί ως οιοное Συμβούλιο Προσφορών, αποφασίζοντας ως αρμόδιο όργανο την κατακύρωση του υπό αναφορά διαγωνισμού.

Τούτο, παρά το γεγονός ότι στην Ειδική Έκθεση με αρ. ΑΛΚ/01/2022 την οποία ετοίμασε η Υπηρεσία μας στο πλαίσιο ελέγχου της ΑΛΚ και η οποία εκδόθηκε στις 27.6.2022, γινόταν σαφής σύσταση στο συγκεκριμένο ζήτημα που διέπει τις εγγυητικές επιστολές συμμετοχής. Η σύστασή μας αφορούσε τον διαγωνισμό αρ. 9/2021, με τίτλο «Παραχώρηση άδειας χρήσης/εκμετάλλευσης χερσαίων χώρων στο Λιμάνι Λεμεσού», όπου η εγγυητική επιστολή συμμετοχής του ΟΦ στον οποίο ανατέθηκε τελικά η Σύμβαση, έληγε στις 28.10.2021 αντί στις 7.11.2021, ως ο σχετικός όρος του διαγωνισμού.

Συγκεκριμένα, είχαμε καταγράψει ότι σύμφωνα με τις εμπεδωμένες αρχές της νομολογίας, όπως έχουν προκύψει από δικαστικές αποφάσεις, οι όροι που αφορούν στην υποβολή ορθής ή/και έγκυρης εγγύησης συμμετοχής θεωρούνται ουσιώδεις και οποιαδήποτε προσφορά δεν πληροί και δεν ανταποκρίνεται σε ουσιώδη όρο του διαγωνισμού, είναι άκυρη και, κατ' επέκταση, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης.

Ως εκ τούτου, στην προκειμένη περίπτωση η προσφορά του ΟΦ Β έπρεπε να απορριφθεί από το στάδιο του ελέγχου των προϋποθέσεων συμμετοχής, λόγω υποβολής μη έγκυρης τραπεζικής εγγύησης συμμετοχής, χωρίς να γίνει περαιτέρω αξιολόγησή της. Ωστόσο, η ΑΛΚ, ως ο Αναθέτων Φορέας, κατά παράβαση των όρων του διαγωνισμού, προχώρησε όχι μόνο στην τεχνική και οικονομική αξιολόγηση της προσφοράς του ΟΦ Β, αλλά και στην τελική ανάθεση της Σύμβασης σε αυτόν.

Σύσταση της Υπηρεσίας μας ήταν και παραμένει ότι υποβληθείσες προσφορές που παραβιάζουν ουσιώδεις όρους του διαγωνισμού, όπως τους όρους που διέπουν την εγγύηση συμμετοχής, θα πρέπει να απορρίπτονται στο στάδιο ελέγχου των προϋποθέσεων συμμετοχής, χωρίς περαιτέρω αξιολόγηση. Προφανώς, η ΑΛΚ επέλεξε εις γνώση της, να αγνοήσει τη σύσταση της Υπηρεσίας μας και να παραβιάσει τη σχετική νομολογία.

5.4 Έλεγχος Προϋποθέσεων Συμμετοχής

Στον Τόμο Α (Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς) των εγγράφων του διαγωνισμού καθοριζόταν ότι για τη συμμετοχή τους στον διαγωνισμό, οι ΟΦ θα έπρεπε να πληρούν υποχρεωτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις που αφορούσαν τις τεχνικές και επαγγελματικές τους ικανότητες:

“1. Κατά τα τελευταία δέκα (10) χρόνια να έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δύο (2) έργα, ίδιας Κατηγορίας με το παρόν Έργο, που να περιλαμβάνουν εργασίες κατασκευής ή/και συντήρησης ή/και επιδιόρθωσης έργων υποθαλάσσιων αγωγών πετρελαιοειδών και τουλάχιστον δύο (2) έργα, ίδιας Κατηγορίας με το παρόν Έργο, που να περιλαμβάνουν εργασίες κατασκευής ή/και συντήρησης ή/και επιδιόρθωσης αγκυροβολίων για πλοία μεγαλύτερα από 100m LOA (length overall). Η έννοια του όρου «συμπλήρωση» σημαίνει κατά 80% υλοποίηση του Έργου και το ποσοστό συμμετοχής θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 50%.”.

Ο ΟΦ Β στην προσφορά του, προκειμένου να τεκμηριώσει την τεχνική του ικανότητα, συμπλήρωσε σε μορφή πίνακα παραρτήματος, όπως απαιτούσαν τα έγγραφα του διαγωνισμού, στοιχεία για μόνο δύο Έργα, και επισύναψε κατάλογο, με την ονομασία “Notable Projects”, με διάφορα άλλα Έργα στα οποία φαίνεται να συμμετείχε την περίοδο 2012 - 2023.

Στις 31.5.2023, κατά την περίοδο αξιολόγησης των προσφορών, η ΑΛΚ απέστειλε επιστολή στον ΟΦ Γ, ο οποίος όπως έχουμε προαναφέρει ενεργούσε ως ο Συντονιστής (Leader) της Κοινοπραξίας / ΟΦ Β, ζητώντας διευκρινίσεις σε σχέση με τα τεχνικά χαρακτηριστικά Έργων στα οποία συμμετείχε, όπως είχε δηλώσει στην προσφορά του. Τα δύο Έργα για τα οποία ζήτησε διευκρινίσεις η ΑΛΚ ήταν αυτά για τα οποία συμπληρώθηκαν στοιχεία από τον ΟΦ Β, ως η υποχρέωσή του, στον σχετικό Πίνακα Παραρτήματος, και τα άλλα δύο Έργα φαίνεται ότι επιλέχθηκαν από τον κατάλογο που επισύναψε στην προσφορά του ο ΟΦ Β υπό τον τίτλο “Notable Projects”.

Ένα από τα Έργα για τα οποία συμπληρώθηκαν στοιχεία στον Πίνακα Παραρτήματος, αφορούσε την κατασκευή της προβλήτας (jetty) στο Βασιλικό που αποτελεί μέρος του Έργου για το τερματικό της εισαγωγής υδροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) στην Κύπρο. Όπως καταγράφεται στον Πίνακα Παραρτήματος που συμπλήρωσε ο ΟΦ Β, το κόστος των εργασιών που αφορούσαν την εν λόγω προβλήτα ανερχόταν σε €42.447.218, και η χρονική διάρκεια της Σύμβασης ανερχόταν σε δέκα μήνες, με ημερομηνία έναρξης τις 24.11.2022 και ημερομηνία συμπλήρωσης τον Σεπτέμβριο του 2023. Τη Σύμβαση είχε αναλάβει, ως Υπεργολάβος του Αναδόχου, ο ΟΦ Η, ο οποίος ήταν Κοινοπραξία αποτελούμενη κατά 50% από τον ΟΦ Γ και 50% από τον ΟΦ Ε.

Σε σχέση με το εν λόγω Έργο, στην επιστολή της η ΑΛΚ ζήτησε τις πιο κάτω διευκρινίσεις:

“Το Έργο “Procurement and Construction of Jetty for Vasilikos LNG Receiving and Regasification Terminal” [...], κόστους €42.447.218, το 2022-2023, αφορούσε κατασκευή προβλήτας. Να διευκρινιστεί αν στο Έργο περιλαμβάνονται εργασίες κατασκευής ή/και συντήρησης ή/και επιδιόρθωσης αγκυροβολίων. Επίσης, να δηλωθεί το μέγιστο μήκος των πλοίων που εξυπηρετεί.”.

Στην απάντηση του στις 7.6.2023, ο ΟΦ Β ανέφερε ότι:

“[...] Vasilikos LNG Receiving and Regasification Terminal project entails the construction of a jetty superstructure which is being constructed to support the importation of Natural Gas by means of a semi-permanent berthed FSRU (Floating Storage Regasification Unit). The jetty shall be constructed to support natural gas pipelines and various other utilities that will include but may not be limited to firefighting, water supply, electrical and instrumentation cables connecting

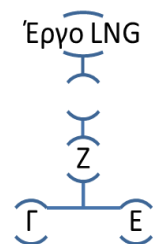
onshore facilities to a FSRU. The jetty will also support various utility buildings that include but may not be limited to electrical substations, firefighting buildings and control room buildings.

[...]

The projects listed [...] are provided to demonstrate our capacity to deliver large scale projects in value, large marine related projects as well as pipeline construction projects.”.

Οι διευκρινίσεις που ζήτησε η ΑΛΚ, δηλαδή αν στο Έργο περιλαμβάνονταν εργασίες κατασκευής ή/και συντήρησης ή/και επιδιόρθωσης αγκυροβολίων, όπως επίσης να δηλωθεί το μέγιστο μήκος των πλοίων που αυτό εξυπηρετεί, δεν απαντήθηκαν.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω προβλήτα αποτέλεσε πτυχή του ελέγχου μας για το Έργο του τερματικού εισαγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου στην Κύπρο, του οποίου αποτελεί βασικό μέρος. Για το Έργο αυτό ετοιμάστηκε από την Υπηρεσία μας και εκδόθηκε στις 19.1.2024 η Ειδική Έκθεση με αρ. ΔΕΦΑ/01/2024. Μετά την έκδοση της Ειδικής Έκθεσης και μετά που η Ανάδοχος Κοινοπραξία του συγκεκριμένου Έργου, τον Μάρτιο του 2023, προχώρησε σε διακοπή της Σύμβασης που είχε υπογράψει με τον ΟΦ Ζ (Κοινοπραξία αποτελούμενη από τον ΟΦ Γ και τον ΟΦ Ε), η Υπηρεσία μας διενήργησε έλεγχο επί των τιμολογίων που αφορούσαν στο Έργο του τερματικού LNG, από τον οποίο προέκυψε ότι για την προβλήτα, μέχρι τις 30.4.2024, είχε καταβληθεί στην Κοινοπραξία ποσό ύψους €22.272.065, εκ των €43.715.200 που ήταν η συμβατική αξία της, δηλαδή ποσοστό 50,9%.

Εν τω μεταξύ, στις 21.7.2024 δημοσιεύθηκαν άρθρα στον ηλεκτρονικό τύπο σύμφωνα με τα οποία, σε ανακοίνωσή της η Ανάδοχος Κοινοπραξία του Έργου του τερματικού εισαγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου είχε αναφέρει ότι η Σύμβαση με τον ΟΦ Ζ για την κατασκευή της προβλήτας είχε υπογραφεί τον Νοέμβριο του 2022 με ορίζοντα ολοκλήρωσης τις 30.9.2023. Σύμφωνα πάντοτε με την ανακοίνωση, ο τερματισμός της Σύμβασης με τον ΟΦ Ζ έγινε τον Μάρτιο του 2024, λόγω συνεχούς απουσίας επιδόσεων, έργων που ήταν κάτω από τα πρότυπα και συνεπώς απορριπτέα, καθώς και αδικαιολόγητων επιπρόσθετων απαιτήσεων για την κατασκευή των έργων και σημαντικών καθυστερήσεων, οι οποίες αποδίδονταν μόνο στις επιδόσεις του ΟΦ Γ.

Η Ανάδοχος Κοινοπραξία του Έργου υποστήριξε ότι παρόλο που η απόδοση του ΟΦ Ε ήταν θετική με ταχεία κινητοποίηση εξοπλισμού και πόρων, ο ΟΦ Γ, που ήταν και ο επικεφαλής της μεταξύ τους Κοινοπραξίας (ΟΦ Ζ), απέτυχε να εκπληρώσει όλα τα συμβατικά ορόσημα. Σημείωσε μάλιστα ότι τον Μάρτιο του 2024, μετά την άρση της αναστολής των εργασιών, και έξι μήνες μετά το πέρας του συμβατικού χρονοδιαγράμματος για την ολοκλήρωση των εργασιών, ο ΟΦ Γ ολοκλήρωσε μόνο το 40% των κατασκευών που σχετίζονταν με την προβλήτα, εκ των οποίων η πλειονότητα δεν πληρούσε τα ποιοτικά κυπριακά και ευρωπαϊκά πρότυπα. Αυτό, ανέφερε η Ανάδοχος Κοινοπραξία του Έργου, δεν της άφησε άλλη επιλογή πέραν του τερματισμού της Σύμβασης με τον ΟΦ Ζ, ο οποίος αξίωνε αύξηση της τιμής πέραν του 300% για έργα που ανέλαβε συμβατικά να εκτελέσει.

Σημειώνουμε ότι σε καμία περίπτωση δεν υιοθετούμε τους πιο πάνω ισχυρισμούς της Αναδόχου Κοινοπραξίας του Έργου του τερματικού εισαγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου. Ωστόσο, τόσο το γεγονός του τερματισμού της Σύμβασης Υπεργολαβίας με τον ΟΦ Ζ τον Μάρτιο του 2024, όσο και η συμπλήρωση της προβλήτας σε ποσοστό περίπου 50%, είχαν αμφότερα επιβεβαιωθεί από το αρμόδιο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) και την Εταιρεία Υποδομών Φυσικού Αερίου (ΕΤΥΦΑ), ως ο Αναθέτων Φορέας του Έργου, σε συνεδρίες Κοινοβουλευτικών Επιτροπών στις οποίες είχε συζητηθεί το Έργο αυτό, αλλά και από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας επί του συγκεκριμένου Έργου.

Προκύπτει, χωρίς καμία αμφισβήτηση, ότι τόσο οι ΣΜ Β, όσο και η ΕΑ, παράτυπα θεώρησαν ότι ο προσφοροδότης, ΟΦ Β, είχε ήδη συμπληρώσει το Έργο της προβλήτας σε ποσοστό υλοποίησης τουλάχιστον 80%, και ότι θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη ως ένα από τα τέσσερα Έργα που θα του έδιναν το δικαίωμα συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία. Ως εκ τούτου, εύλογα διερωτώμαστε για ποιο λόγο η ΑΛΚ στην επιστολή της ημερ. 31.5.2023 δεν ζήτησε από τον ΟΦ Β διευκρινίσεις για το ποσοστό υλοποίησης του εν λόγω Έργου, το οποίο θα καταδείκνυε ότι το συγκεκριμένο Έργο, λόγω του μικρού ποσοστού υλοποίησής του, δεν μπορούσε να περιληφθεί στα τέσσερα Έργα που όφειλε να έχει υλοποιήσει για να πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό. Απεναντίας, όχι μόνο θεωρήθηκε ως ένα από τα τέσσερα αυτά Έργα, αλλά αποτέλεσε και σημείο αναφοράς στην Έκθεση των ΣΜ Β για το ότι ο ΟΦ Β είχε εκτελέσει μεγάλα έργα με πολύ μεγαλύτερο προϋπολογισμό από το Έργο του υπό εξέταση διαγωνισμού.

Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι σε Έργο που είχε δηλώσει ο ανταγωνιστής προσφοροδότης (ΟΦ Α), η ΑΛΚ, αναφερόμενη σε αυτό ως «τρέχον έργο», ανάμεσα στις διευκρινίσεις που είχε ζητήσει γραπτώς να της δοθούν από αυτόν στις 31.5.2023, ήταν το ποσοστό υλοποίησής του μέχρι την ημέρα υποβολής της προσφοράς. Ο ΟΦ Α την ίδια ημέρα απάντησε ότι το εν λόγω Έργο βρισκόταν σε ποσοστό 10% της υλοποίησής του. Προβληματισμό, ως εκ τούτου, προκαλεί η διαφορετική αντιμετώπιση της οποίας φαίνεται να έτυχαν οι δύο προσφορές.

Περαιτέρω, για το Έργο “VTTV Oil Terminal”, η ΑΛΚ στην επιστολή της ημερ. 31.5.2023 ζήτησε από τον ΟΦ Γ να διευκρινίσει εάν σε αυτό περιλαμβάνονταν εργασίες κατασκευής ή/και συντήρησης ή/και επιδιόρθωσης έργων υποθαλάσσιων αγωγών. Ο ΟΦ Γ στο απαντητικό του ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ. 7.7.2023 ανέφερε ότι “*VTTV Oil Terminal entailed pre-fabrication and installation of onshore pipeline including underground (buried) pipeline and jetty run pipeline*”. Δηλαδή, το Έργο περιλάμβανε προκατασκευή και εγκατάσταση χερσαίου αγωγού, περιλαμβανομένου υπόγειου (θαμμένου) αγωγού και αγωγού επί προβλήτας. Ως εκ τούτου, προκύπτει ότι το Έργο αυτό δεν αφορούσε σε υποθαλάσσιους αγωγούς και, ως τέτοιο, δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις συμμετοχής.

Για το Έργο “Maintenance at Limassol Anchorage, ENSCO PLC, 2019”, καθώς και για το Έργο “Niger to Benin Crude Oil Export Pipeline Project, Bluewater Energy Services BV, 2021-2022” η ΑΛΚ στην επιστολή της ζήτησε από τον ΟΦ Γ να διευκρινίσει εάν σε αυτά περιλαμβάνονταν εργασίες κατασκευής ή/και συντήρησης ή/και επιδιόρθωσης αγκυροβολίων, όπως επίσης να δηλωθεί το μέγιστο μήκος των πλοίων που αυτά εξυπηρετούν, να σταλεί περιγραφή των εκτελεσθεισών εργασιών καθώς και το πιστοποιητικό Καλής Εκτέλεσης σε κάθε περίπτωση. Ο ΟΦ Γ στο απαντητικό του ηλεκτρονικό μήνυμα, για το πρώτο Έργο περιορίστηκε να αναφέρει ότι “*ENSCO PLC entailed maintenance works onboard the Drilling Ship ENSCO DS-7 with LOA 227,81 x B 42m*”, ενώ για το δεύτερο Έργο περιορίστηκε να αναφέρει ότι “*this project entailed the complete steel construction of a CALM Buoy (Weight 260Te, Diameter Hull 12m, Height 14m) and a Pipeline End Manifold (PLEM) for Bluewater Energy Services for the Benin oil export pipeline project. The PLEM and CALM Buoy will be used to export crude oil from Niger*”. Οι διευκρινίσεις που ζήτησε η ΑΛΚ δεν δόθηκαν για κανένα από τα δύο αυτά Έργα, ενώ επίσης δεν στάλθηκε ούτε περιγραφή των εκτελεσθεισών εργασιών, ούτε το πιστοποιητικό Καλής Εκτέλεσης σε κάθε περίπτωση. Στη βάση των πιο πάνω, προκύπτει ότι ούτε τα Έργα αυτά φαίνεται να πληρούσαν τις προϋποθέσεις συμμετοχής.

Επιπρόσθετα, στη διευκρίνιση που ζητήθηκε από την ΑΛΚ εάν στον κατάλογο “Notable Projects” περιλαμβάνονταν εργασίες κατασκευής ή/και συντήρησης ή/και επιδιόρθωσης έργων υποθαλάσσιων αγωγών, ή/και εργασίες κατασκευής ή/και συντήρησης ή/και επιδιόρθωσης αγκυροβολίων, και εάν ναι, να δηλωθεί το μέγιστο μήκος των πλοίων που εξυπηρετεί κάθε Έργο, ο ΟΦ Γ ανέφερε μόνο ότι “*we hereby attach more relevant projects to the Tender Project, specifically subsea and marine works including construction, installation and maintenance of submarine pipeline and mooring projects*”.

Δηλαδή, ο ΟΦ Γ δεν απάντησε στα ερωτήματα που του τέθηκαν από την ΑΛΚ, αλλά απέστειλε νέο κατάλογο με έργα τα οποία, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού που διέπουν τις διευκρινίσεις και διασαφηνίσεις προσφορών που δυνητικά μπορούν να ζητηθούν από τους προσφοροδότες, δεν μπορούσαν να ληφθούν υπόψη στην αξιολόγηση.

Στη βάση των πιο πάνω, ακόμη και να δεχθούμε ότι η ΑΛΚ μπορούσε να λάβει υπόψη στην αξιολόγηση της, έργα των οποίων τα στοιχεία ο ΟΦ Β δεν είχε συμπεριλάβει στον Πίνακα Παραρτήματος όπως όριζαν τα έγγραφα του διαγωνισμού, αλλά σε δικό του κατάλογο, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ότι τόσο οι ΣΜ Β, όσο και η ΕΑ δεν είχαν καταγράψει στις Εκθέσεις τους τα τέσσερα έργα τα οποία έλαβαν τελικά υπόψη στην αξιολόγηση για να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι ο ΟΦ Β πληρούσε τις προϋποθέσεις συμμετοχής. Ούτε στην περίπτωση του ΟΦ Α είχαν καταγραφεί από τους ΣΜ Β και την ΕΑ τα τέσσερα έργα τα οποία λήφθηκαν υπόψη στην αξιολόγηση της προσφοράς του.

Ανεξαρτήτως των πιο πάνω, με τα δεδομένα που έχουμε προαναφέρει, προκύπτει ότι στη βάση των έργων που φαίνεται να έτυχαν αξιολόγησης από τους ΣΜ Β και την ΕΑ, κανένας από τους δύο προσφοροδότες δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις συμμετοχής.

Συνοψίζοντας τα δεδομένα, προκύπτει ότι η προσφορά του ΟΦ Β θα έπρεπε να απορριφθεί από το στάδιο ελέγχου των προϋποθέσεων συμμετοχής, λόγω υποβολής μη έγκυρης τραπεζικής εγγύησης συμμετοχής. Ακόμη και στην περίπτωση που δεν θεωρείτο από την ΕΑ επαρκής αυτός ο λόγος για απόρριψη, η προσφορά θα έπρεπε να απορριφθεί για τον λόγο ότι τα Έργα που υπέβαλε ο ΟΦ Β για σκοπούς τεκμηρίωσης της τεχνικής και επαγγελματικής του ικανότητας, δεν ικανοποιούσαν τα κριτήρια που είχαν καθοριστεί στα έγγραφα διαγωνισμού. Παρομοίως, τα Έργα που είχε υποβάλει ο ΟΦ Α για να τεκμηριώσει την τεχνική και επαγγελματική του ικανότητα, δεν ήταν επαρκή στο να ικανοποιήσουν τα κριτήρια που είχαν καθοριστεί στα έγγραφα διαγωνισμού.

Ως εκ τούτου, θέση της Υπηρεσίας μας είναι ότι η προσφορά του ΟΦ Β θα έπρεπε να απορριφθεί λόγω υποβολής μη έγκυρης τραπεζικής εγγύησης συμμετοχής και η προσφορά του ΟΦ Α λόγω μη ικανοποίησης των προϋποθέσεων συμμετοχής που αφορούσαν τις τεχνικές και επαγγελματικές του ικανότητες. Η απόρριψη των δύο προσφορών θα οδηγούσε αναπόφευκτα στην ακύρωση του διαγωνισμού, ενέργεια που δεν έγινε από την ΑΛΚ.

5.5 Κατακύρωση διαγωνισμού στον ΟΦ Α

Στις 6.10.2023, δηλαδή πέντε και πλέον μήνες μετά την υποβολή των προσφορών, η ΑΛΚ ζήτησε από τον ΟΦ Α όπως, επειδή η ισχύς της προσφοράς του θα έληγε στις 5.11.2023, αποδεχθεί παράταση της ισχύος της προσφοράς του μέχρι τις 5.2.2024, με ανανέωση της εγγύησης συμμετοχής (είχε εκδοθεί στις 27.4.2023 και έληγε στις 5.12.2023) που συνόδευε την προσφορά του μέχρι τις 5.3.2024. Για την απάντηση και αποδοχή των πιο πάνω εκ μέρους του ΟΦ Α, η ΑΛΚ του έδωσε διορία μέχρι τις 11.10.2023. Η ΑΛΚ την ίδια ημέρα απέστειλε επιστολή με το ίδιο περιεχόμενο και στον ΟΦ Β, ο οποίος την ίδια ημέρα υπέγραψε το σχετικό έντυπο αποδοχής που του είχε αποσταλεί από την ΑΛΚ. Η σχετική τροποποίηση της εγγυητικής επιστολής φέρει ημερομηνία έκδοσης 11.10.2023.

Ο ΟΦ Α με επιστολή του στις 17.10.2023, δηλαδή μετά το πέρας της διορίας που του δόθηκε για να απαντήσει, πληροφόρησε την ΑΛΚ ότι κατόπιν επικοινωνίας του με τους προμηθευτές των υλικών που ήταν απαραίτητα για τη διεκπεραίωση του Έργου, η δέσμευσή τους για τις προσφερόμενες τιμές θα ήταν το αργότερο μέχρι το τέλος του 2023. Ως εκ τούτου, ανέφερε ότι η διάρκεια ισχύος της προσφοράς του θα μπορούσε να παραταθεί το αργότερο μέχρι τις 5.12.2023, που ήταν και η ημερομηνία λήξης της εγγυητικής επιστολής που είχε καταθέσει.

Στις 4.12.2023, δηλαδή επτά μήνες μετά την υποβολή των προσφορών και μία μόλις ημέρα πριν τη λήξη της ισχύος της προσφοράς του, η ΑΛΚ πληροφόρησε τον ΟΦ Α σχετικά με την απόφασή της όπως του ανατεθεί η συγκεκριμένη Σύμβαση για το ποσό των €4.311.761,55 πλέον ΦΠΑ.

Εκ των πιο πάνω εύλογα προκύπτει πως η ΑΛΚ σιωπηρά, αφού δεν απάντησε γραπτώς στο διάστημα από 17.10.2023 μέχρι 4.12.2023, όχι μόνο αποδέχθηκε την εκπρόθεσμη κατά έξι ημέρες απάντηση του ΟΦ Α, αλλά αποδέχθηκε και τους όρους που αυτός έθεσε, τόσο σε σχέση με την παράταση της ισχύος της προσφοράς του μέχρι τις 5.12.2023, αντί μέχρι τις 5.2.2024 που του είχε ζητηθεί, όσο και σε σχέση με το γεγονός ότι δεν προχώρησε σε ανανέωση της εγγύησης συμμετοχής του, η οποία έληγε στις 5.12.2023, μέχρι τις 5.3.2024 που επίσης του είχε ζητηθεί.

Η εκτός προθεσμίας ανταπόκριση του ΟΦ Α καθώς και οι όροι που επέβαλε στην ανανέωση της διάρκειας ισχύος της προσφοράς του, χωρίς ανανέωση της εγγυητικής του, καταγράφηκαν στην Έκθεση Αξιολόγησης, αλλά φαίνεται ότι δεν κρίθηκαν ως επαρκείς λόγοι από την ΕΑ για απόρριψη της προσφοράς του, όπως επαρκή λόγο για απόρριψη της προσφοράς του ΟΦ Β δεν αποτέλεσε η προγενέστερη ημερομηνία λήξης της εγγύησης συμμετοχής του. Συγκεκριμένα, στην Έκθεση Αξιολόγησης καταγράφεται ότι *«πέραν των πιο πάνω, δεν διαπιστώθηκαν οποιεσδήποτε αποκλίσεις από τις απαιτήσεις που καθορίστηκαν στα έγγραφα του διαγωνισμού, και οι οικονομικοί φορείς προχωρούν στο επόμενο στάδιο αξιολόγησης.»*

Στην επιστολή ανάθεσης προς τον ΟΦ Α, η ΑΛΚ σημείωσε ότι η εν λόγω απόφαση δεν ήταν οριστική αφού, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν.104(Ι)/2010 η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) που καθορίζεται στο άρθρο 21(1) του Ν.104(Ι)/2010 και η προθεσμία των δύο εργάσιμων ημερών που προβλέπεται στο άρθρο 24(1) του ιδίου Νόμου, κώλυαν τη σύναψη της Σύμβασης. Πρόσθεσε, δε, ότι εάν ασκείτο προσφυγή και αίτηση για χορήγηση προσωρινών μέτρων, η ΑΑΠ είχε τη δυνατότητα να αναστείλει τη διαδικασία ανάθεσης ή την εκτέλεση της Σύμβασης μέχρι την έκδοση της απόφασής της επί της προσφυγής.

Σε σχέση με την προσφορά και την εγγύηση συμμετοχής που είχε υποβάλει ο ΟΦ Α, η ΑΛΚ του επισήμανε ότι, με βάση την προαναφερθείσα επιστολή της ημερ. 17.10.2023, αυτές βρίσκονταν σε ισχύ μέχρι τις 5.12.2023. Συνεπώς, η πιο πάνω απόφαση της ΑΛΚ προϋπόθετε ότι ο ΟΦ Α θα αποδεχόταν παράταση της ισχύος της προσφοράς του τουλάχιστον μέχρι τις 29.12.2023 και παράταση της εγγύησης συμμετοχής του τουλάχιστον μέχρι τις 29.1.2024, ώστε αυτές να παρέμεναν σε ισχύ για τα απαιτούμενα, δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας, χρονικά πλαίσια. Στην αντίθετη περίπτωση, όπου η προσφορά και η εγγύηση συμμετοχής δεν θα παρατείνονταν άμεσα, η προσφορά του θα απορριπτόταν. Η ΑΛΚ ανέφερε στον ΟΦ Α ότι για την όποια εξέλιξη του θέματος θα τον κρατούσε ενήμερο.

Σημειώνεται ότι στην επιστολή ανάθεσης, η ΑΛΚ δεν έθεσε χρονικό περιορισμό στον ΟΦ Α για την απάντησή του σε σχέση με την παράταση της ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής του. Εντύπωση προκαλεί και το γεγονός ότι η ΑΛΚ στις 4.12.2023 ζήτησε την ανανέωση της ισχύος της προσφοράς του ΟΦ μέχρι τις 29.12.2023, και όχι για πιο μεγάλη χρονική περίοδο, αφού, κατά την άποψή μας, ήταν σχεδόν ανέφικτο μέχρι τις 29.12.2023 να υπογραφεί η Σύμβαση.

Την ίδια ημέρα, δηλαδή στις 4.12.2023, η ΑΛΚ πληροφόρησε τον ΟΦ Β για την απόφασή της να απορρίψει την προσφορά του διότι αυτή δεν παρουσίαζε τη χαμηλότερη τιμή και να αναθέσει τη Σύμβαση στον ΟΦ Α, του οποίου η προσφορά είχε αναδειχθεί ως η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη βάσει τιμής. Του επισήμανε δε το δικαίωμά του να ασκήσει προσφυγή επί της πιο πάνω απόφασης, είτε στην ΑΑΠ είτε στο Διοικητικό Δικαστήριο, αναφέροντάς του τα σχετικά χρονοδιαγράμματα όπως αυτά προκύπτουν από τη σχετική νομοθεσία.

Ο ΟΦ Α, με επιστολή του στις 6.12.2023, πληροφόρησε την ΑΛΚ πως αποδεχόταν, όπως του είχε ζητηθεί, την παράταση ισχύος της προσφοράς του μέχρι τις 29.12.2023 και πως η αντίστοιχη ανανέωση

της εγγύησης συμμετοχής μέχρι τις 29.1.2024 θα της αποστέλλοταν το συντομότερο με την έκδοσή της. Η σχετική τροποποίηση της εγγυητικής επιστολής φέρει ημερομηνία έκδοσης 7.12.2023.

Επιπρόσθετα παρατηρήσαμε ότι, η αρχική κατακύρωση του διαγωνισμού έγινε επτά μήνες μετά την προθεσμία υποβολής των προσφορών, χρόνος ο οποίος κρίνεται αδικαιολόγητα μεγάλος, ιδιαιτέρως λαμβάνοντας υπόψη ότι η αρχική χρονική διάρκεια της Σύμβασης ήταν μόλις πέντε μήνες. Δηλαδή, εκ του αποτελέσματος, προκύπτει ότι για να τύχουν αξιολόγησης οι δύο προσφορές οι οποίες υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του διαγωνισμού, χρειάστηκε 40% περισσότερος χρόνος από τον χρόνο που κρίθηκε αρχικά από την ΑΛΚ ότι θα χρειαζόταν για την υλοποίηση και παράδοση του αντικειμένου του διαγωνισμού αυτού.

5.6 Προσφυγή ΟΦ Β στην ΑΑΠ – Χορήγηση προσωρινών μέτρων

Στις 19.12.2023 ο ΟΦ Β υπέβαλε την Προσφυγή αρ. 48/2023 ενώπιον της ΑΑΠ, εναντίον της απόφασης της ΑΛΚ για κατακύρωση του διαγωνισμού στον ΟΦ Α. Στις 22.12.2023, η ΑΑΠ αποφάσισε τη χορήγηση προσωρινών μέτρων για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης ή της εκτέλεσης πράξης ή απόφασης της ΑΛΚ ή της υπογραφής της Σύμβασης, μέχρι την έκδοση της τελικής της απόφασης, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΑΛΚ δεν είχε φέρει ένσταση στη χορήγηση προσωρινών μέτρων (ζητώντας ωστόσο την όσο το δυνατό συντομότερη εκδίκαση), θεωρώντας πως η χορήγησή τους είναι προς το δημόσιο συμφέρον.

Ο ΟΦ Α στην καταγγελία που υπέβαλε στην Υπηρεσία μας υποστήριξε ότι η συγκεκριμένη Προσφυγή δεν εμφανιζόταν στον κατάλογο Προσφυγών της ΑΑΠ και πως η συγκεκριμένη απόφαση δεν του είχε κοινοποιηθεί ποτέ, ενώ βρισκόταν σε ισχύ η εγγύηση συμμετοχής του μέχρι τις 29.1.2024. Η Υπηρεσία μας δεν είναι σε θέση να επιβεβαιώσει τον ισχυρισμό του ΟΦ σε σχέση με την ανάρτηση ή όχι της απόφασης της ΑΑΠ επί της συγκεκριμένης Προσφυγής στον κατάλογο Προσφυγών που βρίσκεται στην ιστοσελίδα της.

Στις 22.12.2023 η ΑΛΚ ενημέρωσε τον ΟΦ Α ότι, λόγω υποβολής Προσφυγής στην ΑΑΠ και επειδή η ισχύς της προσφοράς του θα έληγε στις 29.12.2023, θα έπρεπε μέχρι την ημέρα αυτή να αποδεχόταν παράταση της ισχύος της προσφοράς του μέχρι τις 5.3.2024, με ανανέωση της εγγύησης συμμετοχής του μέχρι τις 5.4.2024. Όπως διαπιστώσαμε, στην επιστολή αυτή η ΑΛΚ δεν ανέφερε στον ΟΦ Α την απόφαση της ΑΑΠ για χορήγηση προσωρινών μέτρων.

Την ίδια ημέρα, η ΑΛΚ ενημέρωσε τον ΟΦ Β ότι, επειδή είχε υποβάλει Προσφυγή στην ΑΑΠ και επειδή η ισχύς της προσφοράς του θα έληγε στις 5.2.2024, θα έπρεπε μέχρι τις 29.12.2023 να αποδεχόταν παράταση της ισχύος της μέχρι τις 5.3.2024, με ανανέωση της εγγύησης συμμετοχής μέχρι τις 5.4.2024. Ο ΟΦ Β στις 27.12.2023 υπέγραψε το έντυπο που του είχε αποσταλεί από την ΑΛΚ, δηλώνοντας την αποδοχή του στα πιο πάνω. Η σχετική τροποποίηση της εγγυητικής επιστολής φέρει ημερομηνία έκδοσης τις 28.12.2023 (σημειώνεται ότι στην εν λόγω εγγυητική επιστολή αναγράφεται ως αιτητής ο ΟΦ ΣΤ).

Ο ΟΦ Α στις 27.12.2023, δηλαδή δύο ημέρες πριν τη λήξη της ισχύος της προσφοράς του, ζήτησε από την ΑΛΚ παράταση για την απάντησή του μέχρι τις 8.1.2024 λόγω της μεσολάβησης των εορτών των Χριστουγέννων. Την παράταση αυτή, ανέφερε, τη ζήτησε ώστε να βεβαιωθεί ότι οι τιμές που είχε εξασφαλίσει για την προμήθεια των υλικών για την ομαλή κατασκευή του Έργου, βάσει της προσφοράς του, παρέμεναν ενεργές, κάτι που είχε αναφέρει και σε προηγούμενες επιστολές του.

Ο ΟΦ Α στην καταγγελία που υπέβαλε στην Υπηρεσία μας ισχυρίστηκε ότι η εν λόγω επιστολή του ημερ. 27.12.2023 ουδέποτε απαντήθηκε από την ΑΛΚ. Στα στοιχεία/έγγραφα που μας απέστειλε η ΑΛΚ, δεν συμπεριλήφθηκε οποιαδήποτε σχετική απαντητική επιστολή της ΑΛΚ προς τον ΟΦ Α.

Στις 8.1.2024 η ΑΛΚ, αναφερόμενη στην Προσφυγή που υποβλήθηκε από τον ΟΦ Β, απέστειλε επιστολή στην ΑΑΠ όπου παρέθεσε το ιστορικό του διαγωνισμού και επιφυλάχθηκε να αντικρούσει τους ισχυρισμούς του εν λόγω ΟΦ.

Στις 9.1.2024, ο ΟΦ Α απέστειλε εκ νέου επιστολή στην ΑΛΚ, ενημερώνοντάς την πως ήταν διατεθειμένος να ανανεώσει την ισχύ της προσφοράς του και την αντίστοιχη εγγύηση συμμετοχής μόνο στην περίπτωση που ο διαγωνισμός κατακυρωνόταν στον ίδιο, με την προϋπόθεση ότι αν τυχόν προέκυπτε αύξηση στην προμήθεια των υλικών, η ΑΛΚ θα προέβαινε στην επιπλέον πληρωμή αυτής της διαφοράς. Σημείωσε δε ότι παρόλο που υπήρχε πρόνοια για αύξηση στις τιμές της προσφοράς (Τόμος Β – Όροι Συμβολαίου – Άρθρο 70.1), εντούτοις η ενδεχόμενη αύξηση στην τιμή των συγκεκριμένων υλικών δεν καταγραφόταν από τη Στατιστική Υπηρεσία, καθώς πρόκειται για εξειδικευμένα υλικά που δεν έχουν καμία σχέση με τα βασικά υλικά των κατασκευών που αναφέρονται στους αντίστοιχους πίνακες της Στατιστικής Υπηρεσίας.

5.7 Άρση Προσωρινών Μέτρων – Απόρριψη προσφοράς ΟΦ Α

Όπως προαναφέραμε, στις 22.12.2023 η ΑΛΚ αποφάσισε τη χορήγηση προσωρινών μέτρων για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης ή της εκτέλεσης πράξης ή απόφασης της ΑΛΚ ή της υπογραφής της Σύμβασης, μέχρι την έκδοση της τελικής της απόφασης. Μετά την καταχώρηση της Έκθεσης Γεγονότων της υπόθεσης από την ΑΛΚ στην ΑΑΠ στις 8.1.2024, και πριν την καταχώρηση των γραπτών αγορεύσεων, η ΑΛΚ με ηλεκτρονικό μήνυμα των δικηγόρων της ημερ. 22.1.2024 ζήτησε άρση των προσωρινών μέτρων αναστολής.

Συγκεκριμένα στο ηλεκτρονικό μήνυμα αναφέρεται ότι, μετά την έκδοση της απόφασης της ΑΑΠ επί του αιτήματος του ΟΦ Β για τη χορήγηση προσωρινών μέτρων, ο επιτυχών προσφοροδότης του διαγωνισμού, δηλαδή ο ΟΦ Α, δεν ανταποκρίθηκε θετικά, ως ήταν υποχρεωμένος να πράξει, στο αίτημα της ΑΛΚ για ανανέωση της προσφοράς του, ζητώντας αρχικά, με την επιστολή του ημερ. 27.12.2023, παράταση του χρόνου εντός του οποίου θα απαντούσε ως προς το αίτημα της ΑΛΚ μέχρι και τις 8.1.2024, και δηλώνοντας στη συνέχεια, με επιστολή του ημερ. 9.1.2024, την υποτιθέμενη αποδοχή του στην ανανέωση της ισχύος της προσφοράς του, θέτοντας ωστόσο όρους προς την ΑΛΚ.

Ως εκ των ανωτέρω, σύμφωνα με τους δικηγόρους της ΑΛΚ, προέκυπτε αντικειμενικά ότι, αφενός, ο ΟΦ Α δεν συμμορφώθηκε με την απαίτηση της ΑΛΚ για ανανέωση της ισχύος της προσφοράς του εντός της καθορισθείσας από την ΑΛΚ προθεσμίας και, αφετέρου, η προσφορά του έπαψε να βρίσκεται σε ισχύ μετά τις 29.12.2023. Συνεπώς, σύμφωνα πάντοτε με τους δικηγόρους της ΑΛΚ, το γεγονός ότι η προσφορά του ΟΦ Α αφέθηκε να λήξει χωρίς να ανανεωθεί, παρά τη σχετική απαίτηση της ΑΛΚ, είχε ως αποτέλεσμα αυτή να θεωρηθεί ως απορριπτέα.

Όπως καταγράφεται στο υπό αναφορά ηλεκτρονικό μήνυμα, η ΑΛΚ, υπό το φως των πιο πάνω διαπιστώσεων και εξελίξεων που έλαβαν χώρα σε σχέση με τη μη ανανέωση και/ή την εκπνοή της προσφοράς του επιτυχόντος προσφοροδότη, αιτήθηκε την άρση των προσωρινών μέτρων αναστολής της διαδικασίας, προς τον σκοπό και μόνο όπως το ΔΣ της ΑΛΚ λάβει τις δέουσες αποφάσεις σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού και της κείμενης νομοθεσίας, όπως αυτές υπαγορεύονται από τα πιο πάνω δεδομένα.

Το εν λόγω ηλεκτρονικό μήνυμα κοινοποιήθηκε στους δικηγόρους του ΟΦ Β για ενημέρωση και ενδεχόμενη τοποθέτηση εκ μέρους τους. Αυτοί, με τη σειρά τους, στις 23.1.2024 απέστειλαν ηλεκτρονικό μήνυμα στην ΑΑΠ στο οποίο ανέφεραν ότι, με δεδομένο πως αδιαμφισβήτητα η προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη, σύμφωνα με τις δηλώσεις της ΑΛΚ, ήταν απαράδεκτη και ως εκ τούτου απορριπτέα και λαμβάνοντας υπόψη ότι η προσφορά του ΟΦ Β, στη βάση της γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων ημερ. 4.12.2023, απορρίφθηκε καθότι δεν παρουσίαζε την χαμηλότερη τιμή, αλλά είχε

καταταχθεί δεύτερη στην κατάταξη των προσφορών κατά αύξουσα σειρά της προσφερόμενης τιμής, ο ΟΦ Β δεν έφερε ένσταση στο αίτημα της ΑΛΚ, νοουμένου ότι η άρση των προσωρινών μέτρων θα γινόταν αποκλειστικά για να ακυρωθεί η προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη και το Έργο θα ανατίθετο στον ίδιο.

Οι δικηγόροι της ΑΛΚ, με αφορμή την πιο πάνω θέση των δικηγόρων του ΟΦ Β, επανήλθαν με νέο ηλεκτρονικό τους μήνυμα ημερ. 23.1.2024 προς την ΑΑΠ, στο οποίο, μεταξύ άλλων, ανέφεραν ότι για σκοπούς τάξης και μόνο, θεωρούσαν ορθό να σημειώσουν ότι η ΑΛΚ, αφενός δεν μπορούσε, και αφετέρου θα ήταν αδόκιμο, να προκαταλάβει την κρίση των αρμοδίων οργάνων της, όσον αφορούσε στην εξέταση που θα λάμβανε χώρα μετά την προτιθέμενη ανάκληση της απόφασης για κατακύρωση του διαγωνισμού στον ΟΦ Α (επιτυχών προσφοροδότης), του οποίου η προσφορά αφέθηκε να λήξει χωρίς να ανανεωθεί, είτε η κρίση αυτή θα ήταν η κατακύρωση της προσφοράς στον δεύτερο κατά σειρά κατάταξης προσφοροδότη, είτε θα ήταν οποιαδήποτε άλλη απόφαση την οποία θα έκρινε ως ορθή και νόμιμη η ΑΛΚ.

Η ΑΑΠ έχοντας εξετάσει όσα τέθηκαν ενώπιον της, έκρινε ότι η άρση των προσωρινών μέτρων για τον σκοπό και μόνο που είχε ζητηθεί, δηλαδή για να προχωρήσει η ΑΛΚ σε ανάκληση της προσβαλλόμενης απόφασης και επανεξέταση, ήταν προς το δημόσιο συμφέρον. Ως εκ τούτου, στις 30.1.2024 αποφάσισε όπως τα προσωρινά μέτρα που είχαν εκδοθεί στις 22.12.2023 αρθούν.

Σύμφωνα με την καταγγελία που υπέβαλε ο ΟΦ Α στην Υπηρεσία μας, το αίτημα της ΑΛΚ για άρση των προσωρινών μέτρων είχε υποβληθεί στην ΑΑΠ στις 22.1.2024, ενόσω βρισκόταν σε ισχύ η εγγυητική επιστολή του (έληγε στις 29.1.2024). Επιπρόσθετα ισχυρίστηκε ότι η επιστολή του ημερ. 9.1.2024 ουδέποτε απαντήθηκε από την ΑΛΚ, ενώ και το αποτέλεσμα της Προσφυγής με τη χορήγηση προσωρινών μέτρων εξακολουθούσε να μην του έχει κοινοποιηθεί.

Από τα πιο πάνω, προκύπτει ότι το αίτημα της ΑΛΚ για άρση των προσωρινών μέτρων όντως είχε υποβληθεί στην ΑΑΠ στις 22.1.2024, ενόσω βρισκόταν σε ισχύ η εγγυητική επιστολή συμμετοχής του ΟΦ Α, καθώς αυτή έληγε στις 29.1.2024. Ωστόσο, η ισχύς της προσφοράς του είχε ήδη λήξει από τις 29.12.2023. Σε σχέση με τον ισχυρισμό του ότι η επιστολή του ημερ. 27.12.2023 ουδέποτε απαντήθηκε από την ΑΛΚ, σημειώνουμε ότι δεν περιλήφθηκε στα στοιχεία/έγγραφα που μας απέστειλε η ΑΛΚ οποιαδήποτε σχετική απαντητική επιστολή της προς τον ΟΦ Α. Σε κάθε περίπτωση, η ΑΛΚ όφειλε να απαντήσει γραπτώς (και έγκαιρα) στο γραπτό αίτημα ημερ. 27.12.2023 του ΟΦ Α, αφού το γεγονός ότι ήδη προηγήθηκε η «σιωπηρή αποδοχή» των όρων που είχε θέσει ο εν λόγω ΟΦ στην επιστολή του ημερ. 17.10.2023, θα μπορούσε να δημιουργήσει στον ίδιο την εντύπωση ότι και σε αυτή την περίπτωση οι όροι τους οποίους έθεσε, θα γίνονταν αποδεκτοί από την ΑΛΚ.

Από την αλληλογραφία που μας έχει σταλεί από την ΑΛΚ, φαίνεται να ισχύει ο ισχυρισμός του ΟΦ Α ότι το αποτέλεσμα της Προσφυγής με τη χορήγηση προσωρινών μέτρων δεν του κοινοποιήθηκε, αφού η ΑΛΚ στην επιστολή της ημερ. 22.12.2023, με την οποία του ζήτησε παράταση της ισχύος της προσφοράς του και ανανέωση της εγγύησης συμμετοχής του, περιορίστηκε στο να τον πληροφορήσει μόνο για το ότι είχε υποβληθεί Προσφυγή ενώπιον της ΑΑΠ. Ούτε μετέπειτα φαίνεται να απέστειλε η ΑΛΚ σχετική επιστολή στον ΟΦ Α για να τον ενημερώσει για τη χορήγηση προσωρινών μέτρων, παρά το γεγονός ότι στην επιστολή της ημερ. 22.12.2023 είχε αναφέρει ότι για την όποια εξέλιξη επί του θέματος θα τον κρατούσε ενήμερο.

5.8 Κατακύρωση διαγωνισμού στον ΟΦ Β

Στις 27.2.2024 η ΑΛΚ ενημέρωσε τον ΟΦ Β ότι επειδή η ισχύς της προσφοράς του θα έληγε στις 5.3.2024, θα έπρεπε μέχρι την ημέρα αυτή να αποδεχόταν παράταση της ισχύος της προσφοράς του μέχρι τις 5.5.2024, με ανανέωση της εγγύησης συμμετοχής του μέχρι τις 5.6.2024. Ο ΟΦ Β στις

28.2.2024 υπέγραψε το έντυπο που του είχε αποσταλεί από την ΑΛΚ δηλώνοντας την αποδοχή του. Η σχετική τροποποίηση της εγγυητικής επιστολής φέρει ημερομηνία έκδοσης 1.3.2024. Στις 18.4.2024 η ΑΛΚ ενημέρωσε τον ΟΦ Β ότι ενόψει της λήξης της ισχύος της προσφοράς του στις 5.5.2024, θα έπρεπε μέχρι τις 24.4.2024 να αποδεχόταν εκ νέου παράταση της ισχύος της προσφοράς του μέχρι τις 5.7.2024, με ανανέωση της εγγύησης συμμετοχής του μέχρι τις 5.8.2024. Ο ΟΦ Β στις 19.4.2024 υπέγραψε το σχετικό έντυπο αποδοχής που του είχε αποσταλεί από την ΑΛΚ. Η σχετική τροποποίηση της εγγυητικής επιστολής φέρει ημερομηνία έκδοσης 23.4.2024.

Στις 26.4.2024, η ΑΛΚ πληροφόρησε τον ΟΦ Β για την απόφασή της να του αναθέσει τη συγκεκριμένη Σύμβαση για το ποσό των €5.278.000 πλέον ΦΠΑ. Σημείωσε δε στην επιστολή της, ότι η πιο πάνω απόφαση δεν ήταν οριστική, καταγράφοντας τη σχετική διαδικασία άσκησης προσφυγής στην ΑΑΠ σύμφωνα με τον Ν.104(Ι)/2010. Την ίδια ημέρα, πληροφόρησε και τον ΟΦ Α ότι η προσφορά του απορρίφθηκε ως απαράδεκτη και ότι, ως εκ τούτου, η απόφαση (προκαταρκτική ενημέρωση, η οποία δεν ήταν οριστική) για ανάθεση της Σύμβασης σε αυτόν, για την οποία είχε ενημερωθεί γραπτώς στις 4.12.2023, έπαψε να ισχύει.

Ειδικότερα, η ΑΛΚ του ανέφερε ότι σύμφωνα και με τα έγγραφα του διαγωνισμού, προσφορά της οποίας ο προσφοροδότης παραλείπει να συγκατατεθεί γραπτώς στην αιτούμενη από τον Αναθέτοντα Φορέα παράταση της ισχύος των προσφορών, απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Περαιτέρω, του ανέφερε ότι πέραν και ανεξάρτητα τούτου, δεν είχε προχωρήσει καν σε ανεπιφύλακτη ανανέωση της προσφοράς του, αλλά το περιεχόμενο της επιστολής του ημερ. 9.1.2024 κατέληγε σε αποδοχή της ανανέωσης της προσφοράς του υπό όρους που έθεσε προς την ΑΛΚ. Το γεγονός αυτό, σύμφωνα με την ΑΛΚ, εκτός από ανεπίτρεπτο, νομικά και κατ' αποτέλεσμα, ισοδυναμούσε με άρνηση και/ή παράλειψη ανανέωσης της προσφοράς του. Ως εκ τούτου, όπως ανέφερε η ΑΛΚ στον ΟΦ Α, η προσφορά του, όπως και η εγγύηση συμμετοχής του, αφέθηκε να λήξει χωρίς να ανανεωθεί σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της ΑΛΚ, γεγονός που την κατέστησε απορριπτέα, ως απαράδεκτη. Η ΑΛΚ ενημέρωσε περαιτέρω τον ΟΦ Α ότι η Σύμβαση ανατέθηκε στον ΟΦ Β για το ποσό των €5.278.000,00 πλέον Φ.Π.Α., επισημαίνοντάς του το δικαίωμα του να ασκήσει Προσφυγή επί της απόφασης αυτής, είτε στην ΑΑΠ, είτε στο Διοικητικό Δικαστήριο, αναφέροντάς του και τα σχετικά χρονοδιαγράμματα όπως αυτά προκύπτουν από τη σχετική νομοθεσία.

Από έλεγχο που έχουμε διενεργήσει στην ιστοσελίδα της ΑΑΠ, προκύπτει ότι, στο πλαίσιο του υπό εξέταση διαγωνισμού, δεν υποβλήθηκε νέα Προσφυγή ενώπιόν της.

Στις 15.5.2024 η ΑΛΚ κάλεσε τον ΟΦ Β να προσέλθει άμεσα, το αργότερο εντός προθεσμίας 28 ημερολογιακών ημερών, για την υπογραφή της σχετικής Συμφωνίας, προσκομίζοντας συγκεκριμένα πιστοποιητικά και έγγραφα τα οποία κατέγραφε αναλυτικά στην επιστολή της. Η Συμφωνία υπογράφηκε τελικά στις 27.6.2024, δηλαδή 43 ημερολογιακές ημέρες μετά που η ΑΛΚ τον κάλεσε για την υπογραφή.

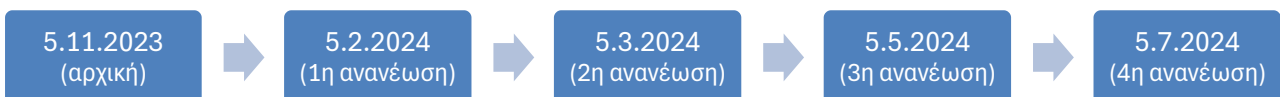
Ως εκ τούτου, προκύπτει εύλογα το ερώτημα για ποιο λόγο καθυστέρησε τόσο πολύ η υπογραφή της Σύμβασης, αφού η άρση των προσωρινών μέτρων έγινε στις 30.1.2024, η ανάθεση (μη οριστική) της Σύμβασης στον ΟΦ Β έγινε στις 26.4.2024, δηλαδή περίπου τρεις μήνες μετά, και η Σύμβαση υπογράφηκε στις 27.6.2024, αφότου δηλαδή παρήλθε η προθεσμία των 28 ημερολογιακών ημερών μετά την οριστική ανάθεση, με δύο μάλιστα ενδιάμεσες απαιτήσεις της ΑΛΚ για ανανέωση της ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής του ΟΦ Β.

Ενημερωτικά, αναφέρεται ότι οι δικηγόροι του ΟΦ Β, μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος στις 27.5.2024, ζήτησαν την άδεια της ΑΑΠ για να αποσύρουν την προαναφερθείσα Προσφυγή, καθώς η ΑΛΚ είχε ήδη προβεί σε ανάκληση της προσβαλλόμενης απόφασης για ανάθεση της Σύμβασης στον επιτυχόντα προσφοροδότη, που ήταν ο ΟΦ Α, και προχώρησε στην κατακύρωση του διαγωνισμού στον ΟΦ Β. Επιπρόσθετα, ζήτησαν την επιστροφή των τελών ύψους €2.500 για εξέταση της Προσφυγής. Η ΑΑΠ λαμβάνοντας υπόψη ότι η απόσυρση της Προσφυγής ήταν αποτέλεσμα της ανάκλησης της προσβαλλόμενης απόφασης, έδωσε την άδειά της για απόσυρση και απέρριψε την Προσφυγή στις

3.6.2024. Σε σχέση με το αίτημα για επιστροφή των τελών, αποφάσισε την επιστροφή του ποσού των €2.500 στον ΟΦ Β.

Στη βάση των πιο πάνω, προκύπτει ότι ο διαγωνισμός, ο οποίος προκηρύχθηκε στις 27.1.2023 με αρχική διάρκεια εκτέλεσης πέντε μήνες και εκτιμώμενη αξία €4.100.000 πλέον ΦΠΑ, και ο οποίος τροποποιήθηκε με αύξηση της χρονικής διάρκειας σε δέκα μήνες και της εκτιμώμενης αξίας σε €4.600.000 πλέον ΦΠΑ, αντί να ακυρωθεί για τους λόγους που έχουμε εκτενώς καταγράψει στα Κεφάλαια 5.3 και 5.4 της παρούσας Έκθεσης, κατέληξε στην υπογραφή Σύμβασης στις 27.6.2024, δηλαδή 17 μήνες μετά την προκήρυξή του, για το ποσό των €5.278.000 πλέον ΦΠΑ, δηλαδή η αξία της υπογραφείσας Σύμβασης ήταν κατά 14,74% υψηλότερη της τελικής εκτιμώμενης αξίας και κατά 28,73% υψηλότερη της αρχικής εκτιμώμενης αξίας.

Αξίζει επίσης να επισημάνουμε πως, ακόμη και να αποδεχθούμε ότι ορθά κατακυρώθηκε αρχικά ο διαγωνισμός στον ΟΦ Α, προκύπτει ότι η ΑΛΚ λόγω δικών της λανθασμένων ενεργειών ή/και παραλείψεων οδήγησε τον εν λόγω ΟΦ σε σημείο που να μην μπορεί πλέον να διασφαλίσει ότι οι τιμές που υπέβαλε στην προσφορά του θα εξακολουθούσαν να ισχύουν κατά την εκτέλεση της Σύμβασης. Αναφέρουμε ενδεικτικά ότι η ΑΛΚ, ζήτησε τέσσερις φορές από τον ΟΦ Β, στον οποίο κατακύρωσε τελικά τον διαγωνισμό, την ανανέωση της ισχύος της προσφοράς του (και της εγγύησης συμμετοχής του αντίστοιχα), όπως φαίνεται στο **Διάγραμμα 3**.

Διάγραμμα 3. Οι ανανεώσεις της ισχύος της προσφοράς του ΟΦ Β που ζήτησε η ΑΛΚ (αναγράφονται οι ημερομηνίες λήξης).

Τούτο, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι ακόμα και η ίδια η ΑΛΚ στις 24.4.2023, δηλαδή 21 μήνες μετά που ανέθεσε τη μελέτη και ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού σε ΣΜ (28.7.2021), μόλις 11 ημέρες πριν την υποβολή των προσφορών (5.5.2023), αύξησε την εκτιμώμενη αξία από €4,1εκ. πλέον ΦΠΑ σε €4,6εκ. πλέον ΦΠΑ. Ως εκ τούτου, προκύπτει ενδεχομένως και ζήτημα εφαρμογής των προνοιών του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου [Ν.158(Ι)/1999], για τις αρχές της χρηστής διοίκησης και συγκεκριμένα της αρχής καλής πίστης, η οποία προβλέπει ότι:

«51.-(1) Η διοίκηση δεν επιτρέπεται να ενεργεί με τρόπο ασυνεπή, αντιφατικό ή κακόπιστο, ώστε να εξαπατά ή να ταλαιπωρεί χωρίς λόγο το διοικούμενο.

(2) Η διοίκηση δε δικαιούται, επικαλούμενη τις ίδιες της τις παραλείψεις για τις οποίες δεν είναι υπαίτιος ο διοικούμενος, να αγνοεί μια ευνοϊκή γι' αυτόν κατάσταση η οποία έχει διαρκέσει αρκετό χρόνο και να αρνείται την υπέρ του διοικουμένου συναγωγή των ωφελημάτων και των νόμιμων συνεπειών που προκύπτουν από την κατάσταση αυτή.».

5.9 Εκτίμηση Δαπάνης

Σύμφωνα με όσα υποστήριξε ο ΟΦ Α στην καταγγελία του, η εκτιμώμενη αξία του Έργου αυξήθηκε από €4,1εκ. πλέον ΦΠΑ σε €4,6εκ. πλέον ΦΠΑ, χωρίς να αναφερθούν οι λόγοι από την ΑΛΚ. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, μοναδικές αλλαγές που πιθανόν οδήγησαν στην αύξηση αυτή, ήταν η επέκταση του συμβατικού χρόνου αποπεράτωσης του Έργου από πέντε μήνες σε δέκα, γεγονός που, όπως ο ίδιος ανέφερε, λογικά θα έπρεπε να οδηγήσει σε μείωση της αρχικής εκτιμώμενης αξίας του Έργου, καθώς και το ότι τα Δελτία Ποσοτήτων είχαν διαφοροποιηθεί σε σχέση με τα αρχικά. Συγκεκριμένα, όπως ανέφερε ο ΟΦ Α, είχαν προστεθεί Δελτία Ποσοτήτων των οποίων, ωστόσο, το επιπλέον κόστος ήταν της τάξης των €157.000 πλέον ΦΠΑ.

Συγκρίνοντας τις αναλυτικές εκτιμήσεις δαπάνης που απέστειλε η ΑΛΚ στην Υπηρεσία μας, δυνάμει του Κανονισμού 14(1) της ΚΔΠ 487/2004, η διαφορά των €500.000 πλέον ΦΠΑ προκύπτει, εάν εξαιρεθούν διάφορες στρογγυλοποιήσεις που υιοθέτησε η ίδια η ΑΛΚ, κυρίως από:

- ♦ την αύξηση στο κόστος προμήθειας υλικών από €1.462.500 σε €1.797.500, δηλαδή αύξηση ύψους €335.000,
- ♦ την αντικατάσταση του Δελτίου Ποσοτήτων που αφορούσε μηχανολογικές εργασίες και εργασίες πολιτικής μηχανικής (για το χερσαίο τμήμα) ύψους περίπου €250.000, με ποσό προσαρμογής ύψους €330.000, δηλαδή αύξηση της τάξης των €80.000. Συγκεκριμένα, το εκτιμώμενο κόστος των εργασιών πολιτικής μηχανικής παρέμεινε σταθερό στις €100.000 περίπου, ενώ αυξήθηκε το εκτιμώμενο κόστος των μηχανολογικών εργασιών από €150.000 σε περίπου €230.000, και
- ♦ τη συμπερίληψη στην εκτίμηση δαπάνης του ποσού της πρόσθετης αμοιβής (bonus) ύψους €60.000.

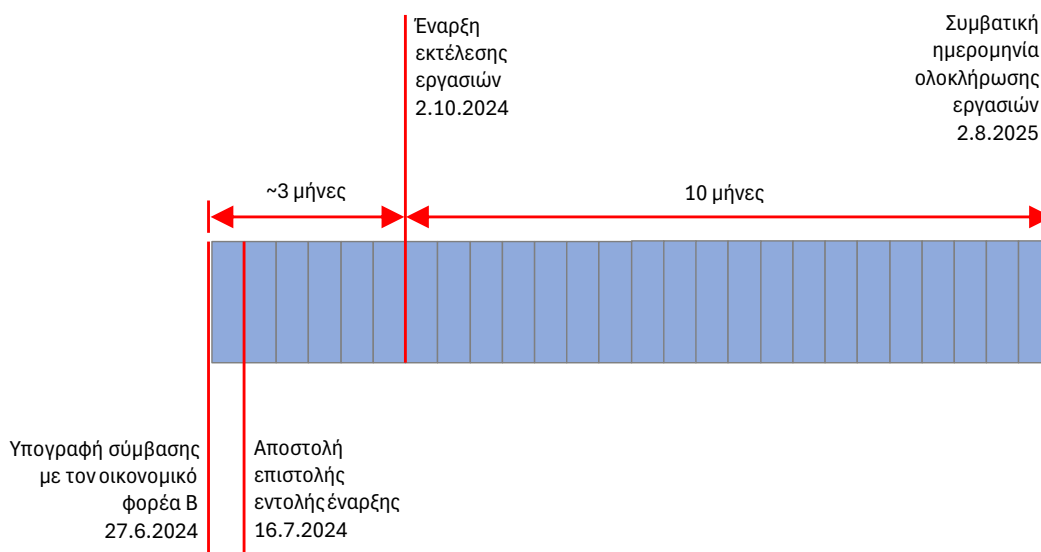
Με βάση τα πιο πάνω, κρίνεται αναγκαίο η ΑΛΚ να επεξηγήσει τους λόγους της αύξησης των ποσών που αφορούν στην προμήθεια των υλικών και τις μηχανολογικές εργασίες.

Σύμφωνα με την Εγκύκλιο αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 112 ημερ. 18.7.2022, το ΥΣ στις 21.6.2022 είχε αποφασίσει την αύξηση του χρηματικού ορίου για τη διενέργεια από το ΓΛ ποιοτικού ελέγχου των εγγράφων διαγωνισμών έργων, από €3εκ. που ίσχυε προηγουμένως, σε €5εκ. Όπως υποστήριξε η ΑΛΚ, και έχουμε καταγράψει σχετικά στο Κεφάλαιο 4.3 της παρούσας Έκθεσης, το ΓΛ της είχε αναφέρει ότι δεν απαιτείτο ο έλεγχος των τελικών εγγράφων του διαγωνισμού, νοουμένου ότι η εκτιμώμενη αξία θα παρέμενε κάτω από το όριο των €5εκ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι στην εν λόγω Εγκύκλιο δεν αναφέρεται εάν στο ποσό των €5εκ. περιλαμβάνεται ή όχι το ΦΠΑ, εύλογα δημιουργείται το ερώτημα κατά πόσο τα έγγραφα του διαγωνισμού, από τη στιγμή που η εκτιμώμενη αξία αυξήθηκε από €4,1εκ. πλέον ΦΠΑ σε €4,6εκ. πλέον ΦΠΑ (με το ΦΠΑ το ποσό ανέρχεται σε €5.474.000, ξεπερνώντας τα €5εκ.), θα έπρεπε να τύχουν ποιοτικού ελέγχου από το ΓΛ. Το γεγονός, ωστόσο, ότι ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε για ποσό μεγαλύτερο των €5εκ. (€5.278.000 πλέον ΦΠΑ), σενάριο που η ΑΛΚ θεωρούμε πως γνώριζε εξ αρχής ότι ήταν πιθανό να συνέβαινε και ότι σε τέτοια περίπτωση δεν θα προχωρούσε στην ακύρωση του διαγωνισμού (όπως και έγινε τελικά), οδηγεί στο συμπέρασμα πως θα έπρεπε να είχε προβλεφθεί η ανάγκη για τη διενέργεια ποιοτικού ελέγχου επί των εγγράφων του διαγωνισμού από το ΓΛ. Και αν ακόμη γίνει αποδεκτό ότι η αύξηση στην εκτιμώμενη αξία έγινε μετά την προκήρυξη του διαγωνισμού, γεγονός που ουσιαστικά καθιστούσε πλέον ανέφικτο τον ποιοτικό έλεγχο των εγγράφων του διαγωνισμού από το ΓΛ, δημιουργούνται ερωτηματικά για την περίοδο που η σημαντική αυτή αύξηση αποφασίστηκε να γίνει.

6. Καθυστερήσεις στο Έργο

Κατά τον επιτόπιο έλεγχο που διενεργήσαμε στις 30.5.2025 σε άλλα Έργα που εκτελούνται στην περιοχή Βασιλικού, και λαμβάνοντας υπόψη ότι η Σύμβαση, χρονικής διάρκειας 10 μηνών, υπογράφηκε στις 27.5.2024, δηλαδή ένα χρόνο προηγουμένως, διαπιστώσαμε ότι οι κατασκευαστικές εργασίες του παρόντος Έργου βρίσκονταν ακόμη σε μη ουσιαστικό στάδιο υλοποίησης. Ως εκ τούτου, στις 12.6.2025 αποστείλαμε ηλεκτρονικό μήνυμα στην ΑΛΚ ζητώντας πληροφόρηση για την πρόοδο του Έργου (καθυστερήσεις, εγκρίσεις παρατάσεων από αρμόδια Όργανα, επιβολή αποζημιώσεων στον Εργολάβο λόγω αδικαιολόγητων καθυστερήσεων). Ζητήσαμε επίσης όπως μας αποσταλεί αντίγραφο τόσο του διαγράμματος χρηματικής ροής του Έργου, όσο και του τελευταίου πιστοποιητικού πληρωμής.

Η ΑΛΚ, με απαντητικό της ηλεκτρονικό μήνυμα στις 14.7.2025, μας πληροφόρησε ότι η Σύμβαση για το εν λόγω Έργο υπογράφηκε στις 27.6.2024. Κατόπιν συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 11.7.2024 μεταξύ όλων των εμπλεκομένων [Εργολάβος, Εργοδότης, Μηχανικός Έργου (ΜΕ)], δόθηκε στις 16.7.2024 εντολή έναρξης από τον ΜΕ, με ημερομηνία έναρξης της εκτέλεσης του Έργου την 2.10.2024. Στις 17.7.2024, ο Εργολάβος απάντησε στην επιστολή εντολής έναρξης προτείνοντας ως εκτιμώμενη ημερομηνία έναρξης την 4.11.2024. Η πρόταση του Εργολάβου απορρίφθηκε με νέα επιστολή του ΜΕ ημερ. 25.7.2024. Από τα πιο πάνω, προκύπτει ότι η ημερομηνία ολοκλήρωσης του Έργου είναι η 2.8.2025, όπως παρουσιάζεται στο **Διάγραμμα 4**.

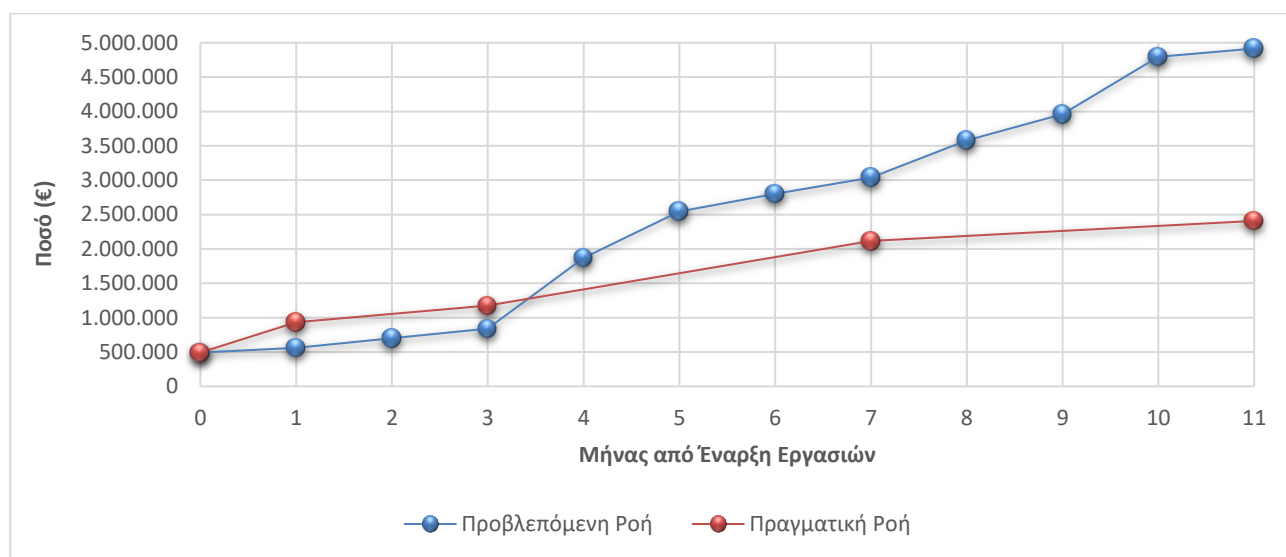
Διάγραμμα 4. Συμβατικά ορόσημα Έργου.

Σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης, η Εντολή Έναρξης των εργασιών θα έπρεπε να εκδοθεί από τον ΜΕ εντός 15 ημερών από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης, και η ημερομηνία έναρξης των εργασιών θα καθοριζόταν στην εν λόγω Εντολή Έναρξης. Αν και δεν υφίσταται ρητός χρονικός περιορισμός ο οποίος να συνδέει την ημερομηνία έναρξης των εργασιών με την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης, η διαπίστωση ότι, με οδηγίες της ΑΛΚ, η εκτέλεση των εργασιών θα ξεκινούσε περίπου τρεις μήνες μετά την υπογραφή της Σύμβασης, προκαλεί εύλογο προβληματισμό στην Υπηρεσία μας.

Η καθυστέρηση αυτή έρχεται σε αντίφαση με τον σχεδιασμό της ΑΛΚ για την ταχύτερη δυνατή υλοποίηση του Έργου, όπως αυτός αποτυπώθηκε στις αποφάσεις της τόσο σε σχέση με τον αρχικό καθορισμό της διάρκειας της Σύμβασης σε πέντε μήνες αντί σε δέκα, όσο και στη συμπερίληψη πρόνοιας για την παροχή πρόσθετης αμοιβής (bonus) στον Εργολάβο, με στόχο την επίσπευση της εκτέλεσης και την όσο το δυνατόν ενωρίτερη συμπλήρωση του Έργου.

Όπως μας ανέφερε η ΑΛΚ, από την ημερομηνία έναρξης του Έργου μέχρι και την ημέρα της απάντησής της (14.7.2025), οι εργασίες δεν εκτελέστηκαν όπως είχαν σχεδιαστεί και αποτυπωθεί στο χρονοδιάγραμμα του Έργου. Όλα τα υλικά, πλην του εξοπλισμού αγκύρωσης σημαδούρας (marker buoy mooring accessories), υποβλήθηκαν από τον Εργολάβο, εγκρίθηκαν από τον ΜΕ και είχαν παραγγελθεί. Τα περισσότερα από τα υλικά αυτά βρίσκονταν στο εργοτάξιο και τα υπόλοιπα αναμένονταν μέχρι τα μέσα Αυγούστου του 2025. Σε σχέση με τις εργασίες που θα μπορούσαν να γίνουν στη στεριά, αυτές είχαν υλοποιηθεί σε μεγάλο ποσοστό, ενώ παράλληλα γινόταν και η προετοιμασία για να ξεκινήσει η καθέλκυση και πόντιση των αγωγών το συντομότερο δυνατό.

Πέραν των πιο πάνω, η ΑΛΚ μας ενημέρωσε ότι ο Εργολάβος είχε υποβάλει πέντε απαιτήσεις πρόσθετης πληρωμής και παράτασης χρόνου για διάφορους λόγους που θεωρούσε ότι είχαν προκληθεί εξ υπαιτιότητας της ΑΛΚ. Οι απαιτήσεις αυτές τύγχαναν χειρισμού από την ΑΛΚ και μέχρι την ημέρα της απάντησής της στην Υπηρεσία μας δεν είχε εγκριθεί οποιαδήποτε πρόσθετη πληρωμή ή παράταση χρόνου. Επιπλέον, σε σχέση με την πρόοδο του Έργου, η ΑΛΚ σημείωσε ότι εξεταζόταν το ενδεχόμενο έκδοσης οδηγίας προς τον Εργολάβο για αλλαγή στην όδευση των αγωγών, χωρίς ωστόσο να μας αναφέρει οποιεσδήποτε πληροφορίες, όπως τις οικονομικές και χρονικές επιπτώσεις αυτής της αλλαγής, καθώς και τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε η ίδια σκόπιμο να προβεί σε αυτή την τροποποίηση. Σχετική πληροφόρηση για το εν λόγω ζήτημα λάβαμε όταν υποβλήθηκε αίτημα για αλλαγή στην όδευση των αγωγών στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), στις συνεδρίες της οποίας η Υπηρεσία μας συμμετέχει με το καθεστώς του παρατηρητή, δυνάμει του Κανονισμού 13(1) της ΚΔΠ 138/2016. Εκτενής αναφορά στο εν λόγω ζήτημα γίνεται στο Κεφάλαιο 6.1 της παρούσας Ειδικής Έκθεσης.

Διάγραμμα 5. Χρηματική ροή του Έργου.

Στο **Διάγραμμα 5** παρουσιάζεται η προβλεπόμενη και η πραγματική χρηματική ροή του Έργου. Το εν λόγω Διάγραμμα καταδεικνύει ότι ενώ στα αρχικά στάδια του Έργου, και συγκεκριμένα τους πρώτους τρεις μήνες, η πραγματική ροή ξεπέρασε τις προβλεπόμενες τιμές, από τον τέταρτο μήνα και έπειτα παρατηρείται σταδιακή υστέρηση σε σχέση με την προβλεπόμενη ροή. Η απόκλιση μεταξύ της πραγματικής και της προβλεπόμενης ροής αυξάνεται με τον χρόνο, γεγονός που υποδηλώνει καθυστερήσεις ή μειωμένη απόδοση του Εργολάβου σε σύγκριση με τον αρχικό του σχεδιασμό. Σημειώνεται ότι, ενώ η χρονική διάρκεια της Σύμβασης είναι 10 μήνες, στο εν λόγω Διάγραμμα παρουσιάζονται πληρωμές για 11 μήνες. Σε σχέση με την πραγματική ροή, αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι εργασίες δεν έχουν ολοκληρωθεί στους 10 μήνες και επομένως συνεχίζονται να πραγματοποιούνται πληρωμές. Αναφορικά με την κατανομή της προβλεπόμενης ροής σε 11 μήνες, αυτή παρουσιάζεται όπως μας έχει αποσταλεί από την ΑΛΚ.

Το τελευταίο χρονικά - όταν ζητήθηκε και μας αποστάλθηκε από την ΑΛΚ - ενδιάμεσο πιστοποιητικό πληρωμής, αφορούσε την περίοδο που έληξε στις 30.4.2025, και με αυτό πιστοποιήθηκε συνολικό ποσό εκτελεσθείσας εργασίας ύψους €2.114.029, περιλαμβανομένου του ποσού της προκαταβολής ύψους €491.562 (ποσοστό 10% επί του καθαρού ποσού της Σύμβασης). Δηλαδή, σε περίοδο εργασιών επτά μηνών από τους συνολικά 10 μήνες της Σύμβασης, είχαν εκτελεστεί εργασίες που αντιστοιχούσαν σε ποσοστό μόλις 43% επί του καθαρού ποσού της Σύμβασης (€4.915.620), τη στιγμή που, σύμφωνα με την προβλεπόμενη χρηματική ροή, το ποσοστό αυτό θα έπρεπε να ανέρχεται στο 62%.

€5.278.000	ποσό συμβολαίου
- €300.000	ποσό για απόβλεπτα
- €62.380	εργασίες με απολογισμό
€4.915.620	καθαρό ποσό συμβολαίου
€491.562	ποσό προκαταβολής

Συνολικά, διαπιστώνεται ότι η πρόοδος του Έργου αποκλίνει από τις αρχικές οικονομικές προβλέψεις, γεγονός που δεν μπορεί παρά να προκαλεί εύλογο προβληματισμό στην Υπηρεσία μας. Η διαπιστωμένη απόκλιση καθιστά αναγκαία την άμεση κινητοποίηση της ΑΛΚ, ως ο Αναθέτων Φορέας, για την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και των αιτίων καθυστέρησης και τη λήψη στοχευμένων μέτρων και διορθωτικών παρεμβάσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η επαναφορά του Έργου εντός της προκαθορισμένης τροχιάς υλοποίησης.

Σημειώνεται ότι, το ενδιάμεσο πιστοποιητικό πληρωμής που μας απέστειλε η ΑΛΚ φέρει την υπογραφή Μηχανικού, ο οποίος είναι ένας εκ των Διευθυντών των ΣΜ Α. Επιπλέον, στις επιστολές του Εργολάβου προς τον ΜΕ, που αφορούν αιτήματα για πρόσθετη πληρωμή και παράταση χρόνου, το συγκεκριμένο πρόσωπο περιλαμβάνεται μεταξύ των αποδεκτών και φαίνεται να ενεργεί εκ μέρους των ΣΜ Β. Όπως ήδη αναφέρθηκε στο Κεφάλαιο 5.2 πιο πάνω, η ΑΛΚ, μετά και από σχετική γνωμοδότηση του ΝΣ της, είχε κρίνει ότι για το εν λόγω πρόσωπο συνέτρεχε «ιδιάζουσα σχέση» με έναν εκ των δύο προσφοροδοτών, η οποία καθιστούσε επιβεβλημένη την απόσυρση και αποχή των ΣΜ Α από κάθε εμπλοκή στη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών. Ως αποτέλεσμα, η ΑΛΚ είχε προχωρήσει στον τερματισμό της Συμφωνίας με τους ΣΜ Α, ενημερώνοντάς τους ότι δεν θα προχωρούσε ούτε στην εξασφάλιση των προαιρετικών υπηρεσιών επίβλεψης των κατασκευαστικών εργασιών του Έργου.

Όπως μας αναφέρθηκε από την ΑΛΚ, εκ μέρους των ΣΜ Β ορίστηκε αρχικά ως ΜΕ πρόσωπο το οποίο στη συνέχεια αποχώρησε από τους ΣΜ Β, με αποτέλεσμα οι ΣΜ Β να προχωρήσουν (μετά από ενημέρωση της ΑΛΚ) σε ορισμό του προαναφερθέντα Διευθυντή των ΣΜ Α ως ΜΕ. Η ΑΛΚ αποδέχθηκε τον ορισμό αυτό καθώς, όπως μας ανέφερε, η «ιδιάζουσα σχέση» (μακροχρόνια σχέση πέραν των 30 ετών και συνεργασία) που είχε το εν λόγω πρόσωπο ήταν με έναν εκ των μετόχων του ΟΦ Α, στον οποίο δεν ανατέθηκε τελικά η Σύμβαση του Έργου.

6.1 Τροποποίηση όδευσης αγωγών

Ο Συντονιστής της Σύμβασης (ΣΣ) σε Σημείωμα του ημερ. 8.8.2025 ανέφερε ότι σύμφωνα με τον σχεδιασμό στη βάση του οποίου διενεργήθηκε ο διαγωνισμός και ακολούθως ανατέθηκε και υπογράφηκε η Σύμβαση για την κατασκευή του εν λόγω Έργου, οι δύο αγωγοί μεταφοράς υγραερίου θα διασταύρωναν αρχικά υπογείως τον παραλιακό δρόμο και θα τερμάτιζαν στους υφιστάμενους αγωγούς του ΟΦ Θ, ο οποίος αποτελεί τον τελικό χρήστη του τερματικού του Έργου. Από το σημείο τερματισμού των αγωγών της Σύμβασης (σημείο "battery limit"), ο ΟΦ Θ έχει την ευθύνη σύνδεσης των αγωγών με τις δικές του υποδομές.

Όπως ανέφερε ο ΣΣ, ο ΟΦ Θ υπέβαλε με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ. 12.3.2025 εισήγηση με τρεις διαφορετικές οδεύσεις προκειμένου το εν λόγω σημείο τερματισμού να μεταφερθεί νοτιότερα και εγγύτερα στην υφιστάμενη υποδομή του ΟΦ εντός του λιμένα Βασιλικού, με γνώμονα, μεταξύ άλλων, τον μετριασμό της επικινδυνότητας (SEVESO²). Η μετάθεση του σημείου τερματισμού θα επέτρεπε την άμεση σύνδεση των αγωγών χωρίς πρόσθετες μηχανολογικές βαλβίδες στις ήδη υφιστάμενες υποδομές και πρόνοιες, αποτρέποντας την εισαγωγή επιπρόσθετων σημείων επικινδυνότητας. Οι τρεις προτεινόμενες οδεύσεις ήταν οι ακόλουθες:

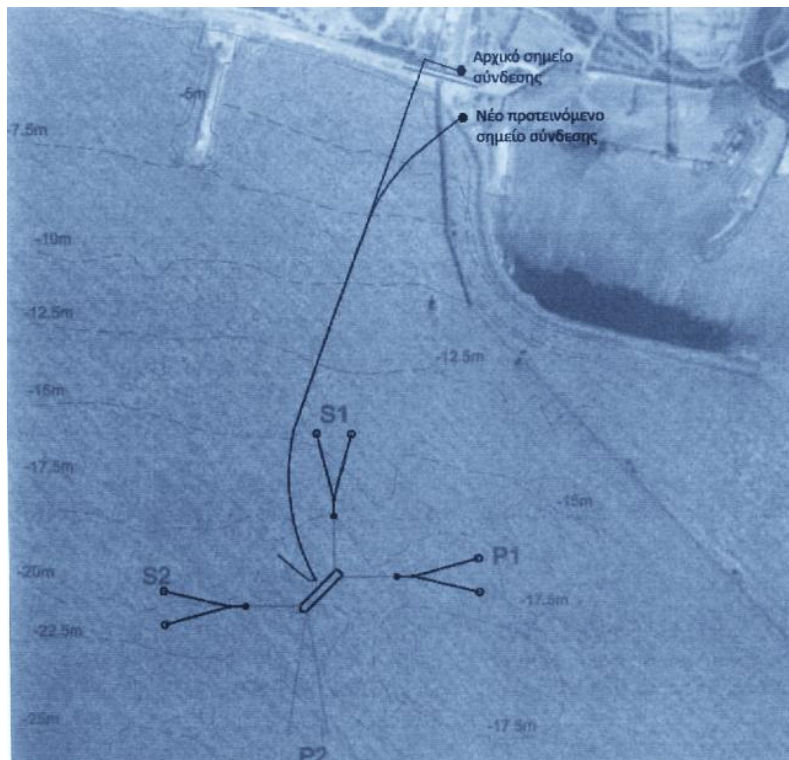
- ◆ Υποθαλάσσια όδευση χωρίς αλλαγή, τροποποίηση υπέργειας διαδρομής κάτω από την προβλήτα ιδιωτικής εταιρείας.
- ◆ Τροποποίηση υποθαλάσσιας διαδρομής, σε βάθος περίπου 4μ., όδευση κάτω από την προβλήτα ιδιωτικής εταιρείας, τοποθέτηση σωληνώσεων 1μ. κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας και υπέργεια όδευση πάνω από τους βράχους.
- ◆ Τροποποίηση υποθαλάσσιας διαδρομής, σε βάθος περίπου 4μ., όδευση κάτω από την προβλήτα ιδιωτικής εταιρείας, τοποθέτηση σωληνώσεων 1μ. κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας και υπόγεια όδευση κάτω από χαμηλή διάταξη βράχων για έξοδο στην ξηρά.

Η εισήγηση του ΟΦ Θ που αφορούσε την τρίτη προτεινόμενη όδευση (**Σχέδιο 3**), ως η επιλογή η οποία κατά τον ίδιο παρέχει περισσότερη προστασία και είναι ασφαλέστερη, παρουσιάστηκε αναλυτικά σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της ΑΛΚ στις 13.3.2025. Στη συνάντηση, πέραν των τεχνικών ζητημάτων, έγινε αναφορά και στην οικονομική πτυχή της αλλαγής. Όπως αναφέρθηκε τόσο από τους εκπροσώπους του ΟΦ Θ όσο και από τον ΜΕ, το κόστος κατασκευής του Έργου με την

² Σειρά οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποσκοπούν στον έλεγχο σοβαρών βιομηχανικών ατυχημάτων με επικίνδυνες ουσίες, επιβάλλοντας την υιοθέτηση μέτρων πρόληψης, διαχείρισης κινδύνων και την εκπόνηση σχεδίων αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών από εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου.

υλοποίηση της νέας όδευσης αναμενόταν να είναι μειωμένο σε σχέση με το αρχικό κόστος, λόγω του μειωμένου μήκους της όδευσης.

Σύμφωνα με τον ΣΣ, στις 6.5.2025 δόθηκε οδηγία αλλαγής προς τον Εργολάβο για αποτύπωση του θαλάσσιου και χερσαίου χώρου της προτεινόμενης όδευσης των αγωγών. Μετά την ολοκλήρωση της αποτύπωσης, ο ΜΕ μελέτησε τα αποτελέσματα που υποβλήθηκαν από τον Εργολάβο και προχώρησε σε διαβουλεύσεις μαζί του για τον προσδιορισμό της αλλαγής του κόστους και της διάρκειας εκτέλεσης του Έργου. Όπως ενημέρωσε την ΑΛΚ ο ΜΕ στις 22.7.2025 και στις 25.7.2025, οι χρονικές επιπτώσεις από την έκδοση οδηγίας για την αλλαγή στην όδευση των αγωγών θα ήταν 122 εργάσιμες μέρες (169 ημερολογιακές ημέρες) νοουμένου ότι αυτή θα εκδιδόταν όχι αργότερα από την 1.9.2025 και η τάξη μεγέθους του επιπρόσθετου κόστους δεν θα υπερέβαινε τις €240.000.

Σχέδιο 3. Νέα όδευση αγωγών.

Στη βάση των πιο πάνω, ο ΣΣ στο Σημείωμά του εισηγήθηκε την έκδοση σχετικής οδηγίας τροποποίησης μέσω του ΜΕ προς τον Εργολάβο για υλοποίηση της νέας όδευσης σε διάστημα 122 εργάσιμων ημερών (169 ημερολογιακών ημερών) και με κόστος περί τις €240.000, λαμβανομένων υπόψη τυχόν αβεβαιοτήτων. Η Σύμβαση είναι με κατά προσέγγιση ποσότητες (επαναμετρούμενο συμβόλαιο) και το τελικό κόστος της αλλαγής θα προσδιοριζόταν από τις πιστοποιημένες ποσότητες και εργασίες. Στο Σημείωμα επισυναπτόταν ο **Πίνακας 1** στον οποίο παρουσιάζονται τα σημεία της Σύμβασης που θα διαφοροποιούνταν σε περίπτωση υλοποίησης της νέας όδευσης.

Η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ) της ΑΛΚ σε συνεδρία της στις 8.8.2025 εξέτασε την εν λόγω τροποποίηση στη βάση του άρθρου 86(1)(γ) του Ν.140(Ι)/2016 που προνοεί την τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκειά της (χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης) όταν πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

- (i) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατό να προβλεφθούν από ένα επιμελή Αναθέτοντα Φορέα, και
- (ii) η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης.

Πίνακας 1. Προσθαφαιρέσεις εργασιών λόγω νέας προτεινόμενης όδευσης αγωγών.

A/A	Περιγραφή Εργασίας	Αξία
1	Ακύρωση εκτέλεσης εργασιών για την όδευση στο χερσαίο τμήμα του Έργου.	- €434.744,85
2	Κόστος προμήθειας αγωγών για το χερσαίο τμήμα που ήδη προμηθεύτηκαν.	+ €46.854,45
3	Μείωση του συνολικού μήκους όδευσης των αγωγών κατά 305μ.	-
4	Επιπλέον χωματουργικές εργασίες για δημιουργία ορύγματος βόρεια και νότια της θωράκισης.	+ €538.047,92
5	Τροποποίηση μεθοδολογίας υλοποίησης της νέας προτεινόμενης όδευσης.	

Η ΤΕΑΑ εισηγήθηκε την έγκριση του εν λόγω αιτήματος σύμφωνα με το Σημείωμα του ΣΣ, διαβιβάζοντας την απόφασή της αυτή στον ΓΔ της ΑΛΚ για επικύρωση ή απόρριψη και παραπέμποντας το θέμα στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) για εξέταση και λήψη τελικής απόφασης.

Στη συνεδρία της ΚΕΑΑ η οποία πραγματοποιήθηκε στις 3.9.2025, καταθέσαμε γραπτώς τη θέση μας επί του πιο πάνω αιτήματος αλλαγής, με τα κυριότερα σημεία να είναι τα πιο κάτω:

- ♦ Το εν λόγω αίτημα για τροποποίηση της όδευσης των αγωγών υποβλήθηκε για εξέταση/έγκριση ένα μήνα αφότου παρήλθε η συμβατική ημερομηνία ολοκλήρωσης του Έργου (2.8.2025).
- ♦ Στο Σημείωμα του ΣΣ γίνεται αναφορά ότι η τάξη μεγέθους του επιπρόσθετου κόστους εκτιμάται ότι δεν θα υπερβεί τις €240.000, χωρίς ωστόσο το ποσό αυτό να τεκμηριώνεται. Συγκεκριμένα, στον **Πίνακα 1** γίνεται αναφορά σε προσθήκη ποσού ύψους €538.047 λόγω της τροποποίησης μεθοδολογίας υλοποίησης της νέας προτεινόμενης όδευσης και σε αφαίρεση ποσού ύψους €434.744 λόγω ακύρωσης εκτέλεσης εργασιών για την όδευση στο χερσαίο τμήμα. Επίσης αναφέρεται ότι η ΑΛΚ έχει ήδη προμηθευτεί αγωγούς για το χερσαίο τμήμα αξίας €46.854, οι οποίοι δεν διευκρινίζεται τι θα απογίνουν με την προτεινόμενη όδευση. Από την προσθαφαίρεση των ποσών αυτών, δεν προκύπτει το ποσό των €240.000.
- ♦ Αναφέρεται ότι οι χρονικές επιπτώσεις από την έκδοση οδηγίας για την αλλαγή στην όδευση των αγωγών είναι 122 εργάσιμες ημέρες (169 ημερολογιακές ημέρες), δηλαδή περίπου 5,5 μήνες. Αυτό, τη στιγμή που η αρχική (κατά την προκήρυξη του διαγωνισμού) διάρκεια της Σύμβασης ήταν 5 μήνες και κατόπιν απαίτησης ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων αυξήθηκε τελικά στους 10 μήνες, όπως αναφέραμε στα προηγούμενα Κεφάλαια. Επομένως, προκύπτει πέραν του 50% αύξηση στη διάρκεια της Σύμβασης, τη στιγμή που το Έργο θα έπρεπε να ήταν ήδη ολοκληρωμένο από τις αρχές Αυγούστου του 2025. Περαιτέρω, δεν επεξηγείται πώς προκύπτουν αυτές οι ημέρες και γιατί είναι τόσες πολλές. Ούτε γίνεται αναφορά στις ημέρες που χρειάζονται για να γίνουν οι εργασίες οι οποίες προβλέπονται στη Σύμβαση και οι οποίες γίνεται εισήγηση όπως τροποποιηθούν.
- ♦ Στο Σημείωμα του ΣΣ επισυνάπτεται επιστολή του ΟΦ Θ ημερ. 25.10.2024 προς την ΑΛΚ όπου γίνεται εκτενής αναφορά στην προτεινόμενη όδευση αγωγών. Δεν επεξηγείται από την ΑΛΚ γιατί τα όσα κατέγραψε στην επιστολή του ο ΟΦ Θ, που είναι ο τελικός χρήστης του τερματικού, δεν μελετήθηκαν/αξιολογήθηκαν από την ΑΛΚ ενωρίτερα.

- ♦ Στην υπό αναφορά επιστολή του ΟΦ Θ ημερ. 25.10.2024 γίνεται αναφορά ότι η προτεινόμενη λύση είναι οικονομικότερη λόγω του ότι καταργούνται οι χερσαίες υποδομές και μειώνεται το συνολικό μήκος των αγωγών (στον **Πίνακα 1** γίνεται αναφορά σε 305μ.), αλλά αυτό δεν φαίνεται να επαληθεύεται αφού η ΑΛΚ σημειώνει ότι το κόστος θα αυξηθεί σημαντικά.
- ♦ Στην υπό αναφορά επιστολή του ΟΦ Θ ημερ. 25.10.2024 αναφέρεται ότι θα πρέπει να εξασφαλιστεί η θετική άποψη της ιδιωτικής εταιρείας που είναι η ιδιοκτήτρια της προβλήτας για την όδευση των υποθαλάσσιων αγωγών κάτω από τις θαλάσσιες υποδομές της, καθώς και της διαχειρίστριας εταιρείας του λιμανιού Βασιλικού για τη διαδρομή εντός του λιμανιού. Ωστόσο, ούτε στο Σημείωμα του ΣΣ προς την ΤΕΑΑ, ούτε στα πρακτικά της ΤΕΑΑ που έχουν προωθηθεί προς την ΚΕΑΑ, αναφέρεται εάν οι σχετικές εγκρίσεις έχουν εξασφαλιστεί.
- ♦ Σε συνημμένο επί του Σημειώματος του ΣΣ ηλεκτρονικό μήνυμα που απέστειλε ο ΜΕ στον ΣΣ αναφέρεται ότι σε περίπτωση έγκρισης της νέας προτεινόμενης όδευσης θα χρειαστεί χρόνος για την επικαιροποίηση της μελέτης, την υποβολή επικαιροποιημένων σχεδίων και τευχών μελέτης στους νηογνώμονες και την έγκριση των νηογνωμόνων, με σημείωση ότι εκτιμάται πως οι χρόνοι αυτοί δεν θα επηρεάσουν την εκτέλεση του Έργου. Εκφράζουμε τις έντονες επιφυλάξεις μας για αυτό, δεδομένου ότι ο χρόνος που θα απαιτούσε ο έλεγχος της αρχικής μελέτης του Έργου από τον νηογνώμονα ήταν μεταξύ των λόγων που επικαλέστηκε ο Εργολάβος για να ζητήσει όπως ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών καθοριζόταν η 4.11.2024 (αντί η 2.10.2024 που καθορίστηκε τελικά).
- ♦ Στο Σημείωμα προς την ΚΕΑΑ γίνεται αναφορά ότι για να ισχύει η παράταση των 122 εργάσιμων ημερών (169 ημερολογιακών ημερών) και το επιπρόσθετο κόστος της τάξης των €240.000, η οδηγία στον Εργολάβο θα έπρεπε να δοθεί όχι αργότερα από την 1.9.2025. Δεδομένου ότι η σχετική επιστολή της ΑΛΚ στάλθηκε στην ΚΕΑΑ στις 14.8.2025, με την πρώτη συνεδρία της ΚΕΑΑ μετά το διάστημα που δεν πραγματοποιούνται συνεδρίες λόγω θερινών διακοπών, να πραγματοποιείται στις 3.9.2025, θεωρούμε ότι ο πιο πάνω χρονικός περιορισμός αποτελεί ξεκάθαρο εκβιασμό του αρμόδιου Οργάνου.

Για τους πιο πάνω λόγους, η Υπηρεσία μας διαφώνησε με την έγκριση του αιτήματος από την ΚΕΑΑ.

Η ΚΕΑΑ, σύμφωνα με επιστολή της ημερ. 3.9.2025 προς την ΑΛΚ, στην εν λόγω συνεδρία της αποφάσισε όπως αναβάλει τη λήψη απόφασης για να υποβληθούν τα πιο κάτω στοιχεία:

- ♦ τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα της αλλαγής, λαμβάνοντας υπόψη τον υπό εισήγηση χρόνο παράτασης, δεδομένου ότι το Έργο είχε χαρακτηριστεί κρίσιμο ως προς τον χρόνο ολοκλήρωσής του,
- ♦ τεκμηρίωση του χρόνου παράτασης για την εργασία, αξιολογώντας τυχόν οικονομικές αποζημιώσεις και λαμβάνοντας υπόψη καθυστερήσεις από πλευράς του Ανάδοχου, και
- ♦ η πρόθεση της ΑΛΚ για ανάκτηση του πρόσθετου κόστους και των απολεσθέντων εσόδων για την πρόσθετη χρονική περίοδο των εργασιών από τον τελικό χρήστη.

Όπως μας αναφέρθηκε από την ΑΛΚ, κατά τη συνάντηση που είχαμε στις 3.10.2025, η οδηγία για την αλλαγή στην όδευση των αγωγών είχε ήδη δοθεί προς τον Εργολάβο από τον Αύγουστο του 2025, προτού εξασφαλιστεί έγκριση από την ΚΕΑΑ. Σημειώνεται ότι μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της

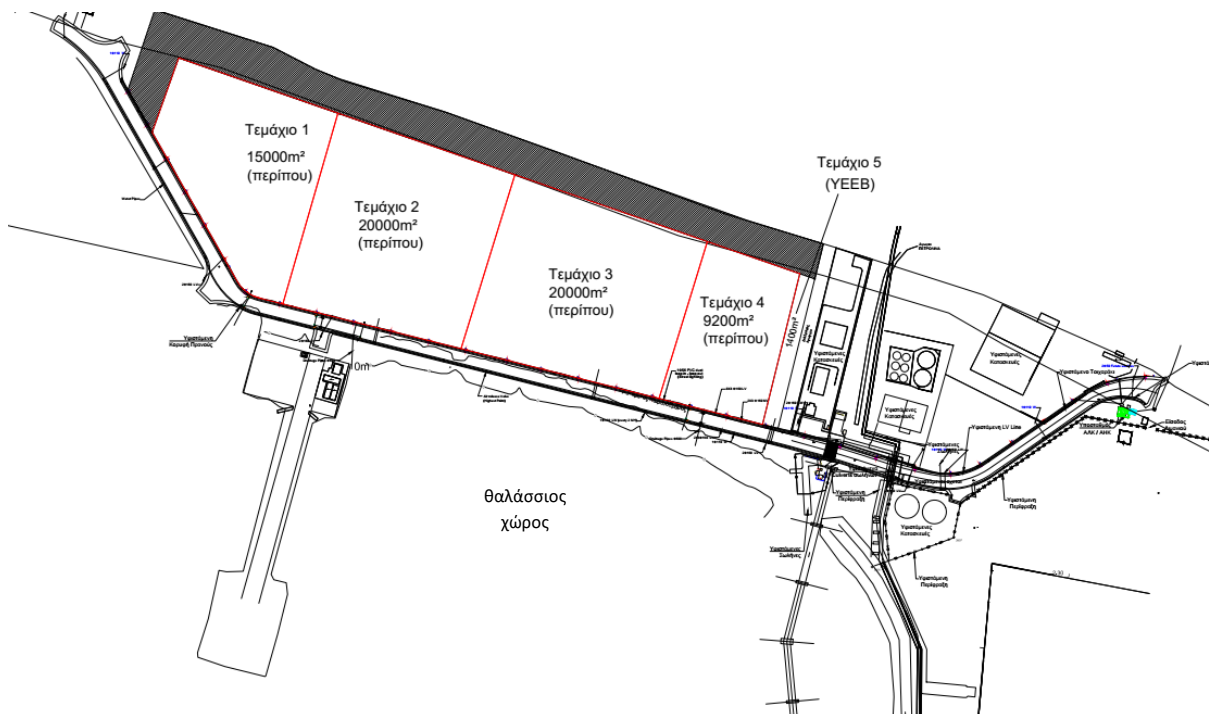
παρούσας Ειδικής Έκθεσης, τα συμπληρωματικά στοιχεία τα οποία ζήτησε η ΚΕΑΑ από την ΑΛΚ με την προαναφερθείσα επιστολή της ημερ. 3.9.2025, δεν είχαν ακόμη υποβληθεί.

7. Διαγωνισμός αρ. 19/2024 - Παραχώρηση Άδειας για Χρήση Χερσαίων Χώρων στη Λιμενική Περιοχή Ζυγίου (Περιοχή Βασιλικού)

7.1 Προκήρυξη διαγωνισμού

Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 4.9.2024 με προθεσμία υποβολής των προσφορών την 1.11.2024 (μετατέθηκε από την αρχική ημερομηνία που ήταν στις 4.10.2024 με την τροποποιητική Εγκύκλιο αρ. 1 ημερ. 26.9.2024). Οι διαθέσιμοι χώροι που αποτελούν το αντικείμενο του διαγωνισμού, καθώς επίσης και οι αντίστοιχες εγκαταστάσεις/εργασίες/δραστηριότητες για τις οποίες θα παραχωρηθούν αποκλειστικά, είναι οι ακόλουθοι/ες (βλ. **Σχέδιο 4** και **Σχέδιο 5**):

- ♦ το τεμάχιο αρ. 3, έκτασης περίπου 20.000 τ.μ., για εγκαταστάσεις παραγωγής βιοκαυσίμων, και
- ♦ το τεμάχιο αρ. 4, έκτασης περίπου 9.200 τ.μ., για εργασίες υποστήριξης υπερράκτιων δραστηριοτήτων για σκοπούς έρευνας/ανάπτυξης/εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων (αποθήκευση σωλήνων, εξαρτημάτων, χημικών κ.λπ.).

Σχέδιο 4. Χερσαίοι χώροι ΑΛΚ υπό παραχώρηση.

Σχέδιο 5. Φωτογραφική λήψη τεμαχίων αρ. 3 και αρ. 4 τον Μάιο του 2025.

Τα τεμάχια θα παραχωρηθούν για περίοδο δέκα χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμη μία περίοδο δέκα χρόνων. Όπως φαίνεται στον **Πίνακα 2**, το εκτιμώμενο αρχικό ετήσιο δικαίωμα για το τεμάχιο αρ. 3 έχει καθοριστεί σε €300.000 πλέον ΦΠΑ και για το τεμάχιο αρ. 4 σε €138.000 πλέον ΦΠΑ. Το συνολικό εκτιμώμενο δικαίωμα για ενδεχόμενη διάρκεια 20 χρόνων ανέρχεται για το τεμάχιο αρ. 3 σε €6.000.000 πλέον ΦΠΑ και για το τεμάχιο αρ. 4 σε €2.760.000 πλέον ΦΠΑ. Το ελάχιστο ποσό προσφοράς το οποίο έχει οριστεί ως το ελάχιστο αρχικό ετήσιο δικαίωμα έχει καθοριστεί για το τεμάχιο αρ. 3 στις €270.000 πλέον ΦΠΑ και για το τεμάχιο αρ. 4 στις €124.200 πλέον ΦΠΑ.

Στο Μέρος Β (Συμφωνία – Όροι Άδειας) των εγγράφων του διαγωνισμού αναφέρεται ότι για το τεμάχιο αρ. 3, η ημερομηνία έναρξης της άδειας θα είναι η ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης. Ωστόσο, για το τεμάχιο αρ. 4 αναφέρεται ότι οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης της άδειας θα καθοριστούν από την ΑΛΚ μετά την υπογραφή της Σύμβασης, με βάση τα όσα αναφέρονται πιο κάτω για το Έργο κατασκευής αγκυροβολίου και το εργοτάξιο αυτού:

«Η Αρχή πρόκειται να κατασκευάσει αγκυροβόλιο στην περιοχή και για τον σκοπό αυτό έχει ήδη υπογράψει σχετική σύμβαση με Ανάδοχο/Εργολάβο. Για τις ανάγκες της κατασκευής του αγκυροβολίου, μέρος ή ολόκληρο το τεμάχιο αρ. 4 θα χρησιμοποιηθεί από τον Εργολάβο ως εργοτάξιο. Ο ακριβής χώρος του εργοταξίου του αγκυροβολίου θα αποφασιστεί όταν οριστικοποιηθεί η διαδρομή του αγωγού μετά την υδρογραφική μελέτη που θα γίνει από τον Εργολάβο, εντός του Σεπτεμβρίου εκτιμάται και κατόπιν έγκρισης του Τμήματος Περιβάλλοντος. Η ημερομηνία έναρξης του έργου κατασκευής του αγκυροβολίου είναι στις 2.10.2024 και εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί εντός 10 μηνών, δηλαδή μέχρι 2.8.2025.».

Πίνακας 2. Εκτιμώμενα δικαιώματα παραχώρησης τεμαχίων στο πλαίσιο του διαγωνισμού αρ. 19/2024.

Χερσαίος χώρος υπό παραχώρηση	Εκτιμώμενο αρχικό ετήσιο δικαίωμα	Ελάχιστο αρχικό ετήσιο δικαίωμα (ελάχιστο ποσό προσφοράς)	Εγγύηση συμμετοχής
Τεμάχιο αρ. 3	€300.000 πλέον ΦΠΑ	€270.000 πλέον ΦΠΑ	€60.000
Τεμάχιο αρ. 4	€138.000 πλέον ΦΠΑ	€124.200 πλέον ΦΠΑ	€27.600

7.2 Παρατηρήσεις ΕΥ επί των εγγράφων του διαγωνισμού

Στη βάση των πιο πάνω και με δεδομένο ότι το τεμάχιο αρ. 4, τουλάχιστον μέχρι τις 2.8.2025, δεν θα είναι διαθέσιμο για παραχώρηση στον επιτυχόντα προσφοροδότη / Ανάδοχο, ζητήσαμε με επιστολή μας προς την ΑΛΚ ημερ. 4.11.2024, όπως μας εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους το εν λόγω τεμάχιο είχε περιληφθεί στην παρούσα διαγωνιστική διαδικασία. Όπως καταγράψαμε στην επιστολή, είναι η θέση μας ότι η συμπερίληψη του χώρου αυτού στη διαγωνιστική διαδικασία, η οποία θα οδηγήσει σε παραχώρησή του στον Ανάδοχο τόσους μήνες πριν την πραγματική του παραχώρηση/αξιοποίηση, δεν εξυπηρετεί κατά τον ουσιώδη χρόνο κάποιο σκοπό, παρά μόνο ενδεχομένως να:

- ♦ περιορίζει την ευρύτητα συμμετοχής και την ανάπτυξη ανταγωνισμού, καθότι οι ενδιαφερόμενοι ΟΦ δεν θα είναι σε θέση να εκμεταλλευτούν άμεσα το τεμάχιο για υλοποίηση των σχεδιασμών τους, την ίδια στιγμή που θα κληθούν πριν την υπογραφή της Σύμβασης να καταβάλουν ποσό ίσο με το 100% του ετήσιου δικαιώματος χρήσης/εκμετάλλευσης του χώρου, ως εγγύηση πιστής εκτέλεσης,
- ♦ στερεί το δικαίωμα στην ΑΛΚ να αξιοποιήσει το τεμάχιο με οποιοδήποτε άλλο τρόπο κρίνει η ίδια ως αναγκαίο, στην περίπτωση που προκύψει κάποια άλλη ανάγκη με την ολοκλήρωση της κατασκευής του αγκυροβολίου, και

- ♦ δίνει το δικαίωμα στον Ανάδοχο να διεκδικήσει αποζημιώσεις, στην περίπτωση καθυστέρησης στην παραχώρηση του χώρου λόγω καθυστέρησης στην ολοκλήρωση της κατασκευής του αγκυροβολίου.

7.3 Απαντητική επιστολή από ΑΛΚ

Η ΑΛΚ στην απαντητική της επιστολή ημερ. 13.1.2025 μας ανέφερε ότι αποφάσισε όπως περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού και το τεμάχιο αρ. 4, παρόλο που εκτιμάται ότι αυτό δεν θα παραχωρηθεί άμεσα προς χρήση, αλλά μετά την ολοκλήρωση του Έργου της κατασκευής αγκυροβολίου στην περιοχή, όπου μέρος ή ολόκληρο το τεμάχιο 4 θα χρησιμοποιηθεί από τον Εργολάβο του Έργου ως εργοτάξιο, σημειώνοντας τα ακόλουθα:

- ♦ Η εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης του Έργου της κατασκευής του αγκυροβολίου είναι στις 2.8.2025. Αυτό σημειώνεται στα έγγραφα του διαγωνισμού και συνεπώς έγινε γνωστό σε όλους τους ΟΦ που ενδιαφέρθηκαν για να υποβάλουν προσφορά στον διαγωνισμό.
- ♦ Λαμβάνοντας υπόψη τις διαδικασίες οι οποίες απαιτούνται για την ετοιμασία νέων εγγράφων, εξασφάλιση σχετικών απόψεων/εγκρίσεων, προκήρυξη του διαγωνισμού, προθεσμίες ερωτήσεων, απαντήσεων, υποβολής (σε περίπτωση ξεχωριστού/νέου διαγωνισμού) και αξιολόγησης των προσφορών, εξέτασης και λήψης αποφάσεων για το θέμα, υποβολής πιστοποιητικών/εγγυητικών, υπογραφής της Σύμβασης και έναρξης εκμετάλλευσης, αλλά κυρίως του χρόνου που απαιτείται για προετοιμασία και εξασφάλιση όλων των ενδεχόμενων αδειών για την εκμετάλλευση του χώρου από τον Ανάδοχο (ο χώρος περιγράφεται ως χωράφι), η εκτιμώμενη περίοδος έναρξης εκμετάλλευσης τον Αύγουστο του 2025 δεν κρίνεται ότι θα καθυστερήσει ουσιωδώς τον Ανάδοχο.
- ♦ Η Αρχή δεν δύναται να αξιοποιήσει το τεμάχιο με άλλο τρόπο, αφού οι χρήσεις για τα τεμάχια αυτά καθορίζονται στο Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης της περιοχής Βασιλικού και έχουν εγκριθεί/συμφωνηθεί με το ΥΕΕΒ.

Λαμβάνοντας υπόψη και τα πιο πάνω, η ΑΛΚ υποστήριξε ότι δεν θεωρεί πως τυχόν καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του Έργου του αγκυροβολίου θα δώσει το δικαίωμα στον Ανάδοχο για αποζημιώσεις, αφού αυτό γνωστοποιήθηκε στα έγγραφα του διαγωνισμού, η ημερομηνία η οποία αναφέρεται (2.8.2025) αποτελεί εκτίμηση και η ΑΛΚ, σε περίπτωση που αυτό απαιτηθεί, ανάλογα με την πρόοδο και τις απαιτήσεις του Έργου του αγκυροβολίου, θα εξετάσει το ενδεχόμενο παραχώρησης άλλου χώρου ως εργοτάξιο. Όπως υποστήριξε περαιτέρω η ΑΛΚ, η συμπερίληψη του τεμαχίου αρ. 4 στα έγγραφα παρέχει στην ΑΛΚ τη δυνατότητα παραχώρησής του και είσπραξης δικαιωμάτων το συντομότερο δυνατό μετά την αποδέσμευσή του.

7.4 Υποβολή και αξιολόγηση προσφορών

Την 1.11.2024 υποβλήθηκαν οι προσφορές που παρουσιάζονται στον **Πίνακα 3**. Για την παραχώρηση άδειας χρήσης του τεμαχίου αρ. 3 υποβλήθηκαν προσφορές από δύο προσφοροδότες, ενώ για την παραχώρηση άδειας χρήσης του τεμαχίου αρ. 4 υποβλήθηκε προσφορά από έναν μόνο προσφοροδότη. Σημειώνεται ότι ο ΟΦ Γ, ο οποίος υπέβαλε προσφορά για την παραχώρηση άδειας χρήσης και των δύο τεμαχίων, συμμετέχει ως Συντονιστής (Leader) στην Κοινοπραξία / ΟΦ Β στην οποία ανατέθηκε η

Σύμβαση για την κατασκευή αγκυροβολίου και την εγκατάσταση δύο υποθαλάσσιων αγωγών για τη μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού).

Πίνακας 3. Υποβληθείσες Προσφορές στο πλαίσιο του διαγωνισμού αρ. 19/2024.

Χερσαίος χώρος υπό παραχώρηση	Προσφοροδότης	Ποσό Προσφοράς (πλέον ΦΠΑ)
Τεμάχιο αρ. 3	ΟΦ Γ	€311.000
	ΟΦ Η	€301.000
Τεμάχιο αρ. 4	ΟΦ Γ	€167.900

Η ΕΑ λαμβάνοντας υπόψη την κατάταξη και τον όρο του διαγωνισμού πως η ανάθεση της Σύμβασης γίνεται στον προσφοροδότη του οποίου η προσφορά για συγκεκριμένο χερσαίο χώρο/τεμάχιο έχει αναδειχθεί, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης, ως η έχουσα το υψηλότερο ετήσιο δικαίωμα χρήσης, στην Έκθεση Αξιολόγησής της ημερ. 12.12.2024, εισηγήθηκε όπως:

(α) η Σύμβαση για παραχώρηση άδειας χρήσης του τεμαχίου αρ 3, ανατεθεί στον ΟΦ Γ για το ποσό των €311.000 πλέον ΦΠΑ, εφόσον ήταν η προσφορά με το υψηλότερο ετήσιο δικαίωμα και υπερέβαινε το ελάχιστο ποσό προσφοράς (€270.000 πλέον ΦΠΑ), όπως αυτό είχε καθοριστεί στα έγγραφα του διαγωνισμού, και

(β) η Σύμβαση για παραχώρηση άδειας χρήσης του τεμαχίου αρ. 4, ανατεθεί στον ΟΦ Γ για το ποσό των €167.900 πλέον ΦΠΑ, εφόσον ήταν η μοναδική προσφορά που υποβλήθηκε και η οποία υπερέβαινε το ελάχιστο ποσό προσφοράς (€124.200 πλέον ΦΠΑ), όπως αυτό είχε καθοριστεί στα έγγραφα του διαγωνισμού.

7.5 Κατακύρωση διαγωνισμού

Στη συνεδρία του ΔΣ της ΑΛΚ η οποία πραγματοποιήθηκε στις 20.12.2024, ο ΓΔ της ΑΛΚ ενημέρωσε το ΔΣ ότι την ίδια ημέρα, δηλαδή στις 20.12.2024, είχε ληφθεί επιστολή των δικηγόρων του ΟΦ Γ, με την οποία υποβλήθηκε αίτημα του εν λόγω ΟΦ για απόσυρση του ενδιαφέροντός του για το τεμάχιο αρ. 3 και για αντικατάσταση ή τροποποίηση της ήδη κατατεθείσας εγγυητικής επιστολής, προκειμένου αυτή να μειωθεί από ποσό ύψους €87.600 σε €27.600, δηλαδή στο ποσό που αντιστοιχούσε στην προσφορά του μόνο για το τεμάχιο αρ. 4, όπως φαίνεται στον **Πίνακα 2**. Το ΔΣ της ΑΛΚ έδωσε οδηγίες στη Διεύθυνση όπως το θέμα τεθεί ενώπιον του Νομικού Συμβούλου (ΝΣ) της ΑΛΚ για νομική γνωμάτευση.

Ο ΝΣ της ΑΛΚ, κατά τη συνεδρία του ΔΣ της ΑΛΚ στις 9.1.2025, επικαλούμενος τον όρο των εγγράφων του διαγωνισμού ότι «η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει αυτοδικαίως υπέρ του Αναθέτοντα Φορέα, στην περίπτωση που ο προσφέρων μετά την τελευταία προθεσμία υποβολής των προσφορών, αποσύρει την προσφορά του ή μέρος της κατά την περίοδο ισχύος της», και παραπέμποντας στη νομοθεσία περί Δημοσίων Συμβάσεων, ανέφερε ότι εάν προσφοροδότης επιθυμεί να αποσυρθεί από μέρος ή το σύνολο της Σύμβασης, τότε η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει αυτοδικαίως προς όφελος της ΑΛΚ. Το ΔΣ της ΑΛΚ, αφού έλαβε υπόψη του τη νομική τοποθέτηση του ΝΣ, έδωσε οδηγίες όπως το θέμα προωθηθεί στον ίδιο τον ΝΣ για ετοιμασία και αποστολή σχετικής απαντητικής επιστολής προς τους

δικηγόρους του ΟΦ Γ, με αναφορά στις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, ώστε να ληφθεί η τελική τοποθέτηση του ΟΦ Γ και να μπορέσει το ΔΣ να εξετάσει το θέμα και να αποφασίσει επί αυτού.

Ο ΝΣ της ΑΛΚ στις 21.1.2025 ενημέρωσε γραπτώς τους δικηγόρους του ΟΦ Γ ότι, στη βάση του προαναφερόμενου όρου των εγγράφων του διαγωνισμού, καθώς και σχετικού όρου της εγγυητικής επιστολής ημερ. 30.10.2024 που ο ΟΦ Γ είχε υποβάλει με την προσφορά του στην ΑΛΚ, η απόφαση του ΔΣ της ΑΛΚ ήταν ότι, σε περίπτωση απόσυρσης της προσφοράς ή μέρους της από τον ΟΦ Γ, η εγγυητική ή μέρος της καταπίπτει αυτοδικαίως προς όφελος της ΑΛΚ, η οποία και θα υπέβαλλε σχετική απαίτηση στην τράπεζα. Κάλεσε δε τον ΟΦ Γ να ενημερώσει αμέσως της ΑΛΚ κατά πόσο θα απέσυρε την προσφορά του ή μέρος αυτής. Όπως προκύπτει από την αλληλογραφία που μας δόθηκε, ούτε ο ΟΦ Γ, ούτε οι δικηγόροι του ανταποκρίθηκαν γραπτώς στην εν λόγω επιστολή του ΝΣ.

Το ΔΣ της ΑΛΚ στη συνεδρία του ημερ. 12.3.2025, αποφάσισε να αποδεχθεί το αίτημα του ΟΦ Γ για απόσυρση του ενδιαφέροντός του για το τεμάχιο αρ. 3. Σε σχέση με το αίτημά του για αντικατάσταση ή τροποποίηση της ήδη κατατεθείσας εγγυητικής του επιστολής, το ΔΣ, στη βάση της προαναφερόμενης νομικής γνωμάτευσης και των σχετικών όρων του διαγωνισμού, αποφάσισε ότι η εγγυητική επιστολή συμμετοχής καταπίπτει και, ως εκ τούτου, έδωσε οδηγίες στη Διεύθυνση να προχωρήσει στη ρευστοποίηση μέρους της εγγυητικής, και συγκεκριμένα ποσού ύψους €60.000 από το συνολικό ποσό των €87.600, καθώς το υπόλοιπο ποσό ύψους €27.600 αφορούσε την εγγύηση συμμετοχής για το τεμάχιο αρ. 4.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, καθώς και την Έκθεση της ΕΑ, το ΔΣ της ΑΛΚ αποφάσισε όπως:

(α) η Σύμβαση για παραχώρηση άδειας χρήσης του τεμαχίου αρ. 3 ανατεθεί στον ΟΦ Η, ως ο επόμενος - κατά αύξουσα σειρά της προσφερόμενης τιμής - προσφοροδότης, για το ποσό των €301.000 πλέον ΦΠΑ για το πρώτο έτος, και

(β) η Σύμβαση για παραχώρηση άδειας χρήσης του τεμαχίου αρ. 4, ως η εισήγηση της ΕΑ, ανατεθεί στον ΟΦ Γ για το ποσό των €167.900 πλέον ΦΠΑ για το πρώτο έτος, καθότι ήταν η μοναδική προσφορά που υποβλήθηκε.

Η ΑΛΚ στις 21.3.2025 ενημέρωσε γραπτώς τον ΟΦ Γ ότι αποδέχθηκε το αίτημά του για απόσυρση του μέρους της προσφοράς του που αφορούσε το τεμάχιο αρ. 3, καθώς και για το ότι ζήτησε από την τράπεζα να προχωρήσει άμεσα στην τμηματική πληρωμή της εγγυητικής επιστολής προς όφελος της ΑΛΚ για το ποσό των €60.000, που αντιστοιχούσε στο τεμάχιο αυτό.

Η ΑΛΚ στις 27.3.2025 ενημέρωσε τον ΟΦ Η για την απόφασή της να του αναθέσει τη Σύμβαση για παραχώρηση άδειας χρήσης του τεμαχίου αρ. 3 και τον ΟΦ Γ για την απόφασή της να του αναθέσει τη Σύμβαση για παραχώρηση άδειας χρήσης του τεμαχίου αρ. 4, καλώντας τους αμφότερους να προσέλθουν εντός 20 ημερών, προσκομίζοντας και τα απαραίτητα έγγραφα/πιστοποιητικά/εγγυήσεις, για υπογραφή των σχετικών Συμβάσεων.

Ο ΟΦ Η στις 7.4.2025 ζήτησε γραπτώς από την ΑΛΚ την αποδέσμευση της τραπεζικής του εγγύησης ύψους €60.000 επικαλούμενος τη μεγάλη καθυστέρηση στη διαδικασία ανάθεσης, η οποία, όπως υποστήριξε, τον έφερε σε τέτοια θέση όπου η συνέχιση του Έργου δεν ήταν πλέον εφικτή. Όπως ανέφερε συγκεκριμένα, ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε σε αυτόν στις 27.3.2025, ελάχιστες ημέρες πριν τη λήξη της πεντάμηνης περιόδου ισχύος των προσφορών (2.4.2025). Αυτή η καθυστέρηση στη λήψη

απόφασης, σύμφωνα με τον ίδιο, ήταν πολύ μεγάλη και είχε σοβαρές συνέπειες στην ικανότητά του να εκτελέσει το Έργο όπως είχε αρχικά προγραμματιστεί. Για τον λόγο αυτό, όπως ανέφερε, απέσυρε το ενδιαφέρον του για συμμετοχή στον διαγωνισμό, ζητώντας ωστόσο από την ΑΛΚ να αναγνωρίσει ως δικαιολογημένες τις δυσκολίες που προκλήθηκαν από την καθυστέρηση στην κατακύρωση του διαγωνισμού και να προχωρήσει στην αποδέσμευση της εγγύησης συμμετοχής των €60.000 και την επιστροφή της στον ίδιο, χωρίς οποιαδήποτε επιβάρυνση.

Η ΑΛΚ στις 16.4.2025 ενημέρωσε γραπτώς τον ΟΦ Η ότι αποδέχθηκε το αίτημά του για απόσυρση της προσφοράς του που αφορούσε το τεμάχιο αρ. 3, αναφέροντάς του ωστόσο ότι, λόγω της απόσυρσης αυτής, ζήτησε από την τράπεζα να προχωρήσει άμεσα στην πληρωμή της εγγυητικής επιστολής προς όφελός της για το ποσό των €60.000, που αντιστοιχούσε στο τεμάχιο αυτό.

Όπως αναφέραμε στο Κεφάλαιο 5.8, η Σύμβαση αρ. 4/2023 για την κατασκευή του αγκυροβολίου και την εγκατάσταση δύο υποθαλάσσιων αγωγών για τη μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού) υπογράφηκε στις 27.6.2024 με την Κοινοπραξία (ΟΦ Β), στην οποία συμμετέχει ο ΟΦ Γ. Ο διαγωνισμός αρ. 19/2024 για την παραχώρηση άδειας χρήσης των δύο τεμαχίων προκηρύχθηκε στις 4.9.2024, δηλαδή περίπου δύο μήνες αργότερα. Όπως είχαμε επισημάνει στην επιστολή μας ημερ. 4.11.2024 προς την ΑΛΚ, το γεγονός ότι το τεμάχιο αρ. 4 συμπεριλήφθηκε στην εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία, τη στιγμή που δεν θα μπορούσε άμεσα να αξιοποιηθεί λόγω του ότι επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί από την Κοινοπραξία ως εργοτάξιο για την περίοδο εκτέλεσης της Σύμβασης αρ. 4/2023, ενδεχομένως να περιόριζε την ευρύτητα συμμετοχής και την ανάπτυξη ανταγωνισμού. Εκ του αποτελέσματος, οι ανησυχίες της Υπηρεσίας μας επιβεβαιώθηκαν αφού για το τεμάχιο αρ. 4 υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά, και μάλιστα αυτή από τον ΟΦ Γ, στον οποίο και τελικά παραχωρήθηκε το εν λόγω τεμάχιο.

Σημειώνεται, επίσης, η απόσυρση του ενδιαφέροντος του ίδιου ΟΦ για το τεμάχιο αρ. 3, που υποβλήθηκε με επιστολή των δικηγόρων του προς την ΑΛΚ ημερ. 20.12.2024, οκτώ ημέρες μετά που η ΕΑ αποφάσισε να εισηγηθεί προς το ΔΣ της ΑΛΚ την ανάθεση των Συμβάσεων, και για τα δύο τεμάχια, σε αυτόν. Από την αλληλογραφία που έχουμε στη διάθεσή μας, ωστόσο, δεν προκύπτει να είχε ενημερωθεί επίσημα ο ΟΦ Γ, στο μεσοδιάστημα των οκτώ ημερών, για την πρόθεση της ΑΛΚ να του παραχωρηθούν και τα δύο τεμάχια. Στη δε περίπτωση του ΟΦ Η, η απόσυρση της προσφοράς του έγινε αφότου πρώτα είχε ειδοποιηθεί για την αποδοχή της προσφοράς του από την ΑΛΚ.

Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, πέραν της κατάπτωσης της εγγύησης συμμετοχής υπέρ της ΑΛΚ, στα έγγραφα του διαγωνισμού προβλέπεται και η επιβολή κυρώσεων αναφορικά με συμμετοχή σε μελλοντικούς διαγωνισμούς που οδηγούν σε ανάθεση δημόσιας Σύμβασης. Επιβεβαιώνεται μεν το γεγονός ότι η ενημέρωση των ΟΦ για την ανάθεση των Συμβάσεων έγινε έξι ημέρες πριν τη λήξη της πεντάμηνης προθεσμίας ισχύος των προσφορών τους που ήταν στις 2.4.2025, ωστόσο, η ανάθεση, έστω και αργά, έγινε εντός των χρονοδιαγραμμάτων που όριζαν τα έγγραφα του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, άποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι θα πρέπει να γίνουν οι σχετικές δέουσες ενέργειες εκ μέρους της ΑΛΚ.

Η ΑΛΚ, με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ. 19.5.2025, μας ενημέρωσε ότι έχει επιβεβαιώσει την είσπραξη των ποσών των δύο εγγυητικών, τα οποία είχαν ήδη ρευστοποιηθεί και πιστωθεί στους λογαριασμούς της.

8. Γενικές συστάσεις

- ♦ Η διοίκηση της ΑΛΚ να προχωρήσει σε συστηματική εκπαίδευση του προσωπικού της το οποίο ασχολείται με την προκήρυξη και τη διαχείριση δημόσιων συμβάσεων για σκοπούς κατάρτισής του σε θέματα πιστής τήρησης των προνοιών της περί δημοσίων συμβάσεων νομοθεσίας, της σχετικής νομολογίας, των Πρότυπων Εγγράφων Διαγωνισμών και των Εγκυκλίων της ΑΑΔΣ.
- ♦ Οι αρμόδιοι λειτουργοί της ΑΛΚ, οι οποίοι συμμετέχουν στις ΕΑ των προσφορών, θα πρέπει να γνωρίζουν ότι υποβληθείσες προσφορές που παραβιάζουν ουσιώδεις όρους του διαγωνισμού, όπως π.χ. τους όρους που διέπουν την εγγύηση συμμετοχής, απορρίπτονται στο στάδιο ελέγχου των προϋποθέσεων συμμετοχής, χωρίς περαιτέρω αξιολόγηση. Επαρκείς γνώσεις επί του αντικειμένου των προσφορών θα πρέπει να κατέχουν τόσο ο Πρόεδρος, όσο και τα Μέλη του ΔΣ της ΑΛΚ, το οποίο λειτουργεί ως οιοσδήποτε Συμβούλιο Προσφορών, αφού ως τέτοιο έχει τον τελικό λόγο στην κατακύρωση των διαγωνισμών.
- ♦ Οι αρμόδιοι λειτουργοί της ΑΛΚ, οι οποίοι συμμετέχουν στις ΕΑ των προσφορών, να καταγράφουν στις Εκθέσεις Αξιολόγησης που ετοιμάζουν, όλα τα δεδομένα τα οποία έχουν λάβει υπόψη στην αξιολόγησή τους με πλήρη τεκμηρίωση, προκειμένου να προκύπτει με σαφήνεια η συμμόρφωση των προσφοροδοτών με τους όρους του διαγωνισμού, αν δηλαδή πληρούν ή όχι τις προϋποθέσεις συμμετοχής που αφορούν τόσο στην οικονομική και χρηματοοικονομική τους επάρκεια, όσο και στις τεχνικές και επαγγελματικές τους ικανότητες.
- ♦ Το ΔΣ της ΑΛΚ να μελετά ενδελεχώς τις Εκθέσεις Αξιολόγησης και όταν διαπιστώνει ότι αυτές παρουσιάζουν ασάφειες, παραλείψεις ή/και ελλείψεις και ότι η εισήγηση για κατακύρωση ενός διαγωνισμού δεν είναι επαρκώς ή/και κατάλληλα τεκμηριωμένη, να ζητά από τις ΕΑ όπως προβούν σε σχετικές διευκρινίσεις/διασαφηνίσεις.
- ♦ Η ΑΛΚ να θέτει εξ αρχής λογικά χρονοδιαγράμματα για την ετοιμασία εγγράφων διαγωνισμών, την προκήρυξη διαγωνισμών και την περίοδο υποβολής προσφορών. Να προκηρύσσει έγκαιρα τους διαγωνισμούς και να αποφεύγει αδικαιολόγητες τροποποιήσεις κατά την περίοδο υποβολής των προσφορών οι οποίες επιφέρουν σημαντικές χρονικές αποκλίσεις στην προθεσμία υποβολής των προσφορών και κυρίως στη διάρκεια εκτέλεσης των Συμβάσεων. Επίσης, η ΑΛΚ να διασφαλίζει ότι η διάρκεια εκτέλεσης των Συμβάσεων ανταποκρίνεται στις συνθήκες της αγοράς, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η όσο το δυνατό μεγαλύτερη ευρύτητα συμμετοχής.
- ♦ Η συμπερίληψη πρόνοιας για καταβολή πρόσθετης αμοιβής (bonus) στον Ανάδοχο στην περίπτωση ενωρίτερης συμπλήρωσης ενός Έργου να χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις που αποτελούν εξαίρεση και μόνο, και νοουμένου ότι η χρήση της πρόνοιας αυτής τεκμηριώνεται πλήρως και δεόντως. Σε περίπτωση χρήσης της πρόνοιας αυτής, το ποσό της πρόσθετης αμοιβής να μην υπερβαίνει το ποσό της αποζημίωσης για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, καθότι το όφελος που θα αποκομίσει το Κράτος από την συμπλήρωση ενός Έργου νωρίτερα από την καθορισμένη χρονική του διάρκεια, δεν γίνεται να είναι μεγαλύτερο από την ενδεχόμενη ζημιά την οποία θα υποστεί σε περίπτωση καθυστέρησης στη συμπλήρωσή του. Ταυτόχρονα, η μη καταβολή αποζημιώσεων από τον Ανάδοχο λόγω καθυστερήσεων θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να αποτελεί ισχυρότερο κίνητρο γι' αυτόν, δηλαδή το να επιδιώξει να ολοκληρώσει το Έργο εντός

του συμβατικού χρόνου, παρά το όποιο όφελος θα αποκομίσει από την ενωρίτερη συμπλήρωση του Έργου. Το ποσό / μέγιστο όριο που το σύνολο της πρόσθετης αμοιβής δύναται να ανέλθει, να λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξία του διαγωνισμού.

- ♦ Η ΑΛΚ να υιοθετήσει πρακτικές όπως η προηγούμενη διαβούλευση με την αγορά [σύμφωνα με το άρθρο 52(1) του Ν.140(I)/2016] και συγκεκριμένα με ΟΦ οι οποίοι φαίνεται να πληρούν τις βασικές προϋποθέσεις για να αναλάβουν και να υλοποιήσουν με επιτυχία το αντικείμενο μιας Σύμβασης, προκειμένου να διασφαλίζεται, κατά το δυνατό, ικανοποιητική ευρύτητα συμμετοχής, ανάπτυξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού, καθώς και η ικανότητα των επιτυχόντων προσφοροδοτών να υλοποιήσουν με επιτυχία τη Σύμβαση που θα αναλάβουν.
- ♦ Η ΑΛΚ να ανταποκρίνεται έγκαιρα, χωρίς καθυστέρηση, και πάντοτε γραπτώς στα οποιαδήποτε αιτήματα των προσφοροδοτών, παρέχοντάς τους επαρκή, έγκαιρη και σαφή πληροφόρηση, προκειμένου να μην επιδέχονται αμφισβήτησης ή παρερμηνείας οποιεσδήποτε αποφάσεις ή ενέργειές της.
- ♦ Η ΑΛΚ να καθορίζει τις σχετικές πρόνοιες στα έγγραφα των διαγωνισμών που προκηρύσσει, οι οποίες να είναι σύμφωνες με τις αντίστοιχες πρόνοιες των Πρότυπων Εγγράφων Διαγωνισμών και των Εγκυκλίων της ΑΑΔΣ.
- ♦ Η ΑΛΚ, όταν διαπιστώνει ότι η πρόοδος ενός Έργου αποκλίνει από τον αρχικό χρονοπρογραμματισμό, να προβαίνει σε άμεση αξιολόγηση των αιτίων καθυστέρησης και να λαμβάνει διορθωτικά μέτρα με τις κατάλληλες υποδείξεις προς τον εκάστοτε Εργολάβο, προκειμένου να διασφαλίζεται η επαναφορά του Έργου εντός της προκαθορισμένης τροχιάς υλοποίησης.
- ♦ Η ΑΛΚ να διαβιβάζει εγκαίρως και δεόντως τεκμηριωμένα και στοιχειοθετημένα τα αιτήματα για αλλαγές/απαιτήσεις στα αρμόδια όργανα χειρισμού αλλαγών και απαιτήσεων (ΤΕΑΑ και ΚΕΑΑ), προκειμένου να διασφαλίζεται η ομαλή και απρόσκοπτη εξέταση, αξιολόγηση και λήψη αποφάσεων εντός των προβλεπόμενων χρονοδιαγραμμάτων.

Σχόλια Ελεγχόμενου Φορέα

Το προσχέδιο της παρούσας Ειδικής Έκθεσης διαβιβάστηκε με ηλεκτρονικό μήνυμα στον ελεγχόμενο φορέα, με την παράκληση όπως έχουμε τα δικά του σχόλια και απόψεις ώστε να συμπεριληφθούν στην τελική μορφή της Ειδικής Έκθεσης. Η αυτούσια απαντητική επιστολή του ελεγχόμενου φορέα παρουσιάζεται στο **Παράρτημα III**. Σημειώνεται ότι, όπου στην απάντηση του ελεγχόμενου φορέα γίνεται αναφορά σε θέματα που υπήρχαν στο προσχέδιο της Ειδικής Έκθεσης αλλά τελικά δεν έχουν συμπεριληφθεί στην τελική της μορφή, κατά την κρίση της Υπηρεσίας μας, αυτά έχουν απαντηθεί επαρκώς ή/και έχουν επιλυθεί μέσα από την απάντηση του ελεγχόμενου φορέα.

9. Παραρτήματα

Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας (ΕΥ) παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού, ή τα αποτελέσματα ελέγχων ιδιωτών ελεγκτών στους οποίους η ΕΥ έχει αναθέσει τον έλεγχο λογαριασμών οποιουδήποτε ελεγχόμενου υπ' αυτής οργανισμού, δυνάμει του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου [Ν.113(Ι)/2002]. Η ΕΥ επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της ΕΥ παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της ΕΥ αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

Ουδμία πρόνοια στην παρούσα Έκθεση σημαίνει ή θα πρέπει να εκληφθεί, ότι με αυτή διατυπώνεται κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για εκ προθέσεως κατάχρηση εξουσίας ή για τη διάπραξη ποινικών ή άλλων αδικημάτων. Αυτά, αν υπάρχουν, θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες Αρχές, μόνο δε τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να κρίνουν κάποιο πρόσωπο ως ένοχο οποιουδήποτε αδικήματος. Τονίζεται, επίσης, ότι οι συστάσεις και τα ευρήματα της ΕΥ αφορούν στους ελεγχόμενους φορείς και οποιαδήποτε αναφορά σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ουδόλως εξυπακούει ότι αυτά έχουν προβεί κατ' ανάγκη σε οτιδήποτε μεμπτό, αφού κάτι τέτοιο εκφεύγει του πεδίου ελέγχου της παρούσας Έκθεσης.

Αρμοδιότητες Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου [Ν.20(Ι)/2014].

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικού Ελεγκτή, ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικού Ελεγκτή, ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 109 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου [Ν.20(Ι)/2014], ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών κάθε οντότητας Γενικής Κυβέρνησης, Αρχής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κρατικού οργανισμού και κρατικής επιχείρησης.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο [Ν.38(Ι)/2014], ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης [άρθρα 7(1) και 8].

Για τον σκοπό αυτό, η ΕΥ προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Επίσης, με βάση την περί δημοσίων συμβάσεων νομοθεσία, ο Γενικός Ελεγκτής ή εκπρόσωπός του έχει δικαίωμα να λαμβάνει αντίγραφο των εγγράφων του διαγωνισμού ταυτόχρονα με την προκήρυξή του και να παρακάθεται σε συνεδρίες των αρμόδιων Συμβουλίων Προσφορών και Επιτροπών Αξιολόγησης ως ανεξάρτητος παρατηρητής και να εκφράζει τις απόψεις του.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος [Ν.113(Ι)/2002] παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή, να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Παράρτημα II: Μεθοδολογία

Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου [Ν.20(Ι)/2014], ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της ΕΥ διεξάγονται σύμφωνα με το Πλαίσιο Επαγγελματικών Διακηρύξεων που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα Διεθνή Πρότυπα Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI), τα οποία αποτελούν μέρος του πιο πάνω Πλαισίου, διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους, τους ελέγχους συμμόρφωσης και τους διαχειριστικούς ελέγχους. Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

Το θεμελιώδες Πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περού (Διακήρυξη της Λίμα). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η "Magna Carta" στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στη Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014). Το Πρότυπο INTOSAI-P1, όπως και το Πρότυπο INTOSAI-P10 (Διακήρυξη του Μεξικού), αποτελούν μέρος του κοινοτικού κεκτημένου.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο, όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί

αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε καταγγελία η οποία υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας από τον ΟΦ Α σε σχέση με τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από την προκήρυξη μέχρι και την τελική κατακύρωση του διαγωνισμού ο οποίος προκηρύχθηκε από την ΑΛΚ με αρ. 4/2023 και αντικείμενο την κατασκευή αγκυροβολίου και εγκατάσταση δύο υποθαλάσσιων αγωγών για τη μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού). Ακολούθως ζητήσαμε στοιχεία από την ΑΛΚ επί του περιεχομένου της καταγγελίας αυτής και διενεργήσαμε έλεγχο για να εξακριβώσουμε τη συμμόρφωση των ενεργειών και αποφάσεων της ΑΛΚ με το νομοθετικό/κανονιστικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων. Επιπρόσθετα, έχουμε διενεργήσει έλεγχο αναφορικά με την πρόοδο των κατασκευαστικών εργασιών του Έργου.

Ο έλεγχος καλύπτει ενέργειες της ΑΛΚ κατά τη χρονική περίοδο από τον Ιούλιο του 2021, όταν και ανατέθηκε σε ΣΜ η ετοιμασία των εγγράφων του υπό εξέταση διαγωνισμού, μέχρι και τον Οκτώβριο του 2025, όταν είχαν ήδη παρέλθει δύο μήνες καθυστέρησης στη συμβατική ημερομηνία ολοκλήρωσης των κατασκευαστικών εργασιών.

Διευκρινίζουμε ότι, για σκοπούς δημοσίευσης της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, έχουν απαλειφθεί όλες οι αναφορές που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται ουσιαστικά η κοινοποίηση των ευρημάτων και διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας που επιβάλλουν τα εφαρμοστέα διεθνή πρότυπα.

Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, τα ακόλουθα:

- ♦ Ο περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμος [Ν.158(Ι)/1999].
- ♦ Ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμος [Ν.20(Ι)/2014] και οι δυνάμει αυτού εκδοθέντες Κανονισμοί.
- ♦ Ο περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμος [Ν.38(Ι)/2014] και οι δυνάμει αυτού εκδοθέντες Κανονισμοί και οι σχετικές Εγκύκλιοι.
- ♦ Ο περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων Φορέων που Δραστηριοποιούνται στους Τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμος του 2016 [Ν.140(Ι)/2016].
- ♦ Ο περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμος του 2010 [Ν.104(Ι)/2010].

- ♦ Οι Περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες,
- ♦ Έργα και Υπηρεσίες) στους τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Τηλεπικοινωνιών (Γενικοί) Κανονισμοί του 2004 της Αρχής Λιμένων Κύπρου [ΚΔΠ 487/2004].
- ♦ Οι περί της Διαχείρισης της Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων και των Διαδικασιών Αποκλεισμού των Οικονομικών Φορέων από Διαδικασίες Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Κανονισμοί του 2016 έως 2025 (ΚΔΠ 138/2016, ΚΔΠ 229/2025).
- ♦ Εγκύκλιος Γενικού Λογιστηρίου με αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 101 και ημερ. 30.6.2017.
- ♦ Εγκύκλιος Γενικού Λογιστηρίου με αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 106 και ημερ. 29.1.2019.
- ♦ Εγκύκλιος Γενικού Λογιστηρίου με αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 112 ημερ. 18.7.2022.

Παράρτημα III: Αυτούσια απαντητική επιστολή από Ελεγχόμενο ΦορέαΑρχή
Λιμένων ΚύπρουΛεωφ. Λεμεσού 5
2112 Λευκωσία
Ταχ.Θυρ. 22007
1516 ΛευκωσίαΤηλ: +357 22 817200
Φάξ: +357 22 765420
E-mail: cpa@cpa.gov.cy
www.cpa.gov.cy

ΑΛΚ Πρ. 4/2023

29 Σεπτεμβρίου 2025

**ΜΕ ΤΗΛΕΟΜΟΙΟΤΥΠΟ (χωρίς το Συνημμένο)
ΚΑΙ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ**Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας
Ελεγκτική Υπηρεσία της ΔημοκρατίαςΑρ. Τηλεομοιότυπου: +357 22668153
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: cao@audit.gov.cy;**Προσχέδιο Ειδικής Έκθεσης αρ. ΑΛΚ/01/2025 με θέμα «Έλεγχος των διαδικασιών ανάθεσης σύμβασης για κατασκευή αγκυροβολίου και εγκατάσταση δύο υποθαλάσσιων αγωγών για τη μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού)» Διαγωνισμός αρ. 4/2023 Αρχής Λιμένων Κύπρου**

Αναφερόμαστε στο ηλεκτρονικό σας μήνυμα ημερομηνίας 25/8/2025, με το οποίο μας αποστέιλате **προσχέδιο Ειδικής Έκθεσης** για το πιο πάνω θέμα, την οποία η Υπηρεσία σας προτίθεται να δημοσιεύσει και μας ζητήσατε όπως σας αποστείλουμε απαντητική επιστολή μέχρι τις 12/9/2025 και στην παράταση που ζητήσαμε και μας δόθηκε με το ηλεκτρονικό σας μήνυμα ημερομηνίας 12/9/2025, για απάντηση μέχρι τις 30/9/2025.

A. Σύντομο Ιστορικό του θέματος

Καταρχάς παραθέτουμε **σύντομο ιστορικό του θέματος** και της **απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για εκτέλεση του Έργου από την Αρχή Λιμένων Κύπρου (εφεξής «η ΑΛΚ» ή «Αρχή»)** τελικά, αντί από τις εμπλεκόμενες εταιρείες, οι οποίες είχαν υποβάλει αίτημα για την κατασκευή του Αγκυροβολίου, μέσα στα πλαίσια της απόφασης για μετακίνηση των εγκαταστάσεων εκφόρτωσης υγραερίου (LPG) από τη Λάρνακα στη Λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικό), με το χαρακτήρα του κατεπείγοντος. Επιπλέον και παρόλο που η Αρχή ανέλαβε την κατασκευή του εξειδικευμένου και περίπλοκου αυτού έργου (θαλάσσιο και τεχνικό), οι εταιρείες επανέρχονται και ζητούν **επανεξέταση της ανάγκης κατασκευής και λειτουργίας αγκυροβολίου υγραερίου από την Αρχή** και επικαλέστηκαν ότι, εάν η Αρχή προχωρήσει στην κατασκευή και λειτουργία του αγκυροβολίου, το επιπρόσθετο κεφαλαιουχικό κόστος θα επιφέρει αυξήσεις στην τιμή του υγραερίου για τον Κύπριο καταναλωτή. Για τα πιο πάνω η Αρχή υπέβαλε τις απόψεις/ απαντήσεις της στα αρμόδια Υπουργεία Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων και Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

1. Στις 07.09.2015 οι εταιρείες [redacted] υπέβαλαν από κοινού αίτημα για τη δημιουργία αγκυροβολίου στη Λιμενική Περιοχή Ζυγίου για την εισαγωγή υγραερίου.
2. Στις 30.11.2015 η ΑΛΚ ενημέρωσε τις εταιρείες [redacted] ότι αντίκρυζε θετικά το αίτημα και ότι μπορούσαν να προχωρήσουν με τους σχεδιασμούς του αγκυροβολίου.
3. Στις 13.12.2018 η εταιρεία [redacted] ενημέρωσε την ΑΛΚ για τη Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον για τη λειτουργία αγκυροβολίου, για τη μετάγγιση πετρελαιοειδών και υγραερίου της εταιρείας. Στη μελέτη της [redacted] σημειωνόταν και το εκτιμώμενο κόστος για το αγκυροβόλιο, ύψους **€5 εκ.** με ημερομηνία έναρξης το 2ο εξάμηνο του 2019.
4. Στις 07.01.2019 το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ζήτησε από την ΑΛΚ να ετοιμάσει προσχέδιο παραχώρησης Άδειας προς την εταιρεία [redacted] για το αγκυροβόλιο και να την προωθήσει για έγκριση στη Διυπουργική Επιτροπή. Στις 22.02.2019 η ΑΛΚ έστειλε στο ΥΕΕΒ το Προσχέδιο Άδειας.
5. Στις 22.07.2019 σε Συνεδρία της Διυπουργικής Επιτροπής στο Υπουργείο Ενέργειας στην οποία συμμετείχε και ο Πρόεδρος του ΔΣ/ΑΛΚ, για πρώτη φορά τέθηκε το θέμα της εξυπηρέτησης/ εκφόρτωσης υγραερίου εντός Λιμανιού Βασιλικού και παρουσιάστηκε και μελέτη που έγινε εκ μέρους της εταιρείας [redacted].
6. Στη συνέχεια, η ΑΛΚ ανέθεσε σε συμβούλους την εκπόνηση νέας ανεξάρτητης Μελέτης. Με βάση τους όρους εντολής, οι μελετητές της ΑΛΚ έπρεπε να εξετάσουν τρεις διαφορετικές περιπτώσεις/ σημεία εκφόρτωσης ως εξής:
 - (i) Εκφόρτωση από το δυτικό κρηπίδωμα του Λιμανιού Βασιλικού.
 - (ii) Εκφόρτωση από το Jetty της [redacted] berth 4.
 - (iii) Εκφόρτωση από το προτεινόμενο αγκυροβόλιο της [redacted].
7. Τέθηκαν 5 κύρια κριτήρια προς εξέταση για την κάθε περίπτωση. Το κορυφαίο κριτήριο ήταν το θέμα της ασφάλειας. Οι Σύμβουλοι χρησιμοποίησαν διάφορα μοντέλα και προσομοιώσεις (simulations) για να εξαχθούν ποσοτικά αποτελέσματα και όχι μόνο θεωρητικά. Στις 22.4.2020 ολοκληρώθηκε και έγινε παρουσίαση της Μελέτης στον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων.
8. Από την Μελέτη των Συμβούλων της ΑΛΚ, οι οποίοι έλαβαν υπόψη και τη μελέτη των Συμβούλων της [redacted], διαφάνηκε ότι, **με βάση τον τότε σχεδιασμό** των εταιρειών, η εκφόρτωση υγραερίου LPG από το δυτικό κρηπίδωμα του λιμανιού Βασιλικού, ήταν **απαγορευτική για λόγους ασφάλειας** και θα έπρεπε να προβούν σε νέο σχεδιασμό (design) για εκφόρτωση εντός λιμένα.
9. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΛΚ, στη συνεδρία του στις 24.04.2020, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, η εκφόρτωση υγραερίου (LPG) από το Λιμάνι Βασιλικού ήταν απαγορευτική αφού τίθεντο σοβαρά θέματα ασφαλείας και σύμφωνα με τη μελέτη των συμβούλων του, για να καθιστάται ασφαλής αυτή η επιλογή, **θα έπρεπε οι εταιρείες να προβούν σε εξολοκλήρου νέο σχεδιασμό (design) για την εκφόρτωση LPG εντός του Λιμένα.**

10. Στη συνέχεια έγιναν αρκετές συσκέψεις με όλους του εμπλεκομένους κατά τις οποίες γινόταν προσπάθεια για την εξεύρεση λύσης έτσι ώστε να εξασφαλίζεται, σε κάθε περίπτωση, η ασφαλής εκφόρτωση του υγραερίου.

11. Κατά την τελευταία Συνεδρία που έγινε στο Προεδρικό Μέγαρο υπό την Προεδρία του Πρόεδρου της Δημοκρατίας στις 3.2.2021, για τη μετακίνηση και εκφόρτωση υγραερίου (LPG) από τη Λάρνακα στη Λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικό) **συζητήθηκαν οι πιο κάτω επιλογές/ εισηγήσεις τις οποίες ανέλαβε η Αρχή να εξετάσει:**

(i) Το βασικό σημείο εκφόρτωσης υγραερίου (LPG) στη Λιμενική περιοχή Ζυγίου να είναι το αγκυροβόλιο (mooring point) που θα εγκαταστήσει η ΑΛΚ.

(ii) Για την περίοδο μέχρι να εγκαταστήσει η ΑΛΚ το αγκυροβόλιο (mooring point), η εκφόρτωση υγραερίου (LPG) στη Λιμενική περιοχή Ζυγίου δύναται να γίνεται εντός του λιμανιού Βασιλικού που διαχειρίζεται η , νοουμένου ότι τόσο η

όσο και η Εταιρεία εφαρμόσουν όλα τα μέτρα και οδηγίες της ΑΛΚ, σύμφωνα με τους όρους της άδειας που θα παραχωρήσει η ΑΛΚ και σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις των Συμβούλων - Μελετητών της, για τον ασφαλή σχεδιασμό (design) της εκφόρτωσης υγραερίου (LPG) εντός του λιμένα.

(iii) Με την ολοκλήρωση της εγκατάστασης του βασικού σημείου εκφόρτωσης του υγραερίου (LPG) δηλαδή του αγκυροβολίου (mooring point) από την ΑΔΚ (νοείται ότι η εταιρεία θα έχει την υποχρέωση και την ευθύνη της σύνδεσης των αγωγών του αγκυροβολίου που θα καταλήξουν στη ξηρά), η εκφόρτωση υγραερίου (LPG) θα γίνεται πλέον από το εν λόγω βασικό σημείο εκφόρτωσης.

(iv) Συνεπώς, όταν λειτουργήσει το βασικό σημείο εκφόρτωσης υγραερίου (LPG) (δηλαδή το αγκυροβόλιο), το Λιμάνι Βασιλικού να χρησιμοποιείται πλέον ως εφεδρική λύση εκφόρτωσης υγραερίου (LPG) μόνο στις περιπτώσεις όπου η εκφόρτωση στο αγκυροβόλιο δεν δύναται να διεκπεραιωθεί **για λόγους ασφάλειας της ναυσιπλοΐας και καιρικών συνθηκών** που επηρεάζουν την ασφάλεια της πρόσδεσης/ απόδεσης του πλοίου στο αγκυροβόλιο, απόφαση η οποία θα αναλαμβάνεται αποκλειστικά από την ΑΛΚ, ως αρμόδια αρχή του Κράτους για την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας.

12. Σε ότι αφορά τα όσα αναφέρονται στην παράγραφο αρ. 11 υποβλήθηκε **Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο** από τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αφού προηγήθηκε και περαιτέρω εξέταση του θέματος από την Αρχή και σχετικές αποφάσεις. **Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τις εν λόγω εισηγήσεις στις 27/10/2021.**

13. Με βάση την πιο πάνω απόφαση με αρ. 92.050 του Υπουργικού Συμβουλίου, η ΑΛΚ:

(i) εξέδωσε στην εταιρία [] και στην [] τις ακόλουθες άδειες:

(α) Άδεια, ημερ. 05/05/2022 (Διμερής μεταξύ ΑΛΚ και []) για δημιουργία υποδομής, εγκατάστασης και χρήσης δυο (2) αγωγών υγραερίου και συναφή εξοπλισμό / κατασκευές στη λιμενική περιοχή Ζυγίου, για αποκλειστική χρήση τους για τη μεταφορά / εκφόρτωση υγραερίου (LPG)

(β) Άδεια, ημερ. 06/05/2022 (Τριμερής μεταξύ ΑΛΚ, [] και []), για να επιτρέψει η [] στην [] τη δημιουργία υποδομής, εγκατάστασης και χρήσης δυο (2) αγωγών υγραερίου και συναφούς εξοπλισμού / κατασκευών εντός της λιμενικής εγκατάστασης της Τσιμεντοποιίας, για τη μεταφορά/εκφόρτωση υγραερίου (LPG)

και

(ii) συμπεριλήφθηκαν στις εν λόγω Άδειες οι σχετικοί όροι που προνοούν ότι, όταν λειτουργήσει το βασικό σημείο εκφόρτωσης υγραερίου (LPG), δηλαδή το αγκυροβόλιο, οι δύο (2) αγωγοί θα χρησιμοποιούνται πλέον μόνον ως εφεδρική λύση για εκφόρτωση υγραερίου (LPG) στη Λιμενική περιοχή Ζυγίου.

Β. Προκήρυξη Διαγωνισμού Προσφορών για κατασκευή αγκυροβολίου από την ΑΛΚ

- 1. Η προκήρυξη του Διαγωνισμού αρ. 4/2023 για Κατασκευή αγκυροβολίου και εγκατάσταση δύο (2) υποθαλάσσιων αγωγών για την μεταφορά υγραερίου (LPG) στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού) έγινε στις 27/1/2023.**
- 2. Η τελική προθεσμία υποβολής των προσφορών, όπως παρατάθηκε με την Εγκύκλιο αρ. 5 ημερ. 7/4/2023 ήταν στις 5/5/2023.**
- 3. Η εκτιμώμενη αξία της Σύμβασης (τελική), με βάση τις αλλαγές/τροποποιήσεις που έγιναν και τις αυξήσεις από την ημερομηνία του αρχικού υπολογισμού της από τους Συμβούλους, ανήλθε στα €4.600.000 (από €4.100.000 που είχε καθοριστεί αρχικά).**
- 4. Η διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης/ χρόνος αποπεράτωσης, καθορίστηκε αρχικά σε 5 μήνες από την ημερομηνία έναρξης του Έργου. Σημειώνεται ότι η αρχική πρόταση των Συμβούλων Μελετητών για το χρόνο εκτέλεσης ήταν 8 μήνες, λόγω και της κατάστασης/ καθυστερήσεων που επικρατούσαν παγκόσμια την τότε περίοδο, ελέω κορονοϊού αλλά και του πολέμου που ξέσπασε στην Ουκρανία, όμως κατόπιν συζήτησης του θέματος και λαμβάνοντας υπόψη την κατεπείγουσα ανάγκη για την άμεση εκτέλεσή του**

Έργου, συμφωνήθηκαν μεταξύ των Συμβούλων και της Αρχής οι 5 μήνες, οι οποίοι όμως θα μπορούσαν να τύχουν επανεξέτασης, αν απαιτείτο/ αποφαιζόταν σχετικά κατά τη διάρκεια του Διαγωνισμού (ερωτήσεις – απαντήσεις – εγκύκλιοι). Κατά τη διάρκεια του Διαγωνισμού, τόσο οι ενδιαφερόμενοι όσο και οι Σύμβουλοι συνέκλιναν προς τη **διάρκεια περιόδου εκτέλεσης των 10 μηνών** (αντί 5 που καθορίστηκε αρχικά), ο οποίος χρόνος, όπως αναφερόταν και στα ερωτήματα των ενδιαφερομένων, κρίνόταν αναγκαίος για την επιτυχή ολοκλήρωση του Έργου. Ανεξάρτητα από το χαρακτήρα του κατεπείγοντος του Έργου, το γεγονός του γενικού αιτήματος για **αύξηση της χρονικής διάρκειας εκτέλεσης της σύμβασης** και το σύμφωνο των Μελετητών, κατέστησε επιτακτική την ανάγκη για έγκρισή του, λαμβάνοντας υπόψη και τα όσα αναφέρονται πιο πάνω, την τρέχουσα κατάσταση στην αγορά και τις λοιπές πρόνοιες των Εγγράφων του Διαγωνισμού (αποζημιώσεις για καθυστερήσεις, πρόσθετη αμοιβή (bonus) για πιο σύντομη αποπεράτωση κλπ). Τονίζεται ότι το Έργο είναι **πολύπλοκο και με ιδιαίτερα τεχνικά χαρακτηριστικά**, τα οποία ως επήρειά τους δημιούργησαν την ανάγκη για την παράταση, η οποία καθορίστηκε. Αυτό δεν αντικρούει την κατεπείγουσα φύση του Έργου, **ως Έργο στρατηγικής σημασίας για την Κυπριακή Δημοκρατία, κατ' εφαρμογή της σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αλλά και της αδήριτης ανάγκης για διασφάλιση της ασφάλειας (security) και της ασφάλειας και υγείας (health and safety) στη λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικού), στην οποία δημιουργείται το μοναδικό Ενεργειακό Κέντρο της Δημοκρατίας, όπου έχουν συσσωρευτεί οι πιο κρίσιμες υποδομές του τόπου.**

5. Η πρόνοια των Εγγράφων του Διαγωνισμού για καταβολή πρόσθετης αμοιβής (bonus – ποσό €1.000 ανά ημέρα νωρίτερης αποπεράτωσης), βασιζόταν στο γεγονός ότι το συγκεκριμένο Έργο έχει καθοριστεί ως **στρατηγικά σημαντικό έργο**. Πρόκειται για **υλοποίηση απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία αφορούσε στην ανάγκη για μετακίνηση των εγκαταστάσεων εκφόρτωσης υγραερίου (LPG) από τη Λάρνακα στη Λιμενική περιοχή Ζυγίου (Βασιλικό), με το χαρακτήρα του κατεπείγοντος. Η ανάγκη αυτή επαναλαμβανόταν στο πλαίσιο Υπουργικών Επιτροπών. Το μέγιστο ποσό της πρόνοιας για πρόσθετη αμοιβή του Αναδόχου (bonus) σε περίπτωση νωρίτερης αποπεράτωσης του Έργου καθορίστηκε στο συνολικό ανώτατο ποσό των €60.000 (χρονικά 2 μήνες περίπου).**
6. Όπως προαναφέρθηκε, μέσα στα πλαίσια της **απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου**, αποφασίστηκε όπως η **Αρχή Λιμένων Κύπρου προχωρήσει η ίδια στη μελέτη και κατασκευή αγκυροβολίου (Έργο) για εξυπηρέτηση των αναγκών των εμπλεκόμενων εταιρειών (), στη θαλάσσια λιμενική περιοχή Ζυγίου.**

Το εξειδικευμένο αυτό θαλάσσιο Έργο εκτελείται σε 2 στάδια:

- ι. Ετοιμασία εμπειριστατωμένης μελέτης/ σχεδιασμού καθώς και **τεχνικών προδιαγραφών του αγκυροβολίου, από ειδικούς συμβούλους μελετητές θαλασσιών Έργων, για να εξυπηρετεί τις ανάγκες των εταιρειών και**

ii. **Εκτέλεση του Έργου**, δηλαδή προμήθεια του εξοπλισμού και εγκατάσταση του σε χώρο που θα υποδειχθεί, με όλες τις συναφείς εργασίες που θα πρέπει να εκτελεστούν, από εταιρεία/ κοινοπραξία (που θα επιλεγεί μέσω Ανοικτού Διαγωνισμού Προσφορών) που ασχολείται με θαλάσσια τεχνικά έργα, κατέχει την απαιτούμενη εμπειρία αλλά και τον απαραίτητο τεχνικό/ θαλάσσιο εξοπλισμό και κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό.

7. Λόγω της **εξειδικευμένης φύσης του Έργου (θαλάσσιο, τεχνικό έργο)**, αλλά και της **κατεπείγουσας φύσης** του, αφού η μετακίνηση των εγκαταστάσεων υγραερίου από τη Λάρνακα στο λιμάνι Ζυγίου (Βασιλικό) θα έπρεπε να υλοποιηθεί άμεσα, η Αρχή προέβη σε όλες τις απαραίτητες μελέτες και στη σύναψη των απαραίτητων συμφωνιών/ συμβάσεων για την επιτυχή ολοκλήρωση του Έργου, σε συνεννόηση και με τους **εκπροσώπους της εταιρείας** η οποία θα αναλάβει τη διαχείριση/ λειτουργία του Έργου.
8. Όπως προαναφέρθηκε, με βάση και την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το βασικό σημείο εκφόρτωσης υγραερίου (LPG) στη Λιμενική Περιοχή Ζυγίου θα είναι το αγκυροβόλιο (mooring point) που θα κατασκευαστεί/ εγκατασταθεί και θα λειτουργήσει και η εκφόρτωση υγραερίου (LPG) εντός του Λιμανιού Βασιλικού θα γίνεται μόνο στις περιπτώσεις όπου η εκφόρτωση στο αγκυροβόλιο δεν δύναται να διεκπεραιωθεί για λόγους που επηρεάζουν την ασφάλεια της εκφόρτωσης, απόφαση η οποία θα αναλαμβάνεται αποκλειστικά από την Αρχή, στη βάση σχετικού πρωτοκόλλου που έχει καθοριστεί και δύναται να τροποποιείται ανάλογα με τις βέλτιστες πρακτικές για τέτοιου είδους υπηρεσίες. Η εκφόρτωση υγραερίου εντός του λιμανιού Βασιλικού ξεκίνησε στις 30/11/2022, με βάση σχετικές Άδειες που η Αρχή παραχώρησε στις εταιρείες και .
9. Κατά την προθεσμία υποβολής των προσφορών που αναφέρεται πιο πάνω, υποβλήθηκαν 2 προσφορές, για τα ποσά των €4.311.761,55 και €5.278.000,00 και μετά την αξιολόγηση των προσφορών που υποβλήθηκαν και αποφάσεων που ακολούθησαν, λαμβάνοντας υπόψη και τις απόψεις των Νομικών Συμβούλων της Αρχής, μετά από σειρά θεμάτων που προέκυψαν, η Αρχή σύναψε σύμβαση στις 27/6/2024 για την εκτέλεση του Έργου με τον ΟΦ Β (όπως αναφέρεται στην Ειδική Έκθεση του Γενικού Ελεγκτή) για το ποσό των €5.278.000,00 πλέον ΦΠΑ.
- i. Όλα τα Έγγραφα και Στοιχεία του Διαγωνισμού, οι Εγκύκλιοι, προκηρύξεις κλπ βρίσκονται στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων (e-procurement), στη Διεύθυνση:

<https://www.eprocurement.gov.cy/epps/cft/prepareViewCftWS.do?resourceId=5851187>

Γ. Απαντήσεις της Αρχής στα Γενικά Συμπεράσματα και Καταληκτικά Σχόλια της Ειδικής Έκθεσης της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας

Για σκοπούς αποφυγής επαναλήψεων, αφού η Αρχή απάντησε σε όλες τις επιστολές της Ελεγκτικής Υπηρεσίας (όπως αναφέρεται και στην Ειδική Έκθεση) και υπέβαλε όλα τα σχετικά έγγραφα/ δικαιολογητικά/ αποφάσεις τα οποία της ζητήθηκαν, εξετάζονται τα Γενικά Συμπεράσματα και τα Καταληκτικά Σχόλια της Ειδικής Έκθεσης της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

(Η **αρίθμηση των πιο κάτω παραγράφων** ακολουθεί την αρίθμηση στα Γενικά Συμπεράσματα και Καταληκτικά Σχόλια της Έκθεσης, με αναφορά στις αντίστοιχες παραγράφους)

- 1.6** Το γεγονός ότι η ετοιμασία των Εγγράφων του Διαγωνισμού είχε ανατεθεί στους ιδιώτες ΣΜ Α στις 28.7.2021 (ημερομηνία έναρξης 30.8.2021) και ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 27.1.2023, δηλαδή 1,5 χρόνο μετά, οφείλεται κυρίως στα πιο κάτω:
- i. Στην εξειδικευμένη φύση του Έργου και την εμπλοκή πολλών ενδιαφερομένων, επιπρόσθετα από τους Συμβούλους Μελετητές, μεταξύ των οποίων η εταιρεία για τις ανάγκες της οποίας κατασκευάζεται το έργο, το ΥΜΕΕ, το ΥΕΕΒ και οι έλεγχοι/ πιστοποιήσεις από ανεξάρτητες εταιρείες/ συμβούλους/ νηογνώμονες που θα αναφερθούν πιο κάτω.
 - ii. Διεξαγωγή ελέγχου από Ανεξάρτητο Ελεγκτή της μελέτης για την κατασκευή του Έργου, που ανατέθηκε στις 22/12/2021 σε εξειδικευμένη εταιρεία, η οποία, εκτός άλλων, όφειλε να παραδώσει το Πιστοποιητικό Ελέγχου και των εγκεκριμένων/ σφραγισμένων σχεδίων, προδιαγραφών και Δελτίων Ποσοτήτων, όπως και έπραξε.
 - iii. Για την εξασφάλιση πιστοποιητικού καταλληλότητας, η οποία προβλέπεται στην Περιβαλλοντική Έγκριση, η Αρχή προχώρησε και ανάθεσε στις 9/9/2022 σε εξειδικευμένο Νηογνώμονα τη διεξαγωγή ελέγχου για την ορθότητα της μελέτης, πληρότητας των τεχνικών προδιαγραφών και διενέργεια των απαραίτητων ελέγχων στο στάδιο της κατασκευής του αγκυροβολίου.
 - iv. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν αρκετές απαραίτητες συζητήσεις και συναντήσεις με εκπροσώπους της εταιρείας όπου συζητήθηκαν θέματα ασφαλείας και διαχείρισης της υποδομής, απαραίτητων πληροφοριών που αφορούν τις πιέσεις λειτουργίας, το εκτόπισμα των πλοίων που θα εξυπηρετούνται στο αγκυροβόλιο και τέλος της κατασκευής/ εγκατάστασης των αγωγών στο χερσαίο μέρος, μήκους 75 μέτρων περίπου από την ακτή που τερματίζονταν οι αγωγοί (ως η αρχική υποχρέωση της Αρχής) μέχρι την περιφραγή του διαδρόμου (σημείο σύνδεσης) στον οποίον όδευαν οι αγωγοί της μέσα από το λιμάνι προς τις εγκαταστάσεις της εταιρείας.

Για το γεγονός ότι την προκήρυξη του διαγωνισμού ακολούθησε σημαντικός αριθμός ουσιαστών τροποποιήσεων, που όπως αναφέρεται προκαλεί εύλογα ερωτήματα για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και την επιμέλεια που επιδείχθηκε κατά την ετοιμασία των εγγράφων, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, αποφασίστηκε ότι στο αντικείμενο του διαγωνισμού θα πρέπει να προστεθεί και το χερσαίο τμήμα, το οποίο αρχικά θα εκτελούσε η . Για το συγκεκριμένο τμήμα δόθηκε μελέτη από την η οποία ετοιμάστηκε από άλλο μελετητή, οπότε έπρεπε να επιλυθούν και διάφορα θέματα συμβατότητας των δύο μελετών.

Λόγω αυτού του γεγονότος προέκυψε και η πιο ουσιαστική τροποποίηση η οποία αφορούσε σε μείωση της διαμέτρου τους ενός εκ των δύο αγωγών, κατά τη διάρκεια διενέργειας του διαγωνισμού. Αλυσιδωτά, έπρεπε να γίνει εκτίμηση της αξίας του νέου αγωγού μειωμένης διαμέτρου και προέκυψε και η ανάγκη για νέα εκτίμηση της αξίας όλου του έργου ώστε να είναι όλες οι επιμέρους τιμές επικαιροποιημένες.

Η Σύμβαση για τη μελέτη του Έργου ανατέθηκε σε ΣΜ στις 28/7/2021, τρεις μήνες πριν τη λήψη της σχετικής Απόφασης του ΥΣ (στις 27/10/2021) για υλοποίηση του Έργου, καθώς:

(α) όπως αναφέρεται στην παράγραφο Α.11 πιο πάνω, στις 3.2.2021 πραγματοποιήθηκε Συνεδρία στο Προεδρικό Μέγαρο, υπό την Προεδρία του Πρόεδρου της Δημοκρατίας για το θέμα και συζητήθηκαν οι επιλογές/ εισηγήσεις που προαναφέρθηκαν και ανέλαβε η Αρχή να τις εξετάσει. Με βάση τις εισηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο Α.11, φαίνεται ξεκάθαρα ότι οι οδηγίες για την εκτέλεση του έργου από την ΑΛΚ είχαν ήδη δοθεί: (i) «που θα εγκαταστήσει η ΑΛΚ», (ii) «μέχρι να εγκαταστήσει η ΑΛΚ» και (iii) «από την ΑΛΚ».

(β) Ακολουθώντας, όπως σημειώνεται στο φάκελο του θέματος των ΣΜ, δόθηκαν εκ νέου οδηγίες περί τον Ιούνιο του 2021 για να προχωρήσει η Αρχή άμεσα, λόγω του επείγοντος του θέματος, με τις επιλογές/ εισηγήσεις, της συνεδρίας ημερ. 3.2.2021, οι οποίες, όπως φαίνεται και στην τελική απόφαση του Υπουργικού του Οκτωβρίου του 2021 ενσωματώθηκαν αυτούσιες σε αυτήν.

- 1.7** Σχετικά με το γενικό συμπέρασμα ότι δεν διασφαλίστηκε ικανοποιητική ευρύτητα συμμετοχής, δεν κατέστη δυνατή η ανάπτυξη ανταγωνισμού που αναμενόταν και ως εκ τούτου υπεβλήθησαν μόνο 2 προσφορές, η ΑΛΚ δε συμμερίζεται πως αυτό οφείλεται στον αριθμό των τροποποιητικών εγκυκλίων και/ή παρατάσεων που δόθηκαν κατά την περίοδο προσφοροδότησης. Ο περιορισμένος αριθμός ερμηνεύεται:

- από την εξειδικευμένη φύση του τεχνικού έργου (υποθαλάσσιος αγωγός και αγκυροβόλιο).

- του εξαιρετικά περιορισμένου αριθμού όμοιων έργων (αγκυροβολίων) και του εξαιρετικά περιορισμένου αριθμού ικανών και έμπειρων εργολάβων έργων εντός της Κυπριακής αγοράς ικανών να αναλάβουν τέτοια έργα δημιουργώντας συνθήκες εύλογου ανταγωνισμού.

- του συγκριτικά μικρού μεγέθους του έργου σε σχέση με αντίστοιχα έργα εκτός Κυπριακής επικράτειας, που θα έκανε ελκυστική τη συμμετοχή και/ή κινητοποίηση Εργολάβων εκτός της Κυπριακής αγοράς, σε συνάρτηση με το ύψος δαπάνης του Έργου.

- της περιορισμένης διαθεσιμότητας εξειδικευμένου εξοπλισμού θαλασσίων έργων εντός της Κυπριακής επικράτειας και/ή το κόστος κινητοποίησης του εξοπλισμού από το εξωτερικό, σε συνάρτηση με το ύψος δαπάνης του Έργου.

Σχετικά με τις τροποποιητικές εγκυκλίους στην ίδια αναφορά της έκθεσης, διευκρινίζεται ότι από τις 6 τροποποιητικές εγκυκλίους, οι 2 αφορούσαν αποκλειστικά παρατάσεις και η μία απάντηση σε ερώτηση για το χρόνο διεξαγωγής της ανοικτής συνάντησης.

Η μόνη τροποποίηση με σημαντικό αντίκτυπο ήταν η αλλαγή διατομής του ενός εκ των δύο αγωγών για την οποία γίνεται αναφορά πιο πάνω.

1.8 Όσον αφορά την εκτιμώμενη αξία του διαγωνισμού, η ΑΛΚ έκρινε σκόπιμο κατά την έκδοση της τελευταίας εγκυκλίου τον Απρίλη του 2023 να επικαιροποιήσει την εκτίμηση κόστους που συμπεριλήφθηκε στην αρχική προκήρυξη του Διαγωνισμού και είχε εκπονηθεί από τους Συμβούλους το Μάρτιο του 2022, λόγω των επιπτώσεων στην Παγκόσμια οικονομία από τον πόλεμο στην Ουκρανία και τις μετέπειτα ανατιμήσεις υλικών, καυσίμων και μεταφορικών. Η αύξηση του εκτιμώμενου κόστους που προέκυψε από την επικαιροποίηση των τιμών, αποτυπώθηκε στην εν λόγω Εγκύκλιο.

1.9 Οι Σύμβουλοι ουσιαστικά εφάρμοσαν τη θέση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ως αποτυπώνεται στην παράγραφο 1.9, δηλαδή ότι το κατά πόσο θα μπορούσε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του ο Οικονομικός Φορέας «*θα έπρεπε να κριθεί αποκλειστικά στη βάση των προϋποθέσεων συμμετοχής που είχαν καθοριστεί στα έγγραφα του διαγωνισμού σε σχέση με τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες των προσφοροδοτών*».

Στην έκθεση των Συμβούλων γίνεται αναφορά για μη επαρκή εμπειρία του Οικονομικού Φορέα Α στο συγκεκριμένο αντικείμενο του έργου. Εντούτοις, το τελικό συμπέρασμα στο οποίο κατέληξαν οι Σύμβουλοι είναι ότι, κρίνοντας στη βάση των προϋποθέσεων συμμετοχής που είχαν καθοριστεί στα έγγραφα του διαγωνισμού, ο Οικονομικός Φορέας Α πληρούσε τις απαιτήσεις.

1.10 Η εγγυητική επιστολή συμμετοχής που υποβλήθηκε από τον ΟΦ Β είχε κατά μερικές μόνο μέρες προγενέστερη ημερομηνία λήξης από αυτήν που καθοριζόταν στον σχετικό όρο του διαγωνισμού, αφού έληγε στις 30.11.2023, αντί στις 5.12.2023. Η Επιτροπή σημείωσε την απόκλιση αυτή στην έκθεσή της, όπως και το γεγονός ότι, λόγω της επικείμενης λήξης της ισχύος των προσφορών και εγγυητικών, είχαν ήδη ζητηθεί παρατάσεις από την Αρχή, όπου ο ΟΦ Β ανταποκρίθηκε θετικά.

1.11 Η ΕΑ δεν θεώρησε το έργο της προβλήτας (jetty) για την έλευση του φυσικού αερίου στο Βασιλικό ως ένα από τα τέσσερα έργα του ΟΦ-Β, καθώς δεν είχε ξεπεράσει το 80% της υλοποίησης του. Σύμφωνα και με όσα παρατίθενται στο σημείο 1.12 πιο κάτω, ο ΟΦ-Β ικανοποιούσε τις προϋποθέσεις συμμετοχής.

1.12 Η ΕΑ προχώρησε με την αξιολόγηση των έργων που είχαν υποβληθεί από τους δύο Οικονομικούς Φορείς. Τα κριτήρια αξιολόγησης των έργων καταγράφονται στα έγγραφα του διαγωνισμού στο άρθρο 6.4 – Τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες, του Τόμου Α. Τα τρία βασικά κριτήρια είναι:

1. Κατά τα τελευταία δέκα (10) χρόνια να έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δύο (2) έργα, ίδιας Κατηγορίας με το παρόν Έργο, που να περιλαμβάνουν εργασίες κατασκευής ή/και συντήρησης ή/ και επιδιόρθωσης έργων υποθαλάσσιων αγωγών πετρελαιοειδών και τουλάχιστον δύο (2) έργα, ίδιας Κατηγορίας με το παρόν Έργο, που να περιλαμβάνουν εργασίες κατασκευής ή/και συντήρησης ή/ και επιδιόρθωσης αγκυροβολίων για πλοία μεγαλύτερα από 100m LOA. Η έννοια του όρου «συμπλήρωση» σημαίνει κατά 80% υλοποίησης του Έργου και το ποσοστό συμμετοχής θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 50%.
2. Νοείται ότι σε περίπτωση που ο προσφέρων είναι κοινοπραξία προσώπων, οι ανωτέρω προϋποθέσεις αρκεί να πληρούνται αθροιστικά από τα μέλη της κοινοπραξίας. Να σημειωθεί ότι όσον αφορά την προϋπόθεση σχετικά με την επιτυχή υλοποίηση των συμβάσεων, αυτή δύναται να πληρείται αθροιστικά μόνο όσον αφορά τον αριθμό των συμβάσεων.
3. Ο προσφέρων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 76 του Ν.140(Ι)/2016, δύναται να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλου/ων φορέα/ων ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών με αυτόν/ους, για την ικανοποίηση των πιο πάνω κριτηρίων. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει στην Αναθέτουσα Αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους σύμφωνα με το ίδιο άρθρο.

Κατά την αξιολόγηση των έργων που είχαν υποβληθεί, είχαν σταλεί αντίστοιχες επιστολές στους δύο Οικονομικούς Φορείς ζητώντας συγκεκριμένες διευκρινήσεις και διασαφηνίσεις για τα υποβληθέντα. Οι δύο Οικονομικοί Φορείς απέστειλαν ανάλογες απαντητικές επιστολές στη βάση αυτών που είχαν ζητηθεί. Συνοψίζοντας όλα τα στοιχεία που είχαν σταλεί από τους δύο Οικονομικούς Φορείς, η ΕΑ έκρινε ότι τα υποβληθέντα έργα των δύο Οικονομικών Φορέων πληρούσαν τις ελάχιστες απαιτήσεις όπως καταγράφονται στα έγγραφα του

διαγωνισμού στο άρθρο 6.4 – Τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες, του Τόμου Α.

Ακολουθεί προς ενημέρωσή σας σχετικός πίνακας με τα έργα που ελήφθησαν υπόψη.

	ΟΦ-Β	ΟΦ-Α
Κριτήριο 1Α (Αγωγός) Έργο 1	VTTV Oil Terminal 6.000.000€ 50%-50%, 2013-2014 αξία εργασιών 2013 – 2022: >50.000.000€ entailed pre-fabrication and installation of onshore pipeline including underground (buried) pipeline and jetty run pipeline	Annual inspection and maintenance of lpg facilities and pipeline 700000€ 100% 2012-2022 completed
Κριτήριο 1Α (Αγωγός) Έργο 2	NIGER TO BENIN CRUDE OIL EXPORT PIPELINE PROJECT, BLUEWATER ENERGY SERVICES BV, 2021-2022- (steel construction of a CALM Buoy (Weight 260Te, Diameter Hull 12M, Height 14M) and a Pipeline End Manifold (PLEM))	Αποξήλωση αγωγών Υγραερίου αγκυροβολίου 45.000€ 2021 100% completed
Κριτήριο 1Β (Αγκυροβόλιο) Έργο 1	Maintenance at Limassol Anchorage, ENSCO PLC, 2019- entailed maintenance works <u>onboard the Drilling Ship ENSCO DS-7</u> with LOA 227.81 x B 42 m	Συντήρηση και έλεγχος σημαντήρων πρόσδεσης πλοίου και μεταλλικού αγωγού αγκυροβολίου 245000€ 100% 225m / DTW 50000
Κριτήριο 1Β (Αγκυροβόλιο) Έργο 2	Άλλος Φορέας Offshore LNG Terminal Construction Erection of Underwater Structures	Maintenance and repairs of Intergas sea berth facilities', 2013-2021, κόστους 317,297€, 100% 105m / DTW 22000

Σημειώνεται επίσης ότι η ΕΑ δεν έλαβε υπόψη ως ένα από τα τέσσερα έργα του ΟΦ-Β το έργο της προβλήτας (jetty) για την έλευση του φυσικού αερίου στο Βασιλικό, καθώς δεν είχε ξεπεράσει το 80% της υλοποίησης του.

Πρόσθετα, η ΕΑ δεν έλαβε υπόψη ως ένα από τα τέσσερα έργα του ΟΦ-Α το έργο "Repairs of sea fuel pipeline" καθώς δεν είχε ξεπεράσει το 80% της υλοποίησής του.

1.13 Για το χρόνο που μεσολάβησε από την προθεσμία υποβολής των προσφορών μέχρι την αρχική κατακύρωση, σημειώνονται τα ακόλουθα.

Μετά την υποβολή των προσφορών, προέκυψε θέμα για την αξιολόγησή τους από τον Σύμβουλο Μελετητή του Έργου, λόγω ιδιάζουσας σχέσης με ένα εκ των προσφερόντων. Αφού ζητήθηκαν οι απόψεις των Νομικών Συμβούλων της Αρχής, και εξετάστηκε το θέμα από το Διοικητικό Συμβούλιο, η Αρχή αποφάσισε τον τερματισμό των υπηρεσιών του.

Ακολουθώντας η Αρχή προέβη σε νέες διαδικασίες, ενέργειες και αποφάσεις για εξεύρεση νέων Συμβούλων Μελετητών του Έργου.

Επίσης, προέκυψε πρόσθετο θέμα που επηρέασε την εξέλιξη του Διαγωνισμού, με το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων και το Υπουργείο Ενέργειας Εμπορίου και Βιομηχανίας. Ειδικότερα, δόθηκαν στην Αρχή οδηγίες όπως μη δεσμευτεί οποιοσδήποτε χώρος (χερσαίος και θαλάσσιος) για συγκεκριμένη αιτούμενη ανάπτυξη στο λιμάνι Ζυγίου (Βασιλικού), πριν αποφασιστεί οριστικά το γενικό θέμα της ανάθεσης της ανάπτυξης και διαχείρισης της περιοχής του λιμανιού Ζυγίου (Βασιλικού). Στη συνέχεια και αφού υποβλήθηκε αριθμός μελετών προς τα αρμόδια Υπουργεία, ενημερώθηκε η Αρχή το Νοέμβριο του 2023 ότι μπορεί να προχωρήσει με το Έργο.

1.14 Σχετικά με την αναφορά ότι η ημερομηνία έναρξης της εκτέλεσης των εργασιών καθορίστηκε περίπου τρεις μήνες μετά την υπογραφή της Σύμβασης, σημειώνεται ότι υπήρξε σχετική μετάθεση της ημερομηνίας έναρξης του έργου, η οποία εν μέρει αποδίδεται στο γεγονός ότι απαιτείτο χρόνος για εξασφάλιση εγκρίσεων από διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες (Τμήμα Περιβάλλοντος, Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, Τμήμα Αρχαιοτήτων κ.α) πριν την έναρξη εκτέλεσης εργασιών.

1.15 Όσον αφορά την πρόοδο των κατασκευαστικών εργασιών, σημειώνεται ότι καταγράφονται καθυστερήσεις στην εξέλιξη του Έργου και γίνονται ενέργειες για την όσο το δυνατό πιο σύντομη ολοκλήρωσή του.

1.16 Όσον αφορά την επανεμφάνιση του ΣΜ-Α, οι υπηρεσίες του οποίου είχαν τερματιστεί στο παρελθόν, σημειώνεται ότι η Αρχή, μετά τη διακοπή της συμφωνίας που είχε με τους ΣΜ-Α, προχώρησε σε σύναψη σύμβασης για την αξιολόγηση των προσφορών και την επίβλεψη του Έργου (Μηχανικός του Έργου) με τους ΣΜ-Β.

Ακολούθως, εκ μέρους των ΣΜ-Β Μηχανικός του Έργου ως φυσικό πρόσωπο ορίστηκε ο κ. [REDACTED]. Στη συνέχεια ο κ. [REDACTED] αποχώρησε από τους ΣΜ-Β και έτσι (μετά από ενημέρωση προς την Αρχή) ορίστηκε από τους ΣΜ-Β Μηχανικός του Έργου ως φυσικό πρόσωπο ο διευθυντής των ΣΜ-Α, ο οποίος είχε στο παρελθόν και κατά το στάδιο αξιολόγησης ιδιάζουσα σχέση με ένα εκ των προσφοροδοτών.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Αρχή αποδέχτηκε τον ορισμό αυτό, καθώς όπως διαπιστώθηκε η ιδιάζουσα σχέση (μακροχρόνια φιλία πέραν των 30 ετών και συνεργασία) που είχε το εν λόγω πρόσωπο, ήταν με ένα από τους μετόχους του άλλου οικονομικού φορέα, στον οποίο δεν ανατέθηκε τελικά η σύμβαση εκτέλεσης του έργου.

1.17 Για το συνολικό χρόνο που απαιτήθηκε από την προκήρυξη της σύμβασης μέχρι την υπογραφή της, πέραν των όσων αναφέρονται πιο πάνω και ειδικότερα στις παραγράφους Γ. 1.6, Γ 1.7 και Γ. 1.13 σημειώνονται και τα πιο κάτω:

- i. Η άσκηση Προσφυγής εναντίον της πρώτης απόφασης ανάθεσης της Αρχής: Στις 19/12/2023 καταχωρήθηκε η Ιεραρχική Προσφυγή με αρ. 48/2023 ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (Α.Α.Π.) εναντίον της απόφασης της Αρχής. Με απόφαση της Α.Α.Π., και χωρίς η Αρχή να φέρει Ένσταση, πλην όμως ζήτησε την όσο το δυνατόν συντομότερη εκδίκαση, στις 22/12/2023, χορηγήθηκαν προσωρινά μέτρα για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης ή της εκτέλεσης πράξης ή απόφασης του Αναθέτοντα Φορέα ή της υπογραφής της σύμβασης, μέχρι την έκδοση τελικής απόφασης της Α.Α.Π. Στις 30/1/2024, μετά από αίτημα των δικηγόρων της Αρχής, εξετάστηκε από την Α.Α.Π η άρση των προσωρινών μέτρων που είχαν εκδοθεί και δόθηκε η σχετική άδεια άρσης των προσωρινών μέτρων αναστολής, ώστε η Αρχή να δύναται να προβεί σε ανάκληση της απόφασης για κατακύρωση της προσφοράς στον Επιτυχόντα Προσφέροντα, υπό το φως των εξελίξεων που έλαβαν χώρα μετά την καταχώρηση της Ιεραρχικής Προσφυγής, και ειδικότερα, στην μη ανανέωση της ισχύος της προσφοράς του Επιτυχόντα Προσφέροντα, ώστε αυτή αφέθηκε να εκπνεύσει χωρίς να ανανεωθεί.
- ii. Στο Νομοσχέδιο του Προϋπολογισμού του 2024, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και ψηφίστηκε από τη Βουλή, περιλαμβάνονται πιστώσεις ύψους €4.600.000 για το συγκεκριμένο έργο. Συνεπώς, για ανάθεση της σύμβασης για ποσό που υπερέβαινε τις πιστώσεις που ενέκρινε η Βουλή, θα έπρεπε να προηγηθούν όλες οι προβλεπόμενες εκ του Νόμου ενέργειες για διασφάλιση της επάρκειας των κονδυλίων. Ειδικότερα, σε συνέχεια της δεύτερης και τελευταίας ανάθεσης, προέκυψε ανάγκη παραχώρησης πρόσθετων πιστώσεων ύψους €700.000 στο άρθρο δαπανών 13301 «Αγκυροβόλιο στη λιμενική περιοχή Ζυγίου». Η Αρχή ετοίμασε και υπέβαλε πρόταση ανακατανομής των πιστώσεων του Προϋπολογισμού της, η οποία δεν οδηγούσε σε αύξηση του συνολικού Προϋπολογισμού, εφόσον ταυτόχρονα υποδεικνύονταν ισόποσες εξοικονομήσεις. Οι εξοικονομήσεις προέρχονται από έργα που δεν είχαν ολοκληρωθεί, επομένως η μεταφορά του εν λόγω ποσού απαιτούσε την έγκριση του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, η οποία ζητήθηκε και εξασφαλίστηκε στις 26/4/2024, αφού προηγουμένως ετοιμάστηκε σχετικό σημείωμα προς το Δ.Σ. ΑΛΚ και το Υ.Μ.Ε.Ε.
- iii. Στις 30/1/2024 ανέλαβε καθήκοντα νέο Διοικητικό Συμβούλιο στην ΑΛΚ, μετά την ολοκλήρωση της θητείας του προηγούμενου. Συνεπώς ετοιμάστηκε σημείωμα για το όλο θέμα και για όλες τις εξελίξεις το οποίο υποβλήθηκε με όλα τα σχετικά στο Διοικητικό Συμβούλιο για πλήρη ενημέρωσή σε σχέση με το Διαγωνισμό και για λήψη απόφασης για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δεδομένα.
- iv. Απαραίτητες παρατάσεις της ισχύος των προσφορών και εγγυητικών, ενημερωτικά σημειώματα για εξασφάλιση όλων των απαραίτητων εγκρίσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αλλά και γνωματεύσεων από τον Νομικό Σύμβουλο της Αρχής, λόγω των πιο πάνω θεμάτων.

Όσον αφορά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, σημειώνονται τα όσα αναφέρονται στην παράγραφο Β.4 πιο πάνω. Για την τροποποίηση της

εκτιμώμενης αξίας, αυτή έγινε με βάση τις αλλαγές που κρίθηκαν αναγκαίες κατά τη διάρκεια του Διαγωνισμού και τις αυξήσεις από την ημερομηνία του αρχικού υπολογισμού της από τους Συμβούλους (Μάρτιος του 2022, όπως μας ενημέρωσαν σχετικά), όπου τελικά ανήλθε στα €4.600.000 (από €4.100.000 που είχε καθοριστεί αρχικά). Όσον αφορά την τελική αξία της υπογραφείσας σύμβασης, ισχύουν τα όσα αναφέρονται στην παράγραφο Γ. 1.8 πιο πάνω.

1.18 Σχετικά με την αναφορά ότι οι δύο προσφορές θα έπρεπε να απορριφθούν, βλέπε παραγράφους 1.10 για Εγγυητική και 1.12. σχετικά με τα έργα/ εμπειρία πιο πάνω.

1.19 Για την πρόοδο των κατασκευαστικών εργασιών, βλέπε 1.15 πιο πάνω

Όπως φαίνεται στις απαντήσεις που έδωσε η Αρχή κατά τη διάρκεια του Διαγωνισμού και τροποποιήσεις στις οποίες προέβη με βάση τις συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, αλλά και από τις ενέργειες της σε άλλους διαγωνισμούς σε θέματα που είχε ληφθεί στο παρελθόν σχόλιο από την Ελεγκτική Υπηρεσία, η Αρχή λαμβάνει πάντα πολύ σοβαρά υπόψη τις συστάσεις οι οποίες γίνονται και όπου είναι δυνατό προβαίνει έγκαιρα σε διορθωτικά μέτρα ή/και σε ανάλογες μελλοντικές αποφάσεις, όπως ομοίως θα πράξει και τώρα για διαγωνισμούς σε εξέλιξη αλλά και μελλοντικούς. Το ίδιο ισχύει και για τις γενικές συστάσεις της παραγράφου 8 της Έκθεσης, για τις οποίες η Αρχή προβαίνει σε ενέργειες υλοποίησής τους, στο πλαίσιο των θεσμοθετημένων διαδικασιών.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για τυχόν περαιτέρω πληροφορίες/ διευκρινήσεις.

για το Γενικό Διευθυντή
της Αρχής Λιμένων Κύπρου

Συνημμένα: Ειδική Έκθεση (Προσχέδιο)

Κοιν.: (Με e-mail)
- Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και Μέλη ΔΣ/ΑΛΚ